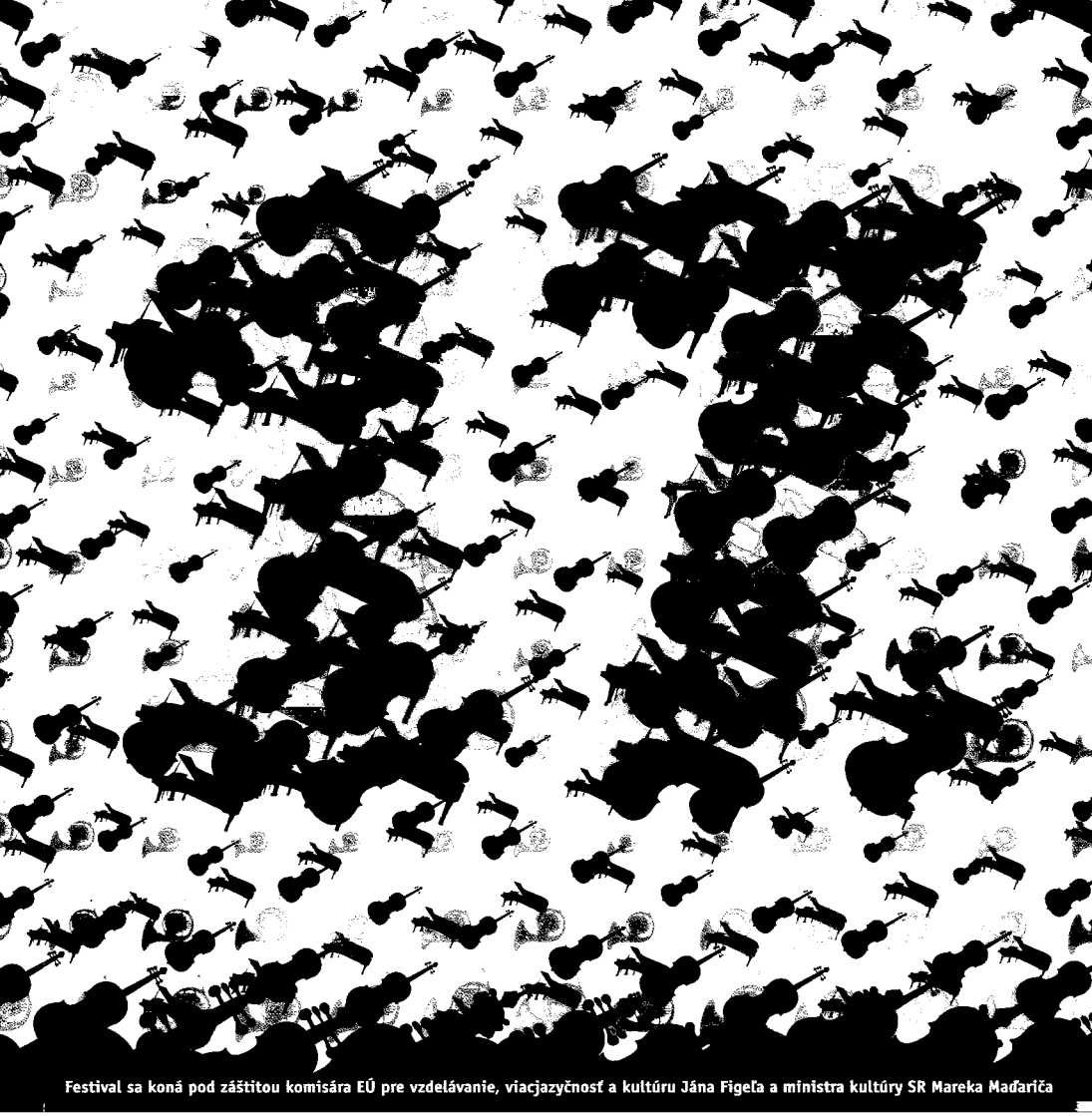

Festival sa koná pod záštitou komisára EÚ pre vzdelávanie, viacjazyčnosť a kultúru Jána Figeľa a ministra kultúry SR Mareka Maďariča

Central European Music Festival
stredoeurópsky festival koncertného umenia

16.-21. apríl 2007, Dom umenia Fatra, Žilina

prehliadka laureátov prestížnych medzinárodných súťaží z 10 krajín Európy

hudobné centrum
MUSIC CENTRE SLOVAKIA

Ďakujeme za láskavú podporu podujatia týmto partnerom
We wish to express our gratitude to these partners for their kind support

Visegrad Fund

SLOVAK SINFONIETTA of Žilina

rakúske kultúrne fórum

ŽILINA

Devín
Slovenský rozhlas 3

PATRIOT

Rádio Fajn

SPECTATOR

Večerník

hudobný život

Slovakia Inn

GRAND Hotel

sorea

ŽILINSKÝ samospravny kraj

EUROAWK

HUDOBNÉ CENTRUM
MUSIC CENTRE SLOVAKIA

v spolupráci so
in collaboration with

ŠTÁTNYM KOMORNÝM ORCHESTROM ŽILINA
SLOVAK SINFONIETTA ŽILINA

Spolkom koncertných umelcov
Association of Slovak Concert Artists

SLOVENSKÝM ROZHLASOM
Slovak Radio

s finančnou podporou
MINISTERSTVA KULTÚRY SLOVENSKEJ REPUBLIKY
a Medzinárodného višegrádskeho fondu
sponsored by
MINISTRY OF CULTURE OF THE SLOVAK REPUBLIC
and International Visegrad Fund

organizuje
organises

XVII. STREDOEURÓPSKY FESTIVAL KONCERTNÉHO UMENIA
17th CENTRAL EUROPEAN MUSIC FESTIVAL

16. – 21. apríl 2007 / 16th – 21st April, 2007
Žilina, Dom umenia Fatra / Fatra House of Arts

Festival sa koná pod záštitou
Festival is held under the auspices of

Jána FIGEĽA, člena Európskej komisie zodpovedného za vzdelávanie, odbornú prípravu, kultúru a viacjazyčnosť
Commisionaire of European Union for Education and Training, Multilingualism and Culture
a Mareka MAĎARIČA, ministra kultúry Slovenskej republiky
Minister of Culture of the Slovak Republic

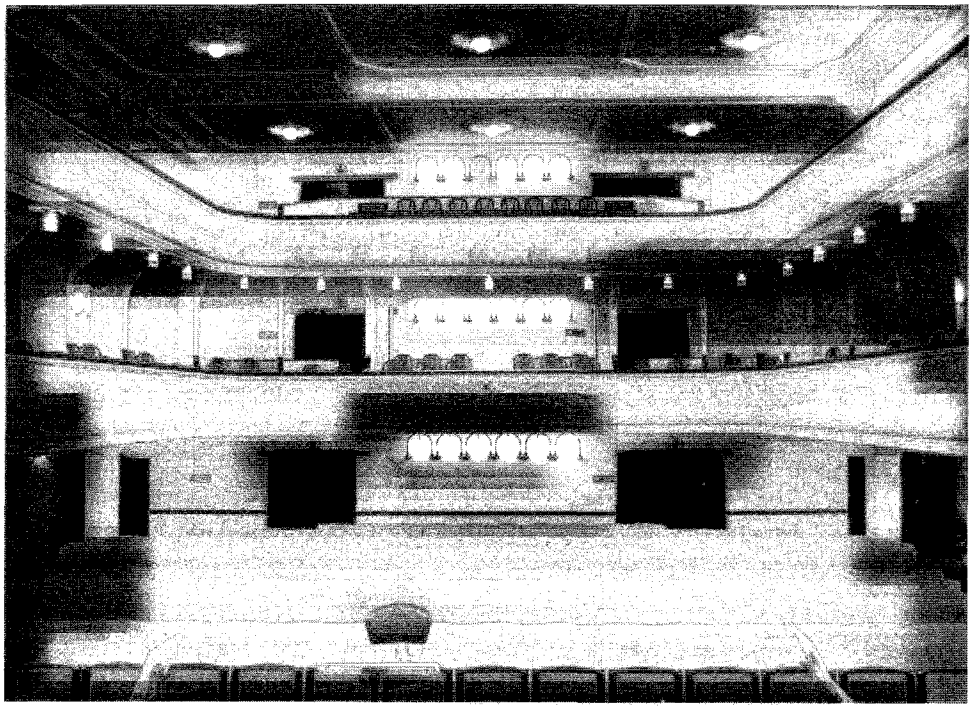

Pohľad do sály Domu umenia Fatra, Žilina

Vydalo HUDOBNÉ CENTRUM
Michalská 10, 815 36 Bratislava
E-mail: hc@.sk

Redakcia
Ivana KORBAČKOVÁ

Preklad
Elena BRTÁŇOVÁ

Autor textov k dielam
Alena ČIERNA

Grafický dizajn
Karol PRUDIL
Poslucháč 4. ročníka grafického dizajnu
VŠVU Bratislava

Realizácia
Tlačiareň DÓŠA, s r.o., Bratislava

Cena
30,- Sk

Published by MUSIC CENTRE SLOVAKIA
10, Michalská Street, Bratislava, 815 36 Bratislava
E-mail: hc@.sk

Edited by
Ivana KORBAČKOVÁ

Translated by
Elena BRTÁŇOVÁ

Author of texts to compositions
Alena ČIERNA

Layout
Karol PRUDIL
Student of graphic design
4th year, Academy of Fine Arts, Bratislava

Print
Printing company DÓŠA, Bratislava

Price
30,- SK

Dom umenia Fatra, Žilina 16. – 21. apríl 2007
Fatra House of Arts in Žilina 16th – 21st April, 2007

FESTIVALOVÝ VÝBOR / FESTIVAL COMMITTEE

za Hudobné centrum / Music Centre Slovakia

Oľga SMETANOVÁ

za Štátny komorný orchester Žilina / Slovak Sinfonietta Žilina

Jozef BÚDA

za Spolok koncertných umelcov / Association of Slovak Concert Artists

Eva BLAHOVÁ

Daniel BURANOVSKÝ

Miloš JURKOVIČ

Ján Vladimír MICHALKO

Jozef PODHORANSKÝ

Každoročne na výnimočnej úrovni organizovaný Stredoeurópsky festival koncertného umenia v Žiline s mladými vynikajúcimi umelcami interpretujúcimi tradičnú klasickú hudbu sa v Európe stal medzinárodnou udalosťou v oblasti vážnej hudby. Tento rok festival hostí špičkových umelcov z desiatich krajín: Rakúska, Českej republiky, Francúzska, Nemecka, Maďarska, Litvy, Poľska, Ruska, Slovenska a Ukrajiny. Podobne ako v uplynulých rokoch, najlepší výkon bude ocenený veľmi prestížnym ocenením: Cenou hudobnej kritiky.

Hudba je fantastický spôsob zjednocovania ľudí rôznych kultúr, zdieľania zážitku a podpory kultúrneho dialógu. Dialóg medzi kultúrami bol vždy základnou črtou európskeho integračného procesu. Európsku kultúru charakterizuje jej rôznorodosť. Naše spoločné bohatstvo pramení práve z tejto rôznorodosti. Kultúra nám môže dať pocit spolupatričnosti, spoločne zdieľaných hodnôt a zodpovednosti. Preto pri budovaní Európy zohráva uchovávanie a podpora nášho kultúrneho dedičstva významnú úlohu.

Som veľmi rád, že môžem privítať všetkých hudobníkov a účastníkov 17. ročníka Stredoeurópskeho festivalu koncertného umenia. Tento festival poskytuje ideálny priestor na rozvíjanie vzájomného kultúrneho dialógu v praxi. Je skvelým miestom na pestovanie plodných výmen medzi hudobníkmi, pedagógmi, vedcami, kultúrnymi inštitúciami a politikmi.

Želám všetkým hudobníkom a účastníkom vzrušujúce dni naplnené inšpiráciou. Som si istý, že vás nebudú tešiť len pozoruhodní umelci a krásna hudba, ale že vás obohatí aj precítenie európskeho duchovna!

Ján Figeľ'

Člen Európskej komisie zodpovedný za vzdelávanie, odbornú prípravu, kultúru a viacjazyčnosť

The annual Central European Music Festival in Žilina has become an international event of classical music on the exceptional artistic level in Europe with young outstanding artists engaged in performing traditional classical music. This year, the festival hosts top-class musicians from ten countries: Austria, Czech Republic, France, Germany, Hungary, Lithuania, Poland, Russia, Slovakia and Ukraine. Like in the past years, the most distinguished performance will be awarded with a highly prestigious prize, the Music Critics' Prize.

Music is a fantastic way to unite people from different cultures, share experience and boost the cultural dialogue. The dialogue between cultures has always been an essential feature of Europe's integration process. European culture is characterized by its diversity. It is this cultural diversity which is the source of our common richness. Culture can give us a spirit of togetherness, sharing values and responsibility. Therefore preserving and enhancing our cultural heritage plays an important role in building Europe.

It is my great pleasure to welcome all musicians and participants at the 17th Central European Music Festival. This festival is an ideal setting for turning intercultural dialogue into practice. It is a wonderful place to nourish fruitful exchanges between musicians, pedagogues, scientists, cultural institutions and politicians.

I wish all musicians and participants exciting days full of inspiration. I am sure that you will not only enjoy listening to remarkable artists and beautiful music, but that you will also experience an enriching European spirit!

Ján Figeľ'

Introductory words of Mr Ján Figeľ', European Commissionaire for Education, Training, Culture and Multilingualism

Usporiadať veľké kultúrne podujatie mimo hlavného mesta republiky, vytvoriť z neho tradíciu, ktorá nielen významne duchovne obohatí obyvateľov príslušného regiónu, ale získa aj medzinárodné renomé, možno oprávnene označiť sa kultúrnu udalosť prvoradého významu. Takou kultúrnou udalosťou sa nepochybne stane práve začínajúci 17. stredoeurópsky festival koncertného umenia v Žiline – veľký hudobný sviatok nielen pre všetkých obyvateľov mesta, ale aj celého žilinského regiónu.

Stredoeurópsky rozmer festivalu je zvýraznený nielen partnerstvom Medzinárodného višegrádskeho fondu a kultúrnymi inštitútmi krajín, ktorých umelci na festivale účinkujú, ale predovšetkým výberom umelcov, pozvaných na festival. V súlade so základným zameraním festivalu ide o mladých stredoeurópskych umelcov, mimoriadne talenty z oblasti klasického interpretačného umenia, ktorí sa hneď na začiatku svojej profesijnej dráhy svojimi výkonmi už významne zapísali do povedomia odbornej verejnosti a dosiahli prvé výrazné úspechy na prestížnych medzinárodných interpretačných súťažiach. Ich pozvanie na festival do Žiliny bude iste ďalším dôležitým impulzom pre ich umelecký rast, zvlášť keď ich vystúpenia budú sprevádzať také vynikajúce orchestre, akými sú Pražská komorná filharmónia, Komorný orchester mesta Bratislavy Capella Istroplitana a nepochybne aj Štátny komorný orchester Žilina, ktorý je i hlavným partnerom festivalu. Medzi plejádou mladých interpretov, ktorí v rámci festivalu vystúpia, nebudú chýbať ani slovenskí umelci, sopranistka Adriana Kučerová a Jozef Benci, bas. Obaja už získali významné ocenenia na medzinárodných interpretačných súťažiach a tak sa zaradili i medzi kandidátov na prestížnu Cenu hudobnej kritiky 2007, ktorej udelenie je súčasťou festivalu.

Verím, že aj zásluhou veľkého a oceneniahodného úsilia organizátorov sa tohtoročný Stredoeurópsky festival koncertného umenia stane ďalšou úspešnou prehliadkou mladých interpretačných talentov, ponúkne návštevníkom festivalových koncertov bohaté hudobné zážitky a prispeje k obohateniu nášho hudobného života.

Marek Maďarič
minister kultúry SR

Organization of great cultural event outside the Capital of the Republic, forming a tradition with a significant spiritual impact on the inhabitants of the respective region, moreover with an international reputation, must be justified as a cultural event of a paramount importance.

A cultural event of the significance will undoubtedly be that of the forthcoming 17th Central European Music Festival in Žilina – great music feast not only for all of the town citizens, but also for the whole Žilina region.

The Central European dimension of the Festival underlined with the partnership of the Visegrad Fund and the cultural institutes of the countries where the artists come from to perform in the event, is mainly reflected in artists' selection for the Festival presentation.

In accord with the basic focus of the Festival on young Central European artists, extraordinary talents of the classical music performing art, whose accomplishments from the very beginning of their professional career have impressed the experts and have gained the first remarkable acclaims in the prestigious international music competitions. Invitation to Žilina will be another important impulse for their artistic development, especially when their performances will be accompanied with such excellent orchestras, as the Prague Chamber Philharmonic, Cappella Istropolitana and undoubtedly - the Slovak Sinfonietta of Žilina, the main partner of the Festival. In the pleiade of the young interpreters the Slovak artists will not miss, the soprano Adriana Kučerová and Jozef Benci, bass: both of them winners of the major international music competitions have ranked to the candidates of the prestigious Music Critics' Prize 2007 - the one awarded in the frame of this event.

I do believe that this edition of the Central European Music Festival will be a successful presentation of young talented performers also due to the great and worthy effort of the organizers and that it will offer the Festival concert audience ample music experiences and will enrich our music life.

Introductory words of Mr Marek Maďarič
the SR Minister of Culture

ČLENOVIA MEDZINÁRODNEJ POROTY / JURY MEMBERS

Mieczysław KOMINEK, Poľsko (Poland)

Melánia PUŠKÁŠOVÁ, Slovenská republika (Slovak Republic)

Péter TÓTH, Maďarská republika (Hungary)

Georges ZEISEL, Francúzsko (France)
zástupca Českej republiky representative of (Czech Republic)

CENA HUDOBNEJ KRITIKY

sa udeľuje za najvýraznejší interpretačný výkon na 17. ročníku Stredoeurópskeho festivalu koncertného umenia
- držiteľ získa ponuku účinkovania na 18. ročníku festivalu

THE MUSIC CRITICS` PRIZE

is awarded for the most distinguished performance at the 17th Central European Music Festival – the holder of the prize will be offered an opportunity to give a concert at the next edition of the Festival

16. 4. * pondelok * 19:00 h

Otvárací koncert

ŠTÁTNY KOMORNÝ ORCHESTER ŽILINA
(Slovenská republika)
Modestas PITRĖNAS, dirigent (Litva)
sólisti: Renate HUPKA, lesný roh (Nemecko)
Sophia JAFFÉ, husle (Nemecko)
držiteľka Ceny hudobnej kritiky SFKU 2006

Igor Stravinskij (1882-1971)
Pulcinella – suita pre orchester
Sinfonia (Ouverture)
Serenata. Larghetto
Scherzino. Allegro. Andantino
Tarantella
Toccata
Gavotta
Vivo
Minuetto. Finale

Richard Strauss (1864-1949)
Koncert pre lesný roh a orchester č. 1 Es dur op. 11 (1882-83)
Allegro
Andante con moto
Allegro

℘

Piotr Iľjič Čajkovskij (1840-1893)
Koncert pre husle a orchester D dur, Op. 35
Allegro moderato
Canzonetta. Andante
Finale. Allegro vivacissimo

16th April * Monday * 7:00 p.m.

The Opening Concert of the Festival

SLOVAK SINFONIETTA ŽILINA
(Slovak Republic)
Modestas PITRĖNAS, conductor (Lithuania)
soloists: Renate HUPKA, French horn (Germany)
Sophia JAFFÉ, violin (Germany)
Holder of the Music Ciritics' Prize of the CEMF 2006

Igor Stravinsky (1882-1971)
Pulcinella – Suite for Orchestra
Sinfonia (Ouverture)
Serenata. Larghetto
Scherzino. Allegro. Andantino
Tarantella
Toccata
Gavotta
Vivo
Minuetto. Finale

Richard Strauss (1864-1949)
Concerto for Horn and Orchestra No. 1 in E flat major, Op. 11 (1882-83)
Allegro
Andante con moto
Allegro

℘

Pyotr Ilyitch Tchaikovsky (1840-1893)
Concerto for Violin and Orchestra in D major, Op. 35
Allegro moderato
Canzonetta. Andante
Finale. Allegro vivacissimo

„Som vynálezcom hudby," napísal na počiatku svojej tvorivej dráhy **Igor Stravinskij**, jeden z najgeniálnejších zjavov hudby 20. storočia. Viac ako polstoročie aktívnej umeleckej činnosti predstavuje tvorivý odkaz tohto univerzálneho skladateľa, otvoreného prakticky voči všetkým žánrom a druhom umenia svojej doby. Obsiahnuť jeho obrovské dielo znamená prejsť polstoročím najživšieho a najzložitejšieho vývoja v dejinách hudby a to všetkými cestami naraz tak, ako po nich kráčal a ako ich pre seba objavoval Stravinskij. O pružnosti jeho tvorivosti svedčí široký štýlový rozptyl od korsakovovského romantizmu cez impresionizmus a barbarské obrazy *Svätenia jari*, drsné a provokujúce výjavy *Svadby* či *Príbehu vojaka*, svojsky chápaný neoklasicizmus až po seriálne kompozície záverečnej etapy. Každé jeho nové dielo bolo nielen virtuóznym riešením určitého kompozičného problému, ale aj prameňom novo nastoľovaných otázok provokatívne zasahujúcich do ustálených zvyklostí. Igor Stravinskij dlhé roky tvrdo pracoval na sebadisciplíne a sebapoznaní. Odmietal povrchnosť, bol nekompromisný voči zbabelosti a spravodlivý voči zanietenosti a serióznosti. Podobne ako Picasso, s ktorým ho spájalo úprimné priateľstvo, nikdy nedeklaroval svoje cesty hľadania, ale do popredia staval už hotový tvar. Prítomnosť nechápal ako osamotený okamžik, ale ako priesečník smerovania prítomnej budúcnosti a sprítomnelej minulosti. *„Nekráčam späť po niti času z túžby niekam sa navrátiť; a i keď moje podvedomie sa snaží kruh uzavrieť, chcem ísť ďalej, priamočiaro, ako vždy"*, napísal vo svojich úvahách už osemdesiatročný Stravinskij.

Geniálny syntetik, ktorý dokázal tvorivo domýšľať, spracovávať a dotvárať všetky podnety hudby 20. storočia, preslávili najmä balety *Petruška* (1911) a *Svätenie jari* (1913), ktoré v dejinách hudby definitívne uzavreli nadvládu impresionizmu. O niekoľko rokov predznamenáva nové obdobie v Stravinského tvorbe balet **Pulcinella** (1919), inšpirovaný opäť neúnavným Sergejom Ďagilevom. Najskôr vznikla schéma deja a poradie príslušných hudobných čísiel. Ďagilev v Ríme získal knihu rozprávok o Pulcinellovi. Konečná podoba dejových zápletiek vrátane definitívneho poradia tanečných čísiel je už spoločným dielom Sergeja Ďagileva, choreografa Leonida Mjasina a Igora Stravinského. Na premiére baletu v parížskej Opere 15. mája 1920 sa o úspech postarala aj scéna Pabla Picassa a hudobné naštudovanie Ernesta Ansermeta. *„'Pulcinella' je labuťou piesňou tej časti môjho života, ktorú som strávil vo Švajčiarsku. 'Pulcinellu' som komponoval v Morges v podkrovnej izbietke v Maison Bornard, preplnenom cimbalom, klavírom, harmóniom a celou 'kuchyňou' bicích nástrojov. Začal som komponovať podľa Pergolesiho rukopisov, tak ako by som opravoval nejakú svoju starú skladbu. [...] Ak som vôbec mal dopredu nejaké poňatie o problémoch, ktoré bude treba riešiť prekomponovaním hudby z 18. storočia, bolo mi jasné len to, že musím operné a koncertné kusy nejako premeniť na kusy tanečné. Preto som začal medzi Pergolesiho skladbami hľadať skôr 'rytmické' než 'melodické čísla'"*, vyznal sa v rozhovoroch s Robertom Craftom Igor Stravinskij. Pulcinella pomohol Stravinskému objaviť minulosť a otvoril mu nové možnosti pre jeho ďalšiu prácu.

„Všetci sme deťmi svojej doby a nemôžeme sa dostať cez jej tiene", povedal **Richard Strauss** a možno v tej chvíli ani netušil, že týmto výrokom odkryl korene rozporuplnosti svojej vlastnej umeleckej tvorby i osobnosti. Hoci neprinášal nové pohľady a neotváral nové obzory ako Igor Stravinskij, jeho umelecký význam na prelome 19. a 20. storočia je nezastupiteľný a jedinečný. Dielo Richarda Straussa kedysi nazval Romain Rolland „poslednou veľkou európskou udalosťou v hudbe". Stál na konci epochy zdanlivého rozkvetu buržoázie, nie na počiatku novej éry a tvoril až do chvíle, keď ako osemdesiatročný, pozerajúc smrti do tváre, pocítil vo svojich posledných orchestrálnych piesňach ducha nového jasu. Majster psychologického stvárnenia a podmanivý kúzelník zvuku vo svojom myslení a cítení scelil všetky prednosti minulých storočí. Vývoj jeho mnohotvárnej hudobnej tvorby nebol priamočiary. Začal ako stúpenec brahmsovskej orientácie, no formy a štýly sa v jeho tvorbe miešali. A hoci

ho v etickom odkaze diela predbehol symfonik Gustav Mahler a v príťažlivosti opier pre široké publikum zas operný skladateľ Giacomo Puccini, Strauss vo svojich dielach dokázal spojiť duchovno-ľudský prvok s melodicko-zvukovou pôsobivosťou. Tým dosiahol pôsobenie svojej hudby do hĺbky i šírky zároveň. V tomto programovom symfonikovi a hudobnom dramatikovi môžeme dnes vidieť predovšetkým zástupcu nastupujúceho naturalizmu a realizmu, nakoľko jeho hudba je umením zobrazenia a nie výrazu. Strauss tvoril vo vedomí súvislostí s tradíciou nemeckej hudby, pričom z poeticko-literárnej myšlienky čistej programovej hudby vo svojich orchestrálnych a symfonických dielach čoraz viac zachádzal do dekoratívnej a deskriptívnej oblasti. Hoci sa doménou Straussovej tvorby stala opera, symfonická báseň (programová symfónia) a piesne s orchestrom, niekoľko diel venoval i koncertným sólistom – *Burleska pre klavír, Koncert pre hoboj a orchester a dva koncerty pre lesný roh,* ktoré majú v repertoári interpretov dodnes popredné miesto. Strauss lesnému rohu venoval mimoriadnu pozornosť i v rámci symfonických diel a v orchestrálnom pradive mu zveroval zodpovedné (i kratšie sólistické) party. Táto sympatia pravdepodobne vyrastala i zo skutočnosti, že Straussov otec bol veľmi dobrým hráčom na lesnom rohu. Napriek tomu považoval **Koncert pre lesný roh a orchester č. 1 Es dur op. 11** (1883), ktorý mu venoval jeho syn, za nesmierne náročný. V ranom diele osemnásťročného mladíka ešte zreteľne cítiť vplyv tvorby Roberta Schumanna, najmä jeho *Koncertného kusu pre štyri lesné rohy,* a to predovšetkým v deklamačných pasážach. Trojčasťové concertino znamenite využíva typické farebné i technické možnosti nástroja, či už v lyricky ladenej baladickej druhej časti *(Andante),* alebo v brilantnom finálovom ronde *(Allegro),* ktoré sa nesie v duchu kedysi tak populárneho druhu, tzv. *chasse.*

Ruský skladateľ **Piotr Iľjič Čajkovskij,** súputník tzv. Mocnej hŕstky, bol skladateľom hľadajúcim rovnováhu medzi domácimi inšpiráciami a európskou hudobnou tradíciou. Čajkovskij vo svojej hudbe chcel viac ako len separovať špecificky ruské črty, chcel to „ruské" implantovať do kmeňa európskej hudby. A preto, hoci dobre vychádzal s väčšinou členov Mocnej hŕstky, nikdy sa k nim nepridal. Výsledkom tohto jeho úsilia je viacero symfonických diel, i diela koncertantné, ktoré v najlepšom svetle odhaľujú harmóniu skladateľovej tvorivej koncepcie – bohatý, výrazne rusky sfarbený melodický fond, snivú poetiku i strhujúci elán, zmysel pre formálnu vyváženosť a ucelenosť, inštrumentálnu farebnosť a štylizačné majstrovstvo, odkazujúce na štúdium západoeurópskej hudby. V deň, keď Čajkovskij začal pracovať na svojom novom diele – **Koncerte pre husle a orchester D dur op. 35,** sa v liste mecenáške Nadežde von Meckovej zamýšľa nad ruským koloritom svojej hudby: *„...nezriedka som pristupoval ku komponovaniu priamo s úmyslom spracovať tú či onú ľudovú pieseň, ktorá sa mi zapáčila [...] A pokiaľ ide vôbec o ruské prvky v mojej hudbe, ide o melodické a harmonické postupy blízke ľudovej piesni, ktoré sú ovocím toho, že som vyrástol na zapadnutom vidieku, od najrannejšieho detstva sa opájal nevýslovnou krásou charakteristických rysov ruskej ľudovej hudby, že priam vášnivo milujem ruský živel vo všetkých jeho prejavoch, že som skrátka v najúplnejšom slova zmysle Rus".* Necelý mesiac (17. marec až 11. apríl 1878) stačil Čajkovskému na to, aby počas pobytu vo švajčiarskom Clarens vytvoril jeden z najkrajších ruských husľových koncertov a súčasne jedno z najhranejších diel tohto žánru vôbec. Len krátko predtým dokončil Symfóniu č. 4 f mol a svoju najznámejšiu operu Eugen Onegin a už opäť ho „zachváti onen nenapodobiteľný šľahajúci oheň inšpirácie". *Koncert pre husle a orchester D dur op. 35,* posvätený okamihom šťastnej inšpirácie, nezaprie národnosť svojho tvorcu. Je to dielo spontánne, strhujúce svojím temperamentom i snivou poetikou. Sólista v ňom musí prekonať mnohé technické úskalia. Napriek tomu však ťažko nájde inú tak vďačnú skladbu, v ktorej by mohol ukázať svoje virtuózne umenie. Úvodná časť, myšlienkovo najbohatšia, sa výrazovo pohybuje medzi pólmi jemnej lyriky a hrdinskými polonézovými rytmami. Canzonetta, plynulo prechádzajúca v strhujúce finále, prináša

typicky ruskú zádumčivú clivosť i vášnivú spevnosť. Tanečný vír záverečného finále s jadrnou až zemitou strednou epizódou uzatvára toto majstrovské dielo presiaknuté slovanským temperamentom. Ako jediné skladateľovo dielo po prvý raz zaznel tento koncert za hranicami Ruska. V podaní huslistu Adolfa Brodského bol v roku 1881 v premiére uvedený na symfonickom zhromaždení Filharmonickej spoločnosti vo Viedni a poslucháčov rozdelil na dva tábory. Jedni boli za a druhí, ovplyvnení odmietavým stanoviskom obávaného kritika Eduarda Hanslicka, proti tomuto originálnemu dielu. Víťaznú cestu koncert nastúpil až neskôr, po uvedení českým virtuózom Karlom Halířom v Londýne a po tom, čo si ho svetoznámy ruský huslista Leopold Auer zaradil do svojho koncertného repertoáru.

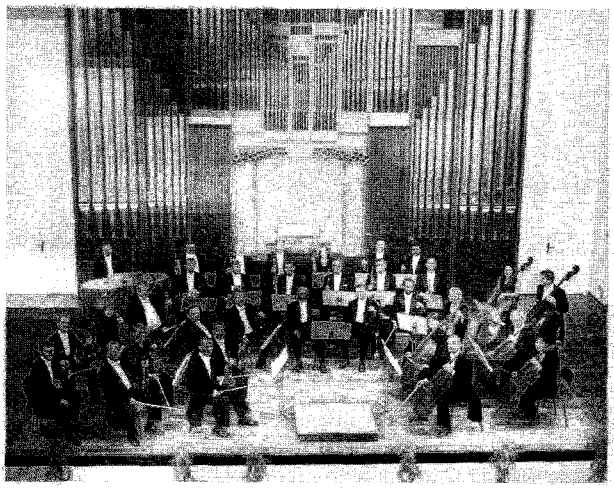

ŠTÁTNY KOMORNÝ ORCHESTER ŽILINA vznikol v roku 1974 ako jediný orchester "mozartovského typu" na Slovensku. Odvtedy si získal významné postavenie nielen na Slovensku a v Čechách, ale v krátkom čase sa mu podarilo dosiahnuť vynikajúce renomé aj v zahraničí. Orchester má 35 členov, prevažne absolventov hudobných akadémií v Prahe, Brne a Bratislave. Kvalita hráčov, skúsenosti i majstrovstvo prvého šéfdirigenta Eduarda Fischera (1930-1993) umožnili rýchly umelecký rast orchestra.
V roku 1977 získal orchester medzinárodné uznanie, keď sa stal festivalovým orchestrom *Salzburger Festspiele*. Zakrátko dostal pozvanie na Pražskú jar a potom nasledovali úspešné koncerty na mnohých festivaloch v celej Európe *(Wiener Festwochen, Frühling Festival* a Haydn

THE SLOVAK SINFONIETTA OF ŽILINA was founded in 1974 as the only "Mozart-style" orchestra in Slovakia. Since then, the orchestra has attained a prominent position in both, the Czech Republic and Slovakia as well as considerable international renown. Its 35 members are mainly graduates of the Academies of Music in Prague, Brno and Bratislava. The quality of the players together with the experience and musicianship of the founding musical director and conductor Eduard Fischer (1930-1993) brought about the quick artistic growth of the orchestra.
Already in 1977, the orchestra attained international recognition when it was invited to the Salzburg Festival and designated the official orchestra of that prestigious festival. Soon after followed appearances at the Praque Spring and

Festival vo Viedni, Sofijské hudobné týždne, *Festa Musica Pro v Assisi*, Katalánsky festival, *Festival El Djem* v Tunise, Festival de Bonaguil vo Francúzsku, Hudba v starom Krakove, Jarný festival Budapešť, Bratislavské hudobné slávnosti, Melos Étos v Bratislave, *Mozartfest Schwetzingen*, Festival slovanskej hudby na Cypre, *Schleswig-Holstein* Festival, *Festival de Manaus* v Brazílii, Flámsky festival v Belgicku, *Aspekte* Salzburg, Johann Strauss Festival vo Viedni, *Bodensee* Festival vo Švajčiarsku, Medzinárodný hudobný festival v Ankare a iné).

Predstavil sa v takých významných koncertných sálach ako *Musikverein* a *Konzerthaus* vo Viedni, Dom umelcov v Prahe, *Tonhalle* Düsseldorf, Komická opera v Berlíne, Katedrála Sv. Františka v Assisi, Veľká sála Petrohradskej filharmónie, Palác hudby v Barcelone, *Teatro Arriaga* Bilbao, *Concertgebouw* v Amsterdame, *Symphony Hall* Osaka, *Metropolitan Art Hall* Tokyo, Kráľovská opera v Bruseli, *Teatro Abadia* Madrid. Orchester uskutočnil už vyše 2000 koncertov takmer vo všetkých štátoch Európy, v Tunise, Turecku, Arménsku, Japonsku, USA, Kanade a v Brazílii.

So Štátnym komorným orchestrom Žilina účinkoval celý rad popredných umelcov ako napr. dirigenti Claus Peter Flor, Ondrej Lenárd, Oliver Dohnányi, Leoš Svárovský, Vladimír Válek, Ľudovít Rajter, Petr Vronský, Eve Queler, Peter Maag, Tsugio Maeda, Vincent La Selva, Marco Armiliato, Christian Benda, Dwight Bennett, Christian Pollack, Peter Breiner, Vladimír Kiradjiev, Ernst Märzendorfer, Martin Sieghardt, Stefan Lano, Theodore Kuchar a sólisti Igor Oistrach, Narciso Yepes, André Gertler, Václav Hudeček, Liana Issakadze, Jindřich Pazdera, Vanessa Mae, Marián Lapšanský, Peter Toperczer, Eugen Indjic, Till Fellner, Michael Kofler, Peter Dvorský, Sergej Kopčák, Edita Gruberová, Georg Tichy, Gabriela Beňačková, Magdaléna Kožená, Ľuba Orgonášová, Ľubica Rybárska, Magdaléna Hajossyová, Izabela Labuda, Martin Babjak, Peter Mikuláš, Benno Schollum, Ildikó Raimondi, Olivia Stapp a i.

Pre hudobné vydavateľstvá Opus, Donau, Naxos, Brilliant Classics, BMG a i. nahral mnoho nahrá-

the major festivals throughout Europe, including *Wiener Festwochen, Frühling* and the Haydn Festival in Vienna, Sofia's Musical Weeks, *Festa Musica Pro* in Assisi, Catalan Festival in Spain, *Festival El Djem* in Tunis, *Festival de Bonaguil* in France, Music in Old Cracow, Spring Festival in Bucharest, *Festival de Manaus* in Brasilia, the Flemish Festival in Belgium, *Aspekte* Salzburg, Johann Strauss Festival in Vienna, *Bodensee* Festival in the Switzerland, the Bratislava Music Festival, Melos Ethos Festival, *Mozartfest Schwetzingen*, Festival of Slavic Music in Cyprus, *Schleswig-Holstein Festival*, International Music Festival in Ankara, Turkey and many others.

The Sinfonietta played at such prestigious international venues as the *Musikverein* and *Konzerthaus* in Vienna, the House of Artists in Prague, the *Tonhalle* in Düsseldorf, the *Komische Oper* Berlin, St. Francis' Cathedral in Assisi, the *Palau de la Musica* in Barcelona, *Concertgebouw* in Amsterdam, the Symphony Hall Osaka, Tokyo's Metropolitan Art Hall, and the Great Concert Hall of the St. Petersburg Philharmonic, the Queen's Opera in Brussels, *Teatro Abadia* Madrid among others. Altogether the orchestra has given over 2000 concerts in almost every country of Europe, in Tunisia, Turkey, Armenia, Japan, Canada, Brasilia and the U.S.A.

Among the prominent artists who have performed with the orchestra are conductors Claus Peter Flor, Ondrej Lenárd, Oliver von Dohnányi, Leoš Svárovský, Vladimír Válek, Ľudovít Rajter, Petr Vronský, Eve Queler, Peter Maag, Tsugio Maeda, Vincent La Selva, Marco Armiliato, Christian Benda, Dwight Bennett, Christian Pollack, Pater Breiner, Vladimir Kiradyiev, Ernst Märzendorfer, Martin Sieghardt, Stefan Lano, Theodore Kuchar and soloists Igor Oistrach, Narciso Yepes, André Gertler, Václav Hudeček, Jindřich Pazdera, Vanessa Mae, Marián Lapšanský, Liana Issakadze, Peter Toperczer, Eugene Indjic, Till Fellner, Michael Kofler, Peter Dvorský, Sergej Kopčák, Martin Babjak, Benno Schollum, Gabriela Beňačková, Ľubica Rybárska, Magdaléna Hajóssyová, Magdaléna Kožená, Izabela Labuda, Ildikó Raimondi, Olivia Stapp and others.

vok s dielami Vivaldiho, Telemanna, Mozarta, Haydna, Hummela, Verdiho, Respighiho, Martinů, Dvořáka, J. Straussa a mnohých českých a slovenských skladateľov.
Šéfdirigentom ŠKO Žilina je od sezóny 2004/5 Oliver Dohnányi, medzinárodne uznávaný slovenský dirigent, ktorý je súčasne aj šéfdirigentom Opery Národného divadla v Prahe. Čestným šéfdirigentom orchestra je aj naďalej japonský dirigent Tsugio Maeda z Japonska.

The Sinfonietta's many recordings for Opus, Donau, Naxos, Brilliant Classics, and BMG labels include works by Vivaldi, Telemann, Mozart, Haydn, Hummel, Verdi, Respighi, Martinů, Dvořák and other Czech and Slovak composers.
Since the season 2004/5, the principal conductor of the Orchestra is Oliver von Dohnányi, the Slovak conductor of international renown, who holds at the same time the position of conductor-in-chief of the Opera of the National Theatre in Prague. The honorary conductor of the orchestra has been Tsugio Maeda from Japan.

Modestas PITRĖNAS (1974) získal hudobné vzdelanie na *Konzervatóriu vo Vilniuse*, neskôr na Litovskej hudobnej akadémii, kde od roku 1993 študoval dirigovanie zboru. V roku 1990 založil komorný zbor PSALMOS, ktorý zvíťazil na mnohých medzinárodných súťažiach a festivaloch. Zbor absolvoval úspešné turné po Európe a USA.
V roku 1995 bol prijatý na *Mozarteum, Universität für Musik und darstellende Kunst* v Salzburgu, kde absolvoval bakalárske štúdium dirigovania zboru a opery pod vedením W. Hagen-Grolla a K. Kampera, štúdium ukončil v roku 1996. Od roku 1997 Modestas Pitrėnas študuje symfonické a operné dirigovanie u J. Domarkasa na Litovskej hudobnej akadémii. Svoje vzdelanie si prehlboval na majstrovských kurzoch veľkých hudobných osobností ako J. Panula, E. P. Salonen, H. Rilling.
V roku 2003 sa stal víťazom, držiteľom Zlatej medaily a obdržal aj Zvláštnu cenu Sliezskeho filharmonického orchestra na 7. ročníku Medzinárodnej súťaže *Grzegorza Fitelberga* pre dirigovanie symfónie v Katowiciach, Poľsko.
V posledných rokoch Modestas Pitrėnas intenzív-

Modestas PITRĖNAS (b. 1974) was educated in music at the Vilnius Conservatoire, later on at the Lithuanian Academy of Music, where he studied choir conducting from 1993. In 1990, he founded a chamber choir PSALMOS - the winner of many international competitions and festivals. The choir successfully toured throughout Europe and the United States. In 1995, he went to the *Mozarteum, Universität für Musik und darstellende Kunst* in Salzburg, Austria where he passed a bachelor course of choir and opera conducting with W. Hagen-Groll and K. Kamper, graduating in 1996. Since 1997, Modestas Pitrėnas has been studying symphonic and opera conducting with J. Domarkas at the Lithuanian Academy of Music. He promoted his training in master courses held by great musicians as J. Panula, E. P. Salonen, H. Rilling. In 2003, he became the First Prize Winner, Gold Medal holder and received the Special Prize of Silesian Philharmonic Orchestra in the 7th International Grzegorz Fitelberg Competition for symphony conducting in Katowice, Poland.
Recently, Modestas Pitrėnas has conducted many

ne spolupracuje s litovskými orchestrálnymi telesami, dirigoval mnoho koncertných vystúpení s Litovským národným symfonickým orchestrom, Litovským komorným orchestrom, Symfonickým orchestrom *Lithuanian Minor* a Litovským štátnym orchestrom. Počas uplynulých rokov dirigent tiež prijal pozvanie a realizoval niekoľko úspešných projektov v Nemecku - s Mládežníckym symfonickým a komorným orchestrom Severorýnskeho Vestfálska, s ktorými absolvoval úspešné koncertné turné v mnohých krajinách Európy a v Číne. Od roku 2000 Modestas Pitrėnas diriguje operné predstavenia *Carmen* G. Bizeta a *Three-Penny-Opera* K. Weilla v Štátnej opere v Klaipėde.
Od roku 2004 vyučuje dirigovanie na Litovskej hudobnej akadémii a pôsobí ako hosťujúci dirigent v Litovskom Národnom symfonickom orchestri.
Nepretržite spolupracuje s niektorými filharmonickými orchestrami v Poľsku (Krakow, Katowice, Bydgoszcz). Začiatkom roka 2006 bol menovaný umeleckým riaditeľom a šéfdirigentom *Kaunas City Symphony Orchestra*, Litva. Doteraz realizoval už 7 zborových a orchestrálnych hudobných CD nosičov.

programs with the Lithuanian National Symphonic Orchestra, the Lithuanian Chamber Orchestra, Symphonic Orchestra of Lithuanian Minor and Lithuanian State Orchestra. During the past few years, the conductor has been invited to head many projects to Germany with the Youth Symphony and Chamber Orchestras of the *North Rhine Westphalia*, having performed on concert tours with them in many European countries and China.
Since 2000, Modestas Pitrėnas conducts G. Bizet's Carmen and the Three-Penny-Opera by K. Weill in the State Opera house in Klaipėda.
Since 2004, he teaches at the Lithuanian Academy of Music conducting and has been a guest conductor of the Lithuanian National Symphony Orchestra.
He permanently collaborates with some Philharmonic orchestras of Poland (Krakow, Katowice, Bydgoszcz). From the beginning of the year 2006, he has been appointed as the Artistic director and Chief-conductor of the Kaunas City Symphony Orchestra, Lithuania.
As a conductor, he has already recorded 7 choral and orchestral music CD's.

Renate HUPKA (1980, Rostock)
Vyštudovala hru na lesnom rohu na známej hudobnej škole C.-Ph.-E.-Bacha v Berlíne. Počas svojho štúdia sa stala trojnásobnou víťazkou bavorskej súťaže mladých hudobníkov *Jugend Musiziert*, Nemecko a hrala na lesnom rohu v Národnom mládežníckom orchestri.
Od sepembra 2005 hrá na poste prvého sólo lesného rohu v hannoverskom *Niedersächsisches Staatsorchester*, Nemecko. Svoju hráčsku techniku a profesijné zruč-

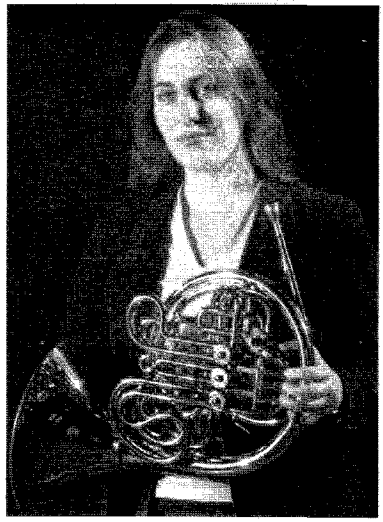

Renate HUPKA (b. 1980, Rostock)
She has graduated from C.-Ph.- E.- Bach Music High School in Berlin. During her study she became a winner of the youth competition *Jugend Musiziert*, Bayern, in Germany three times and played French horn in the National Youth Orchestra.
Since september 2005, Renate has played at the post of the first solo hornist in the *Hannover Niedersächsisches Staatsorchester*, Germany. She promotes her technique and professional skills attend-

nosti si naďalej zdokonaľuje v triede Marie-Luise Neunecker. Absolvovala dvojročný študijný pobyt udelený Orchestrálnou akadémiou pri *Staatskapelle* Berlin a neskôr získala štipendium a pôsobenie v svetovo uznávaného orchestra *Berliner Philharmoniker*.
V roku 2001 zvíťazila Renate na medzinárodnej súťaži plechových dychových nástrojov *Philipa Jonesa* vo francúzskom Guebwilleri. V roku 2005 získala 2. ceny na súťaži *Kurt-Altena* v Hannoveri a na Medzinárodnej interpretačnej súťaži ARD Mníchov, Nemecko, odkiaľ si odniesla aj Cenu publika a špeciálnu cenu *Gebrüder Busch Kreis*. V tom istom roku získala aj ďalšie ocenenie, obsadila 3. miesto na známej Medzinárodnej súťaži v hre na lesnom rohu *Holgera Fransmana* v Liekse, Fínsko.
Renate Hupka sólisticky koncertovala na rôznych hudobných udalostiach organizovaných event-manažérmi ako *Freunde junger Musiker* v Berlíne, Brémach, Mníchove, Nemecko a pri inej príležitosti spolupracovala s bazilejským telesom Collegium Musicum, Švajčiarsko, ako aj s *Philharmonie Südwestfalen* a *Brandenburgische Staatsorchester* Frankfurt/Oder, Nemecko. Ako sólistka vystupovala aj na známom nemeckom Mecklenburgskom letnom festivale.
Výkony mladej umelkyne zaznamenali rôzne rozhlasové spoločnosti: *Hessischer Rundfunk, MDR, Bayrischer Rundfunk, SWR a Deutschland Radio*, medzi inými.

ing the class of Marie-Luise Neunecker furthermore. Renate has got the *Orchestra-Akademie* scholarship for two years residence by the *Staatskapelle Berlin* and later on by the well-known *Berliner Philharmoniker* orchestra.
Renate fertilised her preceding three 1st prizes at the international platform when she got another one in *Philip Jones* Competition in France in 2001. In 2005, she became the 2nd Prize Winner in *Kurt-Alten* competition in Hanover and in the 54th International ARD Competition in Munich, Germany with the Audience Prize and the Prize by the *Gebrüder Busch Kreis*. In the same year, she was awarded the 3rd Prize in the renown *Holger Fransman* International Competition for French Horn in Lieksa, Finland.
Renate has given many soloconcerts for several music events organized by eventmanagers like *Freunde junger Musiker* in Berlin, Bremen, Munich, Germany and on other occasions with the Swiss Collegium Musicum Basel, with the *Philharmonie Südwestfalen* and *Brandenburgische Staatsorchester* Frankfurt/Oder, Germany and she has appeared as a soloist in the *Mecklenburgisches Sommerfestival*, Germany.
The young artist's renditions have been recorded with various radio companies: *Hessischer Rundfunk, MDR, Bayrischer Rundfunk, SWR* and *Deutschland Radio*, among them.

Sophia Jaffé (1980), novo vychádzajúci talent nastupujúcej generácie, nositeľka celého radu významných medzinárodných ocenení, absolventka Berlínskej hudobnej akadémie, oslňuje európske publikum priezračnou technikou, muzikalitou a hlbokou emocionálnou výpoveďou.

Narodila v rodine hudobníkov, a tak prvé lekcie hry na husliach dostala od svojich rodičov - matky Nory Jaffé ako päťročná a otca Abrahama Jaffého, keď mala sedem. Už v roku 1994 zvíťazila na národnej súťaži *Jugend musiziert*. V rokoch 1995-1998 sa v hre na tomto nástroji zdokonaľovala štúdiom u Hermana Krebbersa v Amsterdame, Holandsko. V roku 1998 začala študovať na *Hochschule für Musik Hannsa Eislera* v Berlíne, Nemecko. Absolvovala v roku 2003 s vyznamenaním v triede Stephana Picarda. V štúdiu pokračovala postgraduálne, ukončila ho slávnostne v roku 2006 predvedením Beethovenovho husľového koncertu. Jej hudobný vývin významne ovplyvnili aj poprední hudobníci ako Ana Chumachenco, Tatjana Grindenko a Rainer Kussmaul.

Držiteľku *Ceny hudobnej kritiky* a *Ceny publika* minuloročného 16. ročníka Stredoeurópskeho festivalu koncertného umenia (2006) v Žiline, Sophiu Jaffé, zdobí celý rad úspešných vystúpení na súťažiach doma i v zahraničí. Medzi najvýznamnejšie patria 2. cena z Medzinárodnej interpretačnej súťaže pre sláčikové nástroje (UNISA) v Pretórii, Južná Afrika, 2002, 3. cena z Medzinárodnej husľovej súťaže Leopolda Mozarta v Augsburgu (Nemecko, 2003), v roku 2004 získala 3. miesto na medzinárodnej interpretačnej súťaži v Ženeve, Švajčiarsko, v roku 2005 zvíťazila na Nemeckej hudobnej súťaži v Berlíne, avšak jej doteraz najväčším úspechom je 3. cena z Medzinárodnej súťaže Kráľovnej *Elisabeth* v Bruseli (Belgicko, 2005).

Debutovala v Malej koncertnej sále Berlínskej fil-

Sophia JAFFÉ (b. 1980)

A rising star of the young violin generation, graduate from the *Hanns Eisler Academy* of Music in Berlin and a prizewinner of renowned international music competitions, fascinates the audience with clear technique combined with great musical sensitivity and deep emotional expression.

Born to a musicians' family received her first violin instructions from her mother Nora Jaffé, and from the age of seven, lessons followed by her father, Abraham Jaffé. In 1994, she was awarded the first prize at the national competition *Jugend musiziert*. From 1995 to 1998, she was a student of Herman Krebbers in Amsterdam, the Netherlands. In 1998, she entered the *Hanns Eisler Hochschule für Musik* in Berlin, Germany. In 2003, she received her Diploma with distinction in the class of Stephan Picard and then, she has promoted her study postgradually, graduating in the concert exam in 2006, playing the Violin Concerto by Beethoven. Her musical development was significantly influenced also with Ana Chumachenco, Tatjana Grindenko and Rainer Kussmaul.

The last year Winner of the Music Critic's Prize and the Audience Prize at 16th Central European Music Festival in Žilina (Slovakia), Sophia Jaffé has given several successful performances at international competitions at home and abroad. She was awarded the 2nd Prize at the International Competition UNISA for string instruments in Pretoria (South Africa, 2002), won the 3rd Prize at the International Violin Competition of Leopold Mozart in Augsburg (Germany, 2003), she was placed the 3rd at International Music Competition in Geneva in 2004 in the Switzerland, and shortly afterwards won the German International Music Competition in Berlin. Her latest and the biggest international success is her 3rd Prize awarded by the Jury at the Queen

harmónie už v roku 1988 v klavírnom sprievode dirigenta Gerda Albrechta. Odvtedy Sophia Jaffé vystupovala so známymi orchestrami, vrátane *Berliner Philharmoniker, Konzerthaus* Orchester Berlín, *Beethoven Orchestra* Bonn, Sinfonietty Kolín, Bavorského rozhlasového orchestra, Orchestra Štátneho divadla v Darmstadte, Symfonického orchestra v Johannesburgu, *Orchestre de la Suisse Romande*, *Philharmonie Liége*, Symfonického orchestra Berlínskeho rozhlasu, Belgického národného symfonického orchestra, Akademického filharmonického orchestra Petrohradu, Mníchovského komorného orchestra, Janáčkovej filharmónie Ostrava či Arménskej filharmónie. Absolvovala množstvo koncertných vystúpení ako sólistka, ako aj členka komorných zoskupení v Nemecku, Rakúsku, Českej republike, na Slovensku, v Belgicku, Holandsku, Španielsku, Švajčiarsku, USA a v Chile. Jej nástroj postavil Giovanni Battista Guadagnini v roku 1779. Od roku 2006 učí hru na husliach na *Hanns Eisler Hochschule für Musik* v Berlíne.

Elisabeth International Music Competition in Brussels (Belgium, 2005).
She made her debut at the age of eight with a recital in the Berlin Philharmonic Chamber Music Concert Hall in 1988, presented and accompanied at the piano by the conductor Gerd Albrecht. Since then, Sophia Jaffé has appeared with leading orchestras, including the *Berliner Philharmoniker, Konzerthaus Orchester* Berlin, Beethoven Orchestra Bonn, Sinfonietta Cologne, Radio Orchestra of Bavaria, *Orchester des Staatstheaters* Darmstadt, Johannesburg Symphony Orchestra, *Orchestre de la Suisse Romande* (Genf), *Philharmonie Lüttich/Liége,* Radio-Symphony Orchestra Berlin, National Symphony Orchestra of Belgium, Academy Philharmonic Orchestra of St-Petersburg, Munich Chamber Orchestra, Janáček Philharmonic Ostrava, Armenian Philharmonic. She has also given numerous solo and chamber-music concerts in Germany, Austria, the Czech Republic, Slovakia, Belgium, the Netherlands, Spain, the Switzerland, the U.S.A. and Chille.
She plays Giovanni Battista Guadagnini 1779 violin. Since 2006, she teaches violin at the *Hanns Eisler Hochschule für Musik* in Berlin.

17. apríl * utorok * 19:00 h

Komorný koncert

Maria MOCHOVA, organ (Rusko)

Johann Sebastian Bach (1685-1750)
Prelúdium a fúga D dur BWV 532
Allein Gott in der Höh sei Ehr
chorál BWV 664

Johannes Brahms (1833-1897)
Fúga as mol WoO 8

Anton Heiller (1923-1979)
Tanz-Toccata

Maurice Duruflé (1902-1986)
Suita pre organ op. 5
2. *Sicillienne*
3. *Toccata*

EGGNER TRIO (Rakúsko)
Christoph EGGNER, klavír
Georg EGGNER, husle
Florian EGGNER, violončelo

Joseph Haydn (1732-1809)
Klavírne trio e mol Hob. XV:12
Allegro moderato
Andante
Rondo. Presto

Felix Mendelssohn-Bartholdy (1809-1947)
Klavírne trio c mol č. 2 op. 66
Allegro energico e fuoco
Andante espressivo
Scherzo. Molto allegro quasi presto
Finale. Allegro appassionato

Koncert sa koná v spolupráci
s Rakúskym kultúrnym fórom v Bratislave

17th April * Tuesday * 7:00 p.m.

Chamber concert

Maria MOKHOVA, organ (Russia)

Johann Sebastian Bach (1685-1750)
Prelude and Fugue in D major, BWV 532
Allein Gott in der Höh sei Ehr
Choral, BWV 664

Johannes Brahms (1833-1897)
Fugue in A flat minor, WoO 8

Anton Heiller (1923-1979)
Tanz-Toccata

Maurice Duruflé (1902-1986)
Suite for Organ, Op. 5 /Suite pour Orgue/
2. *Sicillienne*
3. *Toccata*

EGGNER TRIO, piano trio (Austria)
Christoph EGGNER, piano
Georg EGGNER, violin
Florian EGGNER, violoncello

Joseph Haydn (1732-1809)
Piano trio in E minor, Hob. XV:12
Allegro moderato
Andante
Rondo. Presto

Felix Mendelssohn-Bartholdy (1809-1947)
Piano trio in C minor No. 2, Op. 66
Allegro energico e fuoco
Andante espressivo
Scherzo. Molto allegro quasi presto
Finale. Allegro appassionato

The concert is organized in co-operation
with the Austrian Cultural Forum in Bratislava

Už po staročia stojí organ medzi ostatnými nástrojmi na piedestáli a to v neposlednom rade pre svoje mimoriadne vlastnosti, zvukovú krásu, bohatú paletu farebnej diferenciácie, ako aj pre zvukovú dôstojnosť a monumentálnosť. Samostatná tvorba pre organ sa rozvinula na pozadí všeobecného rozmachu inštrumentálnej hudby v 16. a 17. storočí. Obdobie baroka, nadväzujúce na tradície renesančných majstrov, sa právom považuje za zlatý vek organovej hudby, v ktorom nepopierateľne najvyšší post patrí Johannovi Sebastianovi Bachovi. Hoci z celkového objemu tvorby Bacha organové skladby predstavujú len necelú osminu, dodnes sú v organovom umení neprekonanou hodnotou. **Johann Sebastian Bach**, najväčší reprezentant bohato rozvetveného hudobníckeho rodu, si vo svojej praxi osvojil nielen tradície nemeckej hudby, ale štúdiom a opisovaním diel významných európskych majstrov spoznal aj všetky výdobytky hudobného remesla skladateľov talianskeho baroka. **Prelúdium a fúga D dur BWV 532** vznikli vo Weimare, kde v roku 1708 prijal miesto koncertného majstra a dvorného organistu u vojvodu Wilhelma-Ernsta. Napriek tomu, že v tomto meste mal k dispozícii len dvojmanuálový nástroj v zlom technickom stave, patrí weimarské obdobie z hľadiska Bachovej organovej tvorby medzi najplodnejšie. Bohatý hudobný život, sústredený okolo mestského kostola a dvorného orchestra, poskytoval Bachovi mnoho inšpiračných momentov. Bachovo kontrapunktické majstrovstvo sa prejavilo najmä v oblasti fúgovej formy, ktorá sa rozrástla do dovtedy neslýchaných rozmerov, a to aj vsúvaním medziviet. Súčasne Bach rozvinul štrukturálny i náladový kontrast medzi úvodným prelúdiom a nasledujúcou fúgou a upustil od severonemeckej úsekovosti a viacdielnosti. Vo Weimare vznikol ak organový chorál **Allein Gott in der Höh sei Ehr BWV 664,** zaradený do Bachovej poslednej organovej zbierky *Osemnástich chorálov*, ktorú v roku 1750 skladateľ v Lipsku pripravoval k tlači. Vydania tohto diela sa však už nedožil. Pôvodné verzie všetkých tu uvedených chorálov vnikli už skôr, a to predovšetkým vo Weimare. V Lipsku sa k nim Bach vrátil, znovu ich prepracoval, rozšíril, rytmicky obohatil a doplnil melodickými ozdobami. Prvých pätnásť chorálov napísal vlastnou rukou, posledné tri chorý a oslepnutý Bach pravdepodobne diktoval svojmu zaťovi Johannovi Christophovi Altnikolovi. V zbierke sa nachádzajú tri spracovania cantu firmu *Allein Gott in der Höh sei Ehr.* Bach si zrejme túto duchovnú pieseň obľúbil, pretože ju v skutočnosti spracoval asi v desiatich organových choráloch. Kým prvý zo spomínanej trojice (BWV 662) je vážny a hlboký chorál s bohato melodickou líniou v sopráne, druhé kantabilné spracovanie (BWV 663) posúva cantus firmus do tenoru. Tretie spracovanie *Allein Gott in der Höh sei Ehr BWV 664* je jedným z najkrajších a interpretačne najnáročnejších, virtuózne koncipovaných trií. Je napísané v duchu Bachových triových sonát, pričom zo samotného chorálového cantu firmu v samom závere skladby zaznejú len prvé dva verše.

Do pokladnice organovej literatúry prispeli skladatelia rôznych historických epoch vrátane **Johannesa Brahmsa**, ktorý už v detstve rád študoval organové diela Johanna Sebastiana Bacha a zdokonaľoval sa v organovej hre. Zdá sa, že práve toto štúdium viedlo Brahmsa k organovej tvorbe. Z tohto obdobia sa však zachovali len dve prelúdiá a fúgy (a mol, g mol) venované Clare Schumannovej, nakoľko veľké množstvo svojich organových skladieb Brahms sám zničil. Pravdepodobne v roku 1856 vznikla počas štúdia kontrapunktu u Josepha Joachima Brahmsova **Fúga as mol WoO 8**, ktorá sa pokladá za jeho kontrapunkticky najprepracovanejšie dielo (tlačou vyšla až v roku 1864). Hoci Brahmsova tvorba pre organ, ku ktorej sa vrátil až v závere svojho života, býva z hľadiska skladateľovho tvorivého odkazu životopiscami považovaná za okrajovú, napriek tomu nestráca nič z jeho ľudského cítenia a videnia.

Iným duchom sú predchnuté skladby francúzskych majstrov. V tvorbe organového virtuóza a skladateľa **Mauricea Duruflého** sa spájajú najvýznamnejšie črty francúzskej organovej literatúry prvej polovice nášho storočia. Mohli by sme ho nazvať impresionistickým maliarom chrámovej

hudby, ktorého štýl sa vyznačuje umiernenosťou a bohatstvom modálnych harmónií. Východisko Duruflé nachádza v gregoriánskom chorále, no pretvára ho do briskných impresionistických zvukov a farieb, možných len na francúzskych organoch. K jeho najznámejším dielam patrí Requiem, vychádzajúce z gregoriánskeho chorálu, ktorý spracoval aj v motetách a Omši. Počas života sa Duruflé tešil uznaniu predovšetkým svojho brilantného interpretačného majstrovstva, ktoré deklaroval na početných umeleckých turné doma i v zahraničí. V organovej tvorbe sa prejavuje nielen kompozičná istota a inšpiratívne vzory jeho učiteľov (Charles Tournemire, Eugén Gigout), ale aj poznatky z interpretačných možností modernejšie stavaných nástrojov. **Suita pre organ op. 5** je kompozične bohato členená a kompaktne formovo skĺbená do troch častí (Prélude, Sicilienne, Toccata). Záverečná Toccata, popretkávaná behmi, akordickými vpádmi a motorickým rytmom, je kompozičným vyvrcholením celej suity a svojou pompéznou virtuozitou je považovaná za Bachovu *Toccatu d mol 20. storočia.* Ku komponujúcim interpretom sa radí i organový virtuóz a autor viacerých organových skladieb – **Anton Heiller** s tanečne ladenou virtuóznou skladbou **Tanz-Toccata.**

V pozadí premien komornej hudby sa v časopriestore niekoľkých storočí niesla intímnosť i radosť z muzicírovania s profesionálnymi či amatérskymi hudobníkmi. Práve tento prístup ku komornej hre predurčoval spôsob, akým skladatelia písali diela pre malé ľubovoľné inštrumentálne zoskupenia s pohyblivým počtom hráčov. V komornej hudbe talianskeho baroka možno sledovať vzostup virtúozneho inštrumentalizmu a nástup sláčikových nástrojov (najmä huslí), v nemeckých krajinách i vo Francúzsku sa k slovu dostali dychové nástroje. Klasicistická komorná hudba sa už odvíjala od brilantného a výrazovo bohatého nového nástroja – *fortepiana,* predchodcu dnešného moderného klavíra. Na rozhraní 18. a 19. storočia nesporne hlavnou autoritou v oblasti komornej hudby bol **Joseph Haydn.**

Hudobný odkaz najstaršieho z trojice viedenských klasikov je prežiarený jasnosťou, bezchybným majstrovstvom, duchaplnosťou i duchom 18. storočia. Hudobná história mu predurčila miesto prvého syntetika formujúceho sa klasicistického štýlu a hoci na začiatku svojej tvorby bol úzko spätý so štýlom a technikou predchádzajúceho obdobia, približne od roku 1781 sa predovšetkým v jeho symfonickej a komornej tvorbe formujú a upevňujú základné princípy nového hudobného výrazu. Syn chudobného kolára, „od prírody veľkého milovníka hudby", si na rozdiel od Mozarta, musel hľadať hudobné vzdelanie mimo svoj domov. V šiestich rokoch opustil rodinu a v domove Johanna Mathiasa Francka v Hainburgu sa priučal základom spevu. Po krátkej kariére sopranistu v Dóme sv. Štefana i na dvore mu sprostredkovaním všadeprítomnej talianskej hudby ďalší tvorivý impulz poskytol jeho krátkodobý učiteľ Nicolo Porpora, ktorý mu otvoril cestu do šľachtických salónov. Vďaka spoločenským a hudobným podujatiam získal svoje prvé miesto u Josepha von Fürnberga, neskôr sa stal kapelníkom kniežaťa Morzina v Lukaviciach a odtiaľ viedla jeho cesta do služieb Mikuláša Esterházyho. Následník Haydnovho patróna, syn Anton, prejavoval skôr politické ambície a k hudbe nemal vrelý vzťah. I keď Haydn naďalej oficiálne zostával vo funkcii zbormajstra, v Esterháze ho už nič nedržalo. Využijúc svoju nezávislosť, absolvoval Haydn v následných rokoch dve úspešné cesty do Anglicka. Už počas prvej návštevy sa stal miláčikom anglického publika a získal tiež čestný titul doktora hudby na Oxfordskej univerzite. Napriek nesmiernemu úspechu a poctám anglického dvora sa Haydn v roku 1795 vrátil do Viedne. Práve v týchto rokoch zavŕšil i svoju tvorbu v oblasti klavírnych trií, z ktorých prvé vznikli niekedy v prvej polovici 60. rokov 18. storočia. V raných Haydnových **Klavírnych triách** (Hob. XV:1–4) ešte nájdeme zvyšky vplyvu barokového štýlu s continuom, kde violončelo sledovalo basovú líniu klavíra (Hob. XV:3,4 pochádza pravdepodobne z pera Ignaza Pleyela, žiaka Josepha Haydna). Cesta hudobného vývoja viedla však k výraznejšiemu osamostatneniu a zrovnoprávneniu jednotlivých hlasov. V rokoch 1784 – 1790 Haydn pravdepodobne pod vplyvom objednávky

londýnskeho vydavateľa Forstera napísal celkom dve série klavírnych trií. Kým prvá séria z rokov 1784 – 1785 (Hob. XV:5–10) sa ešte nesie v znamení nevyváženosti Haydnovho komorného štýlu a v duchu pretrvávajúcej tradície basso continuo, následné triá (Hob. XV:11–17) z rokov 1789 – 1790 už prekračujú rámec domáceho muzicírovania. Part violončela sa postupne osamostatňuje a preberá na seba spolu s partom huslí funkciu melodického nástroja, kým part klavíra skĺzne do Albertiho figurácií.

Na počiatku 19. storočia vstúpil do oblasti komornej hudby mladý **Felix Mendelssohn-Bartholdy**, ktorý si už ako chlapec získal Goetheho srdce a neskôr sa tešil priazni kráľovnej Viktórie a princa Alberta. Keď v šestnástich rokoch Mendelssohn dokončil *Sláčikové okteto op. 20*, čiastočne inšpirované Goetheho *Faustom*, bolo jasné, že v Nemecku sa zrodil nový skladateľ, ktorý postupne dozrel v jednu z najoslavovanejších a najmilovanejších skladateľských osobností svojej doby. V symfonickej i komornej hudbe Mendelssohn síce vykročil v šľapajach Beethovena, no jeho dedičstvo si v skutočnosti vôbec neprisvojil. V dokonalej harmonickej zhode koexistovali v jeho tvorbe prvky klasické i romantické. Neprekonateľná vyváženosť formy jednotlivých častí a cyklov sa v každej z jeho skladieb snúbila s romantickou iskrou citu, vášne i očarujúcou zmesou humoru a pôvabu. Snáď niet iného skladateľa, u ktorého nájdeme toľko allegrových častí označených *con fuoco* alebo *appasionato*. Je to však oheň, vychádzajúci z vlastnej podstaty, radujúci sa sám zo seba a sám seba ospravedlňujúci. Rastúca komplikovanosť rytmických štruktúr, prenikanie piesňovej kantability, neobvyklé textúry a odkazy na skoršie časti – to sú črty Mendelssohnovej komornej tvorby. V **Klavírnom triu č. 2 c mol op. 66,** ktoré bolo skompletizované a publikované dva roky pred Mendelssohnovou smrťou, dozrel jeho životný názor, prehĺbil sa jeho umelecký štýl. Dielo, dedikované Louisovi Spohrovi a porovnávané so svojím starším súrodencom *Klavírnym triom č. 1 d mol op. 49,* napísaným už o šesť rokov skôr, je komplexnejšie. Mendelssohn v ňom siahol po témach prístupných intenzívnemu rozvíjaniu. Už úvodná téma prvej, harmonicky progresívne riešenej časti *Allegro energico e fuoco,* je bohato a často kontrapunkticky rozvíjaná, pričom široko koncipovaná druhá téma sa navracia aj v samotnom závere. Nesmierne krásne momenty prináša z hľadiska formy netradične riešená tretia časť *Scherzo,* odkazujúca na rané *Okteto op. 20.* Záverečné *Finále,* ktorého hlavnú tému neskôr Brahms použil v Scherze svojej Klavírnej sonáty f mol op. 5, poukazuje na tvorivý odkaz Beethovena. Doprostred rozvíjania hudobného procesu v ňom Mendelssohn, pravdepodobne inšpirovaný príkladom Beethovenovej *Klavírnej sonáty C dur op. 2 č. 3,* vsadil tému chorálu *Vor Deinen Thron*, čím vniesol do diela dôstojnosť a meditatívnu hĺbku.

Maria MOCHOVA (1982) pochádza z Nižného Novgorodu (Ruská federácia), prvé lekcie klavírnej hry dostala vo veku päť rokov od Bellu Altermana a hre na organ sa začala venovať ako jedenásťročná pod odborným vedením Tatjany Bočkovej. V rokoch 1999-2006 bola študentkou Štátneho konzervatória v Nižnom Novgorode, študujúc oboje, organ aj klavír, v triedach vyššie spomínaných pedagógov. Konzervatórium absolvovala v roku 2006 diplomovým koncertom s vyznamenaním.
Počas svojho štúdia na konzervatóriu sa zúčastnila majstrovských kurzov vedených Dr. Martinom Sanderom na (*Ringelheimer Orgelakademie*, Nemecko), ako aj na 40. a 41. ročníku prestížnych *International Haarlem Organ Academies*, v Holandsku. Svoje interpretačné majstrovstvo si zdokonaľovala účasťou na ďalších majstrovských kurzoch, ktoré viedli osobnosti organovej hry ako Ewald Kooiman, Hans Fagius, Joris Verdin, Ludger Lohmann, Lorenzo Ghielmi, na jej ďalšom umeleckom raste sa podieľali aj Johann Trummer a Wolfgang Zerer, s ktorými doteraz pravidelne spolupracuje.
V auguste 2003 sa stala semifinalistkou Medzinárodnej organovej súťaže v Bruggách, Belgicko. Neskôr v októbri toho istého roka získala 3. cenu na Medzinárodnej organovej súťaži *Marcella Galantiho* v talianskom Rimini. Jej rozvíjajúci sa talent a zrejúca umelecká osobnosť priniesli ovocie v októbri 2004, keď zvíťazila a získala aj Cenu Petra Ebena na Medzinárodnej organovej súťaži Petra Ebena v Opave, v Českej republike. V nasledujúcich rokoch obdržala 2. cenu na V. ročníku Medzinárodnej organovej súťaže v Korschenbroichu (Nemecko, 2005) a jej doteraz najvýznamnejším ocenením je víťazstvo ex aequo (obsadila 2. miesto, avšak 1. cena nebola udelená) a získanie niekoľkých zvláštnych cien na Medzinárodnej hudobnej súťaži Pražská jar (Česká republika, 2006).

Maria MOKHOVA (b.1982) comes from Nizhny Novgorod (Russia), started playing piano at the age of five (with Bella Alterman) and organ at the age of eleven (with Tatyana Botchkova). In the years 1999-2006 she studied at the Nizhny Novgorod State Conservatoire (studying both organ and piano with the pedagogues named above). She graduated from the Conservatoire in 2006 receiving the Diploma with distinction.
During her Conservatoire studies she participated in master classes with Dr. Martin Sander *(Ringelheimer Orgelakademie)*, Germany, in 40th and 41st International Haarlem Organ Academies, the Netherlands (followed by master classes with Ewald Kooiman, Hans Fagius, Joris Verdin, Ludger Lohmann, Lorenzo Ghielmi), as well as in master classes lead by Johann Trummer and Wolfgang Zerer.
In August 2003 she became the Semi-Finalist of the International Organ Competition in Brugges, Belgium. Later on the same year in October 2003 she was awarded the 3rd Prize in *Marcello Galanti* International Organ Competition in Rimini, Italy. Her developing talent and ripening artistry brought its fruit in October 2004 in the form of the 1st Prize and the *Petr Eben's Prize* at the *Petr Eben* International Organ Competition in Opava, Czech Republic. In the following years she became the 2nd Prize Holder of the *Korschenbroich* 5th International Organ Competition (Germany, 2005) and the Winner of the 2nd Prize ex aequo (the 1st Prize was not awarded) and some special prizes at the International Music Competition *Prague Spring* (Czech Republic, 2006).
Nowadays Maria Mokhova has been promoting her artistic skills as a student of the Frankfurt/-Main *Hochschule für Musik und Darstellende Kunst* (with Dr. Martin Sander), Germany.
The multifaceted character of her personality

V súčasnosti Maria Mochova rozvíja svoje umelecké zručnosti ako študentka *Hochschule für Musik und Darstellende Kunst* vo Frankfurte nad Mohanom, Nemecko, pod vedením Dr. Martina Sandera.
Mnohostranný charakter jej osobnosti nachádza svoj vlastný pozoruhodný výraz - účinkuje ako organistka, klaviristka a čembalistka, rovnako ako sólistka, aj ako členka viacerých hudobných zoskupení. Maria Mochova koncertuje po celom Rusku a Nemecku s viacerými aj programovo atraktívnymi interpretáciami širokého dobového záberu, vrátane diel rôznych hudobných štýlov počnúc 17. - končiac 20. storočím.

finds her own remarkable expression featuring as an organist, a pianist and harpsichordist, both as a soloist and member of various music ensembles. She has given concerts throughout Russia and in Germany with the attractive program of a broad period span, including the pieces of different music styles beginning from17th up to the 20th centuries.

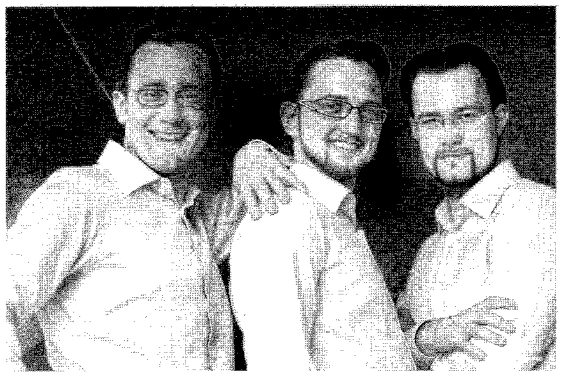

EGGNER TRIO založili traja bratia Christoph, Georg a Florian Eggnerovci v roku 1997. Rakúski hudobníci sa už v roku 1999 stali víťazmi Medzinárodnej Brahmsovej súťaže v Pörtschachu a uchvátili hudobný svet v roku 2003 víťazstvom na prestížnej Medzinárodnej súťaži komornej hry v Melbourne, Austrália 2003, kde získali aj Zvláštnu cena *Musica Viva.*
Najvýznamnešie ich ovplyvnili pedagógovia Günter Pichler (Alban Berg Quartet), Juri Smirnov (Brahms Trio Vienna), aj Altenberg Trio. Trio sa zdokonaľovalo v majstrovských kurzoch u Menahema Presslera (Beaux Arts Trio), Norberta Brainina a Sigmunda Nissela (Amadeus Quartet), Thomasa Kakusku (Alban Berg Quartet), Lászlóa Meszöa (Bartók Quartet), ako aj Stevena Isserlisa.
Koncerty troch bratov mali veľký ohlas v Taliansku, Nemecku, Belgicku, Veľkej Británii, Japonsku, Austrálii, ako aj USA a účinkovali na významných miestach a hlavných festivaloch Rakúska ako *Konzerthaus* Viedeň, *Brücknerhaus* Linz,

The EGGNER TRIO was founded by the three brothers Christoph, Georg and Florian Eggners in 1997. The Austrian musicians became already the First Prize Winners of the International Brahms Competition in Pörtschach in 1999 and captured the international musical world in 2003 winning the First Prize of the prestigious Melbourne International Chamber Music Competition (plus *Musica Viva* Special Prize).
Their most important teachers were Günter Pichler (Alban Berg Quartet), Juri Smirnov (Brahms Trio Vienna) and the Altenberg Trio. The trio has worked in masterclasses with Menahem Pressler (Beaux Arts Trio), Norbert Brainin and Sigmund Nissel (Amadeus Quartet), Thomas Kakuska (Alban Berg Quartet), László Meszö (Bartók Quartet) as well as Steven Isserlis.
The three brothers gave highly acclaimed concerts in Italy, Germany, Belgium, Great Britain, Japan, Australia as well as in the US and performed in major venues and leading festivals in Austria as *Konzerthaus* Vienna, *Brücknerhaus* Linz, *Klang-*

Klangbogen Viedeň, Lockenhaus Festival, *Oberösterreichische Stiftskonzerte, Carinthischer Sommer, Schubertiade Schwarzenberg Hohenems* atď.

V sezóne 2005/06 sa Trio objavilo v sérii *Rising Stars: Konserthuset* Štokholm, *Palais des Beaux-Arts* Brusel, *Festspielhaus* Baden-Baden, *Symphony Hall Birmingham, Megaron* Atény, *Concertgebouw* Amsterdam, *Philharmonie Köln, Cité de la musique* Paríž, *Carnegie Hall* New York, *Musikverein* Viedeň a *Mozarteum* Salzburg. Vystúpili v mníchovskej *Herkulessaal,* absolvovali aj turné na Novom Zélande.

Christoph Eggner, klavír, víťaz viacerých súťaží, absolvoval na *Universität für Musik und darstellende Kunst* vo Viedni a na *Conservatoire National Supérieur de Musique et de Danse* v Paríži s vyznamenaním u Paula Baduru-Skodu, Olega Maisenberga, Brigitte Engerer a Michela Béroffa. Získal štipendium Nadácie Albana Berga (r.1994). Od roku 2000 pôsobí ako asistent Olega Maisenberga na *Universität für Musik und darstellende Kunst* vo Viedni.

Georg Eggner, husle, víťaz súťaží *Jugend musiziert, Prima la Musica, Concorso Internazionale di Musica per i Giovani*, Stresa a ORF-violin. Po jedenástich rokoch štúdia u Borisa Kuschnira absolvoval štúdium u Güntera Pichlera na *Universität für Musik und darstellende Kunst* vo Viedni. Získal štipendium Nadácie Albana Berga, Dürrovej nadácie a Tokyo Foundation. Jeho husle postavil Joseph Gagliano (1779).

Florian Eggner, violončelo, je víťazom súťaže *Prima la Musica* 1996. Študoval u Wolfganga Herzera (čelista, koncertný majster Viedenských filharmonikov) a Stefana Kropfitscha na *Universität für Musik und darstellende Kunst* vo Viedni, ako aj u Clemensa Hagena na Mozarteu v Salzburgu. Hrá na violončele postavenom Carlom Richterom (1907). Spolu realizovali množstvo rozhlasových nahrávok pre *Rakúsky rozhlas, Bavarian Radio Company*, ABC Australia, ako aj *Oberösterreichische Stiftskonzerte* pre rakúsku televíznu spoločnosť.

bogen Vienna, *Lockenhaus* Festival, *Oberösterreichische Stiftskonzerte, Carinthischer Sommer, Schubertiade Schwarzenberg Hohenems* etc.

In 2005/06 season the Trio appeared in the Rising Stars series at *Konserthuset* Stockholm, *Palais des Beaux-Arts* Brussels, *Festspielhaus* Baden-Baden, Symphony Hall Birmingham, *Megaron* Athens, Concertgebouw Amsterdam, *Philharmonie* Köln, *Cité de la musique* Paris, *Carnegie Hall* New York, *Musikverein* Vienna and *Mozarteum* Salzburg. They performed in the Herkulessaal Munich, also toured New Zealand.

Christoph Eggner, piano, a prizewinner of several competitions, graduated from the *Universität für Musik und darstellende Kunst*, Vienna and *Conservatoire National Supérieur de Musique et de Danse* Paris with distinction, studying with Paul Badura-Skoda, Oleg Maisenberg, Brigitte Engerer and Michel Béroff. He received a scholarship from the Alban Berg Foundation in 1994. Since 2000 he has been assistant to Oleg Maisenberg at the *Universität für Musik und darstellende Kunst*, Vienna.

Georg Eggner, violin, is a prizewinner of *Jugend musiziert, Prima la Musica, Concorso Internazionale di Musica per i Giovani*, Stresa and ORF-violin. Further to his eleven years' studies with Boris Kuschnir he has been studying with Günter Pichler at the *Universität für Musik und darstellende Kunst*, Vienna. He received a scholarship from the Alban Berg Foundation, Dürr Foundation and Tokyo Foundation. His violin was made by Joseph Gagliano (1779).

Florian Eggner, violoncello, is a prizewinner of *Prima la Musica* 1996. He studied with Wolfgang Herzer (Principal Cellist of the Vienna Philharmonic) and Stefan Kropfitsch at the *Universität für Musik und darstellende Kunst*, Vienna as well as with Clemens Hagen at the *Mozarteum* Salzburg. He plays on a violoncello by Carl Richter (1907). Numerous recordings for the Austrian Radio Company, Bavarian Radio Company, ABC Australia as well as a TV recording at the *Oberösterreichische Stiftskonzerte* (Austrian Television) have been realized.

18. apríl * streda * 19:00 h

CAPPELLA ISTROPOLITANA,
komorný orchester mesta Bratislavy
Robert MAREČEK, umelecký vedúci
(Slovenská republika)
sólisti: Iwona SOBOTKA, soprán (Poľsko)
Olivier PATEY, klarinet (Francúzsko)

Georg Friedrich Händel (1685-1759)
Moriró ma vendicata
ária *Medei* z 5. dejstva opery *Teseo* HWV 9
Giunge Otton... Affanni del pensier
recitatív a ária *Teofane* z 1. dejstva opery *Ottone, Re di Germania* HWV 15
Tornami a vagheggiar
ária *Alciny* z 1. dejstva rovnomennej opery HWV 34

Aaron Copland (1900-1990)
Koncert pre klarinet, sláčikový orchester, harfu a klavír
Slowly and expressively. Cadenza
Rather fast

Max Bruch (1838-1920)
Sláčikové okteto B dur /1920/
Allegro moderato
Adagio
Allegro molto

Benjamin Britten (1913-1976)
***Les Illuminations* op. 18** /1939/
na poéziu Arthura Rimbauda
Fanfare
Villes
Phrase... Antique
Royauté
Marine
Interlude
Being Beauteous
Parade
Départ

18th April * Wednesday * 7:00 p.m.

CAPPELLA ISTROPOLITANA,
chamber orchestra of the City of Bratislava
Robert MAREČEK, artistic leading
(Slovak Republic)
Soloists: Iwona SOBOTKA, soprano (Poland)
Olivier PATEY, clarinet (France)

George Friedrich Handel (1685-1759)
Moriró ma vendicata
Act V, aria of *Medea* from the opera *Teseo,* HWV 9
Giunge Otton... Affanni del pensier
Act I, recitative and aria of *Teofane* from the opera *Ottone, Re di Germania,* HWV 15
Tornami a vagheggiar
Act I, aria of *Alcina* from the opera of the same name, HWV 34

Aaron Copland (1900-1990)
Concerto for Clarinet, String Orchestra, Harp and Piano
Slowly and expressively. Cadenza
Rather fast

Max Bruch (1838-1920)
String Octet in B flat major (1920)
Allegro moderato
Adagio
Allegro molto

Benjamin Britten (1913-1976)
***Les Illuminations,* Op. 18** /1939/
on the lyrics by Arthur Rimbaud
Fanfare
Villes
Phrase... Antique
Royauté
Marine
Interlude
Being Beauteous
Parade
Départ

Georg Friedrich Händel, bohatier barokovej hudby, zanechal ľudstvu jedinečné umelecké dedičstvo. Mnohé z jeho diel, v ktorých sa snažil o pôsobivú syntézu rôznych národných štýlov, dnes patrí k tomu najcennejšiemu, čo bolo v európskej hudbe vytvorené. Popri zvrchovanom kompozičnom majstrovstve a nevšednom dramatickom náboji sa jeho hudba vyznačuje vnútorným pátosom a strhujúcim životným optimizmom. Do dejín hudby vstúpil prudko a náhle, ako keby sa predtým ani nebol umelecky vyvíjal. O jeho mladosti toho vieme pomerne málo. Úloha jediného učiteľa hudby pripadla Friedrichovi Wilhelmovi Zachovi, váženému organistovi a nadanému skladateľovi Liebfrauenkirche v Halle. Malý Georg Friedrich robil rýchle pokroky v hre na organe, klavichorde aj v kompozícii a okrem toho sa učil hrať aj na husliach a hoboji, ktorý si nesmierne obľúbil. Ako jedenásťročný vzbudil obdiv na panovníckom dvore v Berlíne, a preto sa kurfirst (neskôr Friedrich I.) ponúkol financovať Händlove hudobné štúdiá v Taliansku. Po otcovej smrti v roku 1697 sa Händel zapísal na štúdium práv na Univerzite v Halle a súčasne bol vymenovaný aj za organistu v Domkirche. Nakoniec láska k hudbe zvíťazila a rok po nástupe na univerzitu štúdium práv zanechal. Najskôr pôsobil ako organista v mariánskom chráme a v roku 1703 nastúpil cestu do Hamburgu, kde sa mu otvoril svet nemeckej opery. Tu napísal svoje prvé opery (zo štyroch opier najúspešnejšou bola *Almira).* V roku 1706 odcestoval do Talianska, kde vo veľkých hudobných centrách (Florencia, Rím, Benátky, Neapol) študoval operné diela talianskych majstrov. V prvom desaťročí 18. storočia bol Händel už uznávaným brilantným organistom a čembalistom i zrelým skladateľom, ktorý si na svoje konto pripísal ďalšie operné diela *(Rodrigo a Agripina).* Krátka zastávka v Hannoveri v roku 1710, kde vstúpil do služieb kurfirsta Georga Ludwiga, bola len intermezzom a odrazovým mostíkom pre budúce miesto Händlovho trvalého pôsobiska. Ešte v tom istom roku si od kurfirsta vyžiadal dovolenie uviesť v Londýne operu *Rinaldo* a o dva roky „na primeranú dobu" odcestoval do Londýna, aby tam uviedol ďalšie svoje diela. Treťou operou, napísanou pre Londýn, bola talianska opera **Teseo** (1712). Do Hannoveru sa už nikdy nevrátil. Londýn, ktorý sa stal jeho druhým domovom, bol svedkom Händlových tvorivých úspechov. Cesta k nim však bola tŕnistá. Händel túžil presadiť sa v oblasti operného podnikania, pričom čelil nielen vrtochom nevďačného publika a namysleným primadonám, ale aj konkurencii talianskych majstrov. Po počiatočných úspechoch svojich opier (napísal asi 40 opier – medzi nimi **Ottone, Re di Germania** [1722] či **Alcina** [1735] sa priazeň publika postupne začala od neho odvracať a aj napriek vrcholnému pracovnému vypätiu nastal krach Händlovej opernej spoločnosti i konkurenčnej Opery šľachty (1737). Na dôvažok Händla postihla mozgová mŕtvica, po ktorej mu ochrnula pravá polovica tela. Prenasledovaný myšlienkou, že už nebude môcť komponovať, odišiel na naliehanie priateľov na liečenie do kúpeľov v Cáchach. Zázračne zotavený sa v októbri po návrate do Londýna opäť pustil do práce. Bol to čas, keď sa John Heidegger pokúšal konštituovať novú divadelnú sezónu Kráľovského divadla. Pri tejto príležitosti sa obaja starí bojovníci za taliansku operu opäť stretli a podali si ruky (1738). I keď sa talianskej opery, ktorú veľmi miloval, nikdy celkom nevzdal (opery *Imeneo a Deidamia* prepadli) do centra jeho pozornosti vstúpilo oratórium, ktoré sa stalo jeho osudom.

Americký skladateľ, dirigent a klavirista **Aaron Copland** bol najmladším z piatich detí Harrisa a Sarah Copland, litovských židovských emigrantov, ktorí vlastnili obchodný dom v Brooklyne. Do trinástich rokov sa štúdiu hudby vôbec nevenoval, ale začal písať krátke hry. Napriek tomu sa namiesto lekárskeho štúdia zapísal na hudobnú teóriu a kompozíciu k Rubinovi Goldmarkovi a na hru na klavíri k Viktorovi Wittgensteinovi a Clarence Adlerovej. V roku 1921 odišiel do Paríža, kde študoval u Ricarda Viñesa a Nadji Boulangerovej a súčasne si po tri roky osvojoval starú i novú európsku hudobnú kultúru. Niet teda divu, že bol pevne spätý s avantgardnými tendenciami európskych hudobných centier aj po návrate do Spojených štátov amerických

v roku 1924. V ranej etape ho ovplyvnila hudba Skriabina, Debussyho a Ravela, no záujem o adaptáciu jazzovej techniky, ľudové či populárne prvky v hudbe ho priviedli k profilácii vlastného hudobného prejavu. Ak sa započúvame do ktorejkoľvek z tucta filmových skladieb, spoznáme v synkopovaných rytmoch, v charakteristických sólach pre trúbku a v široko rozložených akordoch sláčikových nástrojov nepopierateľné charakteristické znaky Coplandovej hudby. Americká verejnosť jeho diela už od začiatku prijímala s prekvapujúcim ohlasom. Platí to o *Koncerte pre klavír a orchester* (1926), o skladbách *El salón México, Ródeo* a najmä o balete *Apalačská jar*, kde zámerne používa ľudové i populárne prvky, ako napr. slávnu melódiu náboženskej sekty Shakerov. Počas ciest po Latinskej Amerike začal Copland na objednávku svetoznámeho prominentného klarinetistu Bennyho Goodmana komponovať **Koncert pre klarinet a orchester** (1947), ktorý skompletizoval až o rok neskôr, počas pobytu v Tanglewoode. *Koncert pre klarinet a orchester* Copland písal pod vplyvom viacerých inšpiračných zdrojov – prvú časť determinovala brazílska ľudová hudba, kým druhá časť vychádza z interpretačného štýlu a prejavu Bennyho Goodmana. Obe časti sú spojené dlhšou kadenciou sólistu. Širokodychú meditatívnu rapsodickú atmosféru prvej časti vystrieda v druhej časti živý melodický a rytmický hudobný materiál, inšpirovaný jazzom – Copland tu jazzové prvky vystupňuje hrou v tzv. „slapstring" štýle. Premiéra koncertu zaznela 6. novembra 1950 v interpretácii Bennyho Goodmana a NBC Symphony Orchestra. Počiatočné ohlasy neboli veľmi priaznivé. Podstatne priaznivejšie publikum koncert prijalo v nasledujúcom roku po premiére, a to v podobe hudobného podkladu k baletu *The Pied Piper* v choreografii Jerome Robbinsa.

Kým hudba nemeckého romantického skladateľa **Maxa Brucha** dodnes dojíma poslucháčov svojou podmanivou krásou a imaginatívnosťou, odborná kritika má sklon podceňovať jeho status, zaraďujúc ho medzi menej významných či dokonca bezvýznamných skladateľov. Max Bruch, pochádzajúci zo starej protestantskej rodiny, oplýval pozoruhodným hudobným talentom, ktorý sa veľmi skoro prejavil aj v kompozícii. Ako štrnásťročný skomponoval symfóniu i sláčikové kvarteto (1852), ktoré mu vďaka udelenému štipendiu Mozartovej spoločnosti vo Frankfurte nad Mohanom otvorili cestu za profesionálnym štúdiom u Ferdinanda Hillera, Carla Reineckeho a Ferdinanda Breuninga. V roku 1858 svoje štúdiá ukončil a sám začal učiteľskú kariéru v Kolíne nad Rýnom, kde bola uvedená i jeho prvá opera *Scherz, Lis und Rache*. V nasledujúcich rokoch navštívil významné nemecké kultúrne centrá, aby sa nakoniec na krátku dobu (1862 – 1864) uchýlil do Mannheimu. Bruch si veľmi rýchlo získal povesť schopného skladateľa. Keď opustil učiteľský post v Mannheime, navštívil Paríž i Brusel a nakoniec prijal post hudobného riaditeľa v Koblenzi (1965). O dva roky neskôr sa stal dvorným kapelmajstrom v Sonderhasene, kde pôsobil až do roku 1870. Skladateľské renomé Maxa Brucha neustále rástlo aj za hranicami Nemecka. V rokoch 1880 – 1883 sa stal umeleckým riaditeľom v Liverpoolskej filharmonickej spoločnosti, neskôr stál v čele Združenia orchestrov vo Wroclawi (1883 – 1890) a od roku 1892 až do smrti pôsobil ako profesor kompozície na Hochschule für Musik v Berlíne. Počas svojho života bol Max Bruch považovaný za jedného z najvzdelanejších hudobníkov svojej doby, majstrovsky ovládajúceho kompozičnú techniku. Hoci technická dokonalosť má často blízko k chladnému akademizmu, v tvorbe Maxa Brucha sa dokonalosť spájala s bohatstvom melodických inšpirácií a zdravým romantickým zanietením. I keď po celý svoj život stál na konzervatívnom stanovisku, bol rozhodne viac než púhym epigónom klasikov. Dôkazom toho je nielen strhujúci a romanticky rozčerený *Koncert pre husle a orchester g mol op. 26*, ale nesporne aj rozkošná jednočasťová skladba pre violončelo a orchester *Kol Nidrei*, v ktorej sa skladateľ opieral o názvuky ruskej, švédskej, škótskej a keltskej melodiky. Obe menované diela sú dodnes nesmierne žiadané na koncertných pódiách. Menej z Bruchovej bohatej tvorby na svetových

MNF CZ PL HU BY MD BiH RUS AL UA HR SRB MK SK

International Visegrad Fund

your own way

• **Grants**
(in the fields of cultural cooperation, scientific exchanges and research, education, exchanges between young people, cross-border cooperation, promotion of tourism)

• **Scholarships**
(intra-Visegrad, in-coming and out-going scholarships)

• **Artist Residencies**
(artist residency programmes within the V4 countries)

More: **www.visegradfund.org**

Visegrad Fund

International Visegrad Fund
Kráľovské údolie 8 – 811 02 Bratislava

pódiách či z nahrávok zaznievajú jeho tri symfónie, zborové či komorné diela, ku ktorým sa radí i **Okteto B dur pre sláčiky**, skomponované v roku jeho úmrtia (1920). Oslobodení od predpojatostí sa v ňom môžeme stretnúť s bohatstvom hudobnej invencie, silným zmyslom pre krásu a neskoromantickým ponímaním tradície v náväznosti na Mendelssohnov odkaz.

Benjamin Britten, až do svojej smrti uznávaný ako najväčší anglický skladateľ od čias Henryho Purcella a vyznamenaný anglickou kráľovnou titulom lorda, bol mimoriadne nadaným dieťaťom. Pochádzal z Lowestoftu v Suffolku a do svojich 14 rokov skomponoval okolo sto vokálnych a klavírnych skladieb. Skladateľ, ktorého diela sa už od roku 1934 hrávali na medzinárodných hudobných festivaloch, sa angažoval aj ako dirigent a organizátor anglického hudobného života. Rozsiahly a žánrovo pestrý hudobný odkaz Brittena potvrdzuje ľahkosť a nevšednú istotu jeho kompozičného majstrovstva. Spontánnosťou a sviežosťou svojej hudby, okorenenou príslovečným humorom a eleganciou, pripomína Mozarta a Schuberta. V začiatkoch svojej tvorby sa bez napodobovania priklonil k neoklasicistickému cíteniu, čo si mohol dovoliť iba mimoriadny talent s bohatou melodickou invenciou, nezaťažený subjektívnymi osobnými problémami. Štýlový vývoj jeho hudby poukazuje aj na vplyvy talianskej opery 19. storočia, staroanglickej hudby a anglického folklóru, vystupujúceho v silne štylizovanej podobe. Britten je typom invenčne iskriaceho skladateľa, ktorého brilantná a uhladená technika je poháňaná obvykle nejakým literárnym podnetom či princípom, podieľajúcim sa aj na podobe celého štýlu skladateľa. Až do roku 1940 skladateľ rád kombinoval rôzne komorné inštrumentálne a vokálno-inštrumentálne zoskupenia. V nich i vokály boli ponímané ako orchestrálne pradivo. Počas pobytu v Spojených štátoch amerických (1939 – 1942) skomponoval **Les Illuminations (Inšpirácie) op. 18** pre vysoký hlas a sláčikový orchester, ktorého zvukové možnosti poznal do najmenších detailov a ku ktorým sa stále rád vracal. Surrealistický a cynický pohľad na svet zhmotnený vo veršoch Arthura Rimbauda ho vyprovokoval k vyskúšaniu neobvyklých farebných kombinácií (spočívajúcich v rôznych artikulačných možnostiach hry na sláčikových nástrojoch). Cyklus piesní otvára *Fanfare* imitujúca v husliach a violách zvuk trubiek. Druhá časť *Villes* vypovedá o industrializácii mesta: základný osemtónový motív vyjadruje mechanické zvuky mesta. Tretia časť sa rozpadá na dve časti – jednoduchú pieseň *Phrase* a *Antique* tanečného naturelu. Nasledujúca pieseň *Royauté* má obradný až ceremoniálny charakter, prinášajúc spodobnenie túžby po dokonalosti člena kráľovskej rodiny. Šiesta pieseň *Marine* stavia proti sebe vokálnu líniu a orchestrálny sprievod, ústiaci do orchestrálneho interlúdia. Erotikou predchnutý je text siedmej piesne *Being Beauteous* kým text *Parade* je nastaveným zrkadlom dôstojnosti a honoru. Posledná časť nesie vhodne zvolený názov – *Départ*. Cyklus piesní ukončený 25. októbra 1925 skladateľ dedikoval švajčiarskej speváčke Sophie Wyss, ktorá ho po prvý raz uviedla v Londýne v roku 1940.

CAPPELLA ISTROPOLITANA, komorný orchester mesta Bratislavy, založený v roku 1983, patrí k prominentným európskym komorným orchestrom najmä vďaka inštrumentálnej virtuozite svojich členov, hudobnej kultúre a a vysokej miere presvedčivosti umeleckého výrazu. V roku 1991 sa Cappella Istropolitana stala komorným orchestrom mesta Bratislavy, čím magistrát vyjadril súboru uznanie za umelecké kvality a za prínos k obohateniu hudobného života slovenskej metropoly. Od počiatkov umeleckej činnosti sa Cappella Istropolitana aktívne zúčastňuje na domácom a zahraničnom koncertnom dianí. Účinkovala takmer vo všetkých európskych štátoch, v USA, Kanade, Izraeli, Egypte, Japonsku, Kórei, Turecku, Číne, Macau, Hong Kongu, na Novom Zélande, je častým hosťom významných medzinárodných hudobných festivalov (Pražská jar, Schleswig-Holstein Musik Festival a i.). Pravidelne spolupracuje s renomovanými dirigentmi a sólistami. Má vlastný cyklus komorných koncertov, ktorý prebieha v príjemnom historickom prostredí Zrkadlovej siene Primaciálneho paláca v Bratislave. Každoročne organizuje spomienkový koncert Hommage á Lucia Popp ako uctenie si pamiatky jednej z najvýraznejších umeleckých osobností operného sve-

CAPPELLA ISTROPOLITANA, chamber orchestra of the City of Bratislava, founded in 1983, has achieved its place among prominent chamber orchestras of Europe especially thanks to the instrumental virtuosity of its members, rich musical culture and extremely convincing artistic impression. Bratislava's municipality acknowledged the ensemble's quality and contribution to musical life of Slovakia's capital by bestowing on it the title of the City of Bratislava's chamber orchestra in 1991. Since its start, Cappella Istropolitana has played an important role both, in Slovak and international concert lives. They performed in almost all European countries, in the USA, Canada, Israel, Egypt, Japan, Korea, Turkey, China, Macao, Hong Kong, New Zealand, and in a number of international festival events, they are frequent guests at the Prague Spring International Music Festival, Schleswig-Holstein Festival among others. They regularly co-operate with conductors and soloists of international renown. The historic Mirror Hall of the Primate's Palace in Bratislava with its charming atmosphere is a venue of the Orchestra's own series of chamber concerts. Every year, they have been organising a memorial concert Homage á Lucia Popp to commemorate one of the leading

ta. Popri koncertnej činnosti sa Cappella Istropolitana s úspechom venuje aj práci v nahrávacích štúdiách pre rôzne hudobné vydavateľstvá. Doteraz realizoval súbor vyše 90 CD (vrátane spoločnosti EMI) a získal dve platinové CD. Osobitnú pozornosť vzbudila nahrávka symfónií Ignaza Pleyela, ktorú v roku 2000 ocenili v odbornom časopise *BBC Music Magazine* a zaradili medzi 60 najlepších nahrávok roka.

personalities of the opera world. Apart from their concert activities, Cappella Istropolitana has rich history of work in recording studios. So far, they have realised over 90 CDs (including EMI label) and gained two Platinum CDs. One of their recordings, which was particularly acclaimed were symphonies by Ignaz Pleyel, which ranked among the top 60 recordings of 2000 in the BBC Music Magazine chart.

Iwona SOBOTKA (1981)
Poľská sopranistka je držiteľkou Grand Prix 2004 prestížnej bruselskej Medzinárodnej hudobnej súťaže *Queen Elisabeth* v Belgicku.
Absolventka Strednej hudobnej školy v Mławe, Poľsko, sa od raného detstva venovala hre na klavíri, neskôr spievaniu. Od roku 2003 študuje spev pod vedením svetoznámeho umelca a pedagóga Toma Krauseho v *Escuela Superior de Música Reina Sofía* v Madride, Španielsko. V roku 2001 získala Prvú cenu v Súťaži *Polish Artistic Song* vo Varšave. V roku 2003 získala najskôr Grand Prix, ako aj niekoľko zvláštnych cien na súťaži I. J. Paderewského v Bydgoszczi, Poľsko a v októbri zvíťazila v *East and West International Artists Audition* v New Yorku. Cena predstavovala recitálový debut v Carnegie Hall, New York, USA v sezóne 2004/05.
Iwona Sobotka sa predstavila ako sólistka *Royal Orchestre de Wallonie* pod taktovkou Jean-Pierra Haecka, *Orchestre Philharmonique du Luxembourg, Orchestre Symphonique de la Opera Monnaie* s Marcom Soustrotom, Symfonisch *Orkest van de Vlaamse Opera* vedeným Ivanom Torzsom. Koncertovala v početných významných koncertných sálach kultúrnych metropolí ako sú Carnegie Hall v New Yorku, *Palais de Beaux Arts* v Bruseli, *Le singel* v Antverpách, *Auditorio National a Teatro Real* v Madride, *Conservatoire de Musique de Luxembourg, Albert Hall*, Londýn a i.

Iwona SOBOTKA (b. 1981)
Polish soprano is the Grand Prix 2004 Winner of the prestigious *Queen Elisabeth* International Music Competition held in Brussels, Belgium.
Graduate from the Secondary School of Music in Mława, Poland, was educated from early childhood in playing the piano, later on in singing. Since 2003, she has studied singing under the guidance of a renowned artist and pedagogue Tom Krause at *Escuela Superior de Música Reina Sofía* in Madrid, Spain. In 2001, she became the First Prize Winner in Competition of the Polish Artistic Song in Warsaw. In 2003, she was awarded the Grand Prix as well as several special prizes in the I. J. Paderewski Competition in Bydgoszcz, Poland and later, in October, she won the First Prize in the East and West International Artists Audition in New York. The Prize meant a debut recital at Carnegie Hall in season 2004/05.
Afterwards, Iwona Sobotka featured at the performances of the Royal *Orchestre de Wallonie* under the baton of Jean-Pierre Haeck, *Orchestre Philharmonique du Luxembourg, Orchestre Symphonique de la Opera Monnaie* with Marc Soustrot, *Symfonisch Orkest van de Vlaamse Opera* lead by Ivan Torzs. She appeared in numerous major concert halls such as: Carnegie Hall in New York, *Palais de Beaux Arts* in Brussels, *Le singel* in Antwerp, *Auditorio National and Teatro Real* in Madrid, *Conservatoire de Musique de*

Počas svojho turné s *European Union Baroque Orchestra* v roku 2004 navštívila Nemecko, Holandsko a Belgicko, kde jej účinkovanie ocenili nadšené kritiky. V októbri 2004 bola spolu so svetoznámym Ramonom Vargasom hosťom nemeckého televízneho kanála ZDF v programe *Klassisch!*
Na začiatku roka 2005 vystúpila s Urszulou Kryger v Lutosławského sále Poľského rozhlasu, propagujúc ich album Szymanowského piesní. V máji účinkovala vo Veľkej sále St. Peterburgskej filharmonickej Akadémie so St. Peterburgskou filharmóniou na 10. medzinárodnom festivale *Musical Olympus*, Rusko. V júni sa predstavila v *Theatre des Buffes du Nord* v Paríži, kde spievala s klaviristom Piotrom Anderszewským v jeho monografickom projekte na tému Szymanowski a koncertovala pod taktovkou Sira Colina Davisa, následne vystúpila na *Festivale Santander* (Španielsko), kde spolupracovala s dirigentom Petrom Csabom. Koncertovala tiež v Poľsku, Japonsku, USA, Španielsku a v Turecku.
Jej prvú sólistickú nahrávku vydala v roku 2004 holandská nahrávacia spoločnosť *Channel Classics*. Obsahuje kolekcie všetkých piesní skladateľa Karola Szymanowského. Iwona Sobotka nahrávala spolu s Piotrom Bęczałom, Julianou Gondek a Urszulou Kryger. V marci 2005 toto CD získalo cenu *"Fryderyk"* za najlepšiu nahrávku poľskej hudby. V minulom roku nahrala pre *EMI records Songs of a Fairy Princess* Karola Szymanowského so Sirom Simonom Rattleom dirigujúcom *City of Birmingham Symphony Orchestra*.

Luxembourg, Albert Hall, London and others.
During her autumn tour with the European Union Baroque Orchestra in 2004, she visited Germany, the Netherlands and Belgium, gaining enthusiastic press reviews. In October 2004 she was together with Ramon Vargas the guest of the ZDF German TV channel appearing in the program *Klassisch!* At the beginning of 2005, she performed at the Polish Radio's Lutosławski Hall, with Urszula Kryger promoting their Szymanowski's songs album. In May, she performed in the Grand Hall of St. Petersburg Philharmonia Academy with St. Petersburg Philharmonic Orchestra in 10th International Festival Musical Olympus, in Russia. In June, she sang in *Theatre des Buffes du Nord* in Paris together with Piotr Anderszewski taking part in his Szymanowski monographic project and she performed under the baton of Sir Colin Davis, afterwards in the Santander Festival (Spain) where she collaborated with conductor Peter Csaba.
She also gave concerts in Poland, Japan, USA, France, Spain, and Turkey.
In 2004 her first solo recording appeared under Dutch recording label Channel Classics. It contains collections of all songs composed by Karol Szymanowski. Sobotka's co-recording artists were: Piotr Bęczała, Juliana Gondek and Urszula Kryger. In March 2005, this CD received *"Fryderyk"* Prize for the best recording of Polish music. In 2006, she recorded the Songs of a Fairy Princess by Karol Szymanowski, with Sir Simon Rattle conducting the City of Birmingham Symphony Orchestra for EMI.

Olivier PATEY (1981)
Hru na klarinete začal študovať ako 9-ročný na *Conservatoire National* v Lille v triede Floriana Cadoreta, neskôr pokračoval v tiede Clauda Faucompreza. Držiteľ Zlatej medaily z roku 1998 získava o rok neskôr najvyššie ocenenie nielen v sólovej hre, ale aj za interpretáciu komornej hudby. Tieto ocenenia mu umožnili sólistické vystúpenia s orchestrom profesorov konzervató-

Olivier PATEY (b. 1981)
At the age of nine, he began to study the clarinet at the *Conservatoire National* in Lille in the class of Florian Cadoret, later on in that of Claude Faucomprez. The 1998 Golden Medal Holder won the 1st Prize and was honored for advancement as well as for the chamber music rendition in 1999. These awards enabled him to give solo concerts with the orchestra of the Conservatoire

ria v Lille pod taktovkou Jeana-Sébastiena Berreaua. V roku 2001 bol prijatý na *Conservatoire National Supérieur de Musique* v Paríži (CNSM) do triedy Michela Arrignona, kde sa postgraduálnym štúdiom zdokonaľuje vo svojom interpretačnom umení a zbiera rôzne ocenenia. Od októbra 2001 pôsobí ako jeden zo sólistov orchestrov Republikánskej gardy. Účinkoval tiež s renomovanými orchestrami ako Orchestre national de Lille, *Orchestre Philharmonique de Radio-France, Orchestre national de France, Orchestre de l'Opéra de Paris* a Mahlerov komorný orchester.

Víťaz prestížnej Medzinárodnej súťaže ARD Mníchov z roku 2003, držiteľ 2. ceny (1. cena nebola udelená od roku 1969), získal aj Cenu publika, ako i Cenu udelenú Mníchovským komorným orchestrom za interpretáciu Mozartovho Koncertu pre klarinet. Súťaž odštartovala jeho sólistickú kariéru, absolvoval koncertné turné po Európe s renomovanými európskymi orchestrami ako Pražská filharmónia, *Südwestfallen Philharmoniker, Münchener Kammerorchester* a *Bayerische Rundfunk Orchester*. V roku 2005 získava v Dánsku 1. cenu na nemenej prestížnej Medzinárodnej súťaži *Carla Nielsena* a pokračuje vo svojej hudobnej púti do Škandinávie a východnej Európy, vystupujúc s orchestrami z Odense (Dánsko), Norrköpingu (Švédsko) a s Ukrajinským národným orchestrom v premiére festivalu Virtuózi planéty *Les Virtuoses de la Planete*.

Olivier Patey vyniká aj ako komorný hudobník, hrava na letných festivaloch *Musique au château de l'Empéri, Salon de Provence, Nuits musicales catalanes* v Perpignane, *Musique sur ciel v Cordes-sur-Ciel* vo Francúzsku, *ARD Kammermusikfest* v Nemecku, *Cervantino* v Mexiku a na mnohých iných, na ktorých spolupracuje s veľkými hudobnými osobnosťami, akými sú Laurent Cabasso, Paul

pedagogues in Lille under the baton of Jean-Sébastien Berreau. In 2001, he entered the *Conservatoire National Supérieur de Musique* in Paris in the class of Michel Arrignon, where he has post-gradually promoted his professional skills and has harvested some other awards.

Since October 2001, he plays as a co-soloist of the Republic Guards orchestras. The artist also took the occasions to collaborate with such prestigious orchestras as *Orchestre National de Lille, Orchestre Philharmonique de Radio-France, Orchestre National de France, Orchestre de l'Opéra de Paris* and Mahler Chamber Orchestra. Winner of the prestigious International ARD Munich Competition in 2003, holder of the 2nd Prize, (the 1st Prize has not been awarded since 1969), has won also the Audience Prize as well as the Prize for the best rendition of Mozart Concerto for Clarinet awarded by the *Munich Chambe Orchestra*. The Competition has kicked off his solo career, he has toured with concerts round Europe with major European orchestras as Prague Philharmonic, *Südwestfallen Philharmoniker, Munich Chambe Orchestra* and *Bayerische Rundfunk Orchester*. In 2005, he becomes the 1st Prize Winner of another prestigious international *Carl Nielsen* Music Competition in Denmark and so he heads on his music pilgrimage to Scandinavia and Southern Europe, playing with orchestras from Odense (Denmark), Norrköping (Sweden) and Ukrainian National Orchestra in the première edition of the festival *Les Virtuoses de la Planete*".

Olivier Patey is also a highly acclaimed chamber musician and he features at the summer festivals *Musique au château de l'Empéri, Salon de Provence, Nuits musicales catalanes* in Perpignan, Musique sur ciel in Cordes-sur-Ciel in France,

Meyer, Gilbert Audin, Emmanuel Pahud, Philippe Berrod, Romain Guyot, Laurent Lefevre, Danjulo Ishizaka, Christoph Poppen, Sjaellands Strygeqvartet, kvarteto Amedeo Modigliani...
Jeho všestrannosť dokazuje aj CD latino hudby *Tango Virtuoso* nahraté súborom *Quatuor Vendôme*, ktoré vytvoril s klarinetistami Franckom Ametom, Nicolasom Baldeyrouom a Alexandrom Chabodom.

Koncert sa koná v spolupráci s Francúzskym a Poľským inštitútom v Bratislave

ARD Kammermusikfest in Germany, *Cervantino* in Mexico and many others, where he collaborates with the best music virtuosi as Laurent Cabasso, Paul Meyer, Gilbert Audin, Emmanuel Pahud, Philippe Berrod, Romain Guyot, Laurent Lefevre, Danjulo Ishizaka, Christoph Poppen, Sjaellands Strygeqvartet, Amedeo Modigliani Quartet...
His omnifaceted talent has been proved in a Latino-music CD *Tango Virtuoso* recorded with the ensemble *Quatuor Vendôme* that was formed by him together with clarinetists Franck Amet, Nicolas Baldeyrou and Alexandre Chabod.

The concert is organized in co-operation with the Institute Français and Polish Institute in Bratislava

19. apríl * štvrtok* 16:00 h

Koncert víťazov Súťaží študentov slovenských konzervatórií 2007

Wolfgang Amadeus Mozart (1756 – 1791)
Koncert pre lesný roh a orchester č. 1 D dur KV 412
Allegro
Rondo

Lukáš Golej, lesný roh
Ján Remenec, klavír

Stanislav Kociov (1984)
Sólo na biciu súpravu

Stanislav Kociov, bicia súprava

Henry Eccles (1670 – 1742)
Sonáta pre tubu a klavír

Dominik Kobulnický, tuba
Mária Burášová, klavír

Wolfgang Amadeus Mozart (1756 – 1791)
Una Donna di quindici anni
ária *Despiny* z 2. dejstva opery *Cosi fan tutte* KV 588

Tibor Frešo (1918 – 1987)
Sen – pieseň

Eva Melichaříková, soprán
Anikó Patkoló, klavír

19th April * Thursday * 4:00 p.m.

Concert of the Laureates of the Slovak Conservatoires` Competitions 2007

Wolfgang Amadeus Mozart (1756 – 1791)
Concerto for French horn and Orchestra No. 1 in D major, K. 412
Allegro
Rondo

Lukáš Golej, French horn
Ján Remenec, piano

Stanislav Kociov (1984)
Solo for percussions

Stanislav Kociov, percussions

Henry Eccles (1670 – 1742)
Sonata for Tuba and Piano

Dominik Kobulnický, tuba
Mária Burášová, piano

Wolfgang Amadeus Mozart (1756 – 1791)
Una Donna di quindici anni
Act II, aria of *Despina* from the opera *Cosi fan tutte*, K. 588

Tibor Frešo (1918 – 1987)
The Dream – song

Eva Melichaříková, soprano
Anikó Patkoló, piano

Johann Nepomuk Hummel (1778 – 1837)
Koncert Es dur pre trúbku a orchester
Allegro con spirito / Andante

Marcel Floro, trúbka
Oľga Šuppová, klavír

Johann Nepomuk Hummel (1778 – 1837)
Concerto for Trumpet and Orchestra in E flat major
Allegro con spirito / Andante

Marcel Floro, trumpet
Oľga Šuppová, piano

Clair Omar Musser (1901 – 1998)
Etuda C dur op. 6 č. 10 pre melodické bicie nástroje

Igor Dibák (1947)
Suita pre bicie nástroje op. 59, 3. časť

Ján Fiala, melodické bicie nástroje

Clair Omar Musser (1901 – 1998)
Etude in C major, Op. 6 No. 10 for melodic percussions

Igor Dibák (1947)
Suite for percussions, Op. 59, Part III

Ján Fiala, melodic percussions

Wolfgang Amadeus Mozart (1756 – 1791)
Un` aura amorosa
ária *Ferranda* z 1. dejstva opery *Cosi fan tutte* KV 588

Juraj Hollý, tenor
Jana Martinčeková, klavír

Wolfgang Amadeus Mozart (1756 – 1791)
Un` aura amorosa
Act I, aria of *Ferrando* from the opera *Cosi fan tutte,* K. 588

Juraj Hollý, tenor
Jana Martinčeková, piano

Launy Grondahl (1886 – 1960)
Koncert pre pozaunu a orchester
2. a 3. časť

Ján Múdry, pozauna
Ľudmila Fraňová, klavír

Launy Grondahl (1886 – 1960)
Concerto for Trombone and Orchestra
Part II and III

Ján Múdry, trombone
Ľudmila Fraňová, piano

Joseph Haydn (1732-1809)
Klavírne trio C dur Hob. XV:21
Andante molto
Adagio pastorale. Vivace assai

Klavírne trio *Istropolitana*
Timea Agszerová, klavír
Juraj Tomka, husle
Tomáš Kardoš, violončelo

Joseph Haydn (1732-1809)
Piano trio in C major, Hob. XV:21
Andante molto
Adagio pastorale. Vivace assai

Piano trio *Istropolitana*
Timea Agszerová, piano
Juraj Tomka, violin
Tomáš Kardoš, violoncello

19. apríl * štvrtok* 19:00 h

Komorný koncert

Adriana KUČEROVÁ, soprán
Jozef BENCI, bas
Jana NAGY-JUHÁSZ, klavír
Róbert PECHANEC, klavír
(Slovenská republika)

Richard Strauss (1864-1949)
Piesne op. 22 *Mädchenblumen*
Kornblumen
Mohnblumen
Epheu
Wasserose
na poéziu Dahna

Modest Petrovič Musorgskij (1839-1881)
Piesne a tance smrti
Pesni i pľaski smerti
Uspávanka *Kolybeľnaja* /1875/
Serenáda *Serenada* /1875/
Trepak /1875/
Vojvodca *Polkovodec* /1877/
na poéziu Goleniščeva-Kutuzova

Claude Debussy (1862-1918)
Piesne pre hlas a klavír
Clair de lune, L. 32 /1882/
Apparition, L. 53 /1884 /
Pantomime, L. 31 /1882/
Pierrot, L. 15 /1881/
na poéziu Verlaina a Mallarmého (L. 53)

Antonín Dvořák (1841-1904)
Běda, Běda! Ubohá Rusalko bledá
ária *Vodníka* z 2. dejstva opery *Rusalka* /1901/

19th April * Thursday * 7:00 p.m.

Chamber concert

Adriana KUČEROVÁ, soprano
Jozef BENCI, bass
Jana NAGY-JUHÁSZ, piano
Róbert PECHANEC, piano
(Slovak Republic)

Richard Strauss (1864-1949)
Songs, Op. 22 *Mädchenblumen*
Kornblumen
Mohnblumen
Epheu
Wasserose
on the lyrics by Dahn

Modest Petrovitch Mussorgsky (1839-1881)
Songs and Dances of Death
Pesni I Plyaski smerti
Lullaby *Kolibelnaya* /1875/
Serenade *Serenada* /1875/
Trepak /1875/
The Field-Marshall *Polkovodec* /1877/
on the lyrics by Golenishchev-Kutuzov

Claude Debussy (1862-1918)
Songs for voice and piano
Clair de lune, L. 32 /1882/
Apparition, L. 53 /1884/
Pantomime, L. 31 /1882/
Pierrot, L. 15 /1881/
on the lyrics by Verlaine and Mallarmé (L. 53)

Antonín Dvořák (1841-1904)
Běda, Běda! Ubohá Rusalko bledá
Act II, aria of *Watergnome "Vodník"*, from the opera *Rusalka* /1901/

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)
Deh vieni, non tardar
ária *Zuzanky* zo 4. dejstva opery *Figarova svadba* KV 492

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)
Deh vieni, non tardar
Act IV, aria of *Susanne,* from the opera *Le nozze di Figaro,* K. 492

Giuseppe Verdi (1813-1901)
Ella giammai m`amo
ária *Kráľa Filipa II.* zo 4. dejstva opery *Don Carlos* /1867/

Giuseppe Verdi (1813-1901)
Ella giammai m`amo
Act IV, aria of *the King Philip II,* from the opera *Don Carlos* /1867/

Gaetano Donizetti (1797-1848)
Quel guardo il cavaliere
ária *Noriny* z 1. dejstva opery *Don Pasquale*

Gaetano Donizetti (1797-1848)
Quel guardo il cavaliere
Act I, aria of *Norina,* from the opera *Don Pasquale*

Sergey Rakhmaninov (1873-1943)
Ves tabor spit...
kavatína *Aleka* z 1. dejstva rovnomennej opery

Sergey Rakhmaninov (1873-1943)
Ves tabor spit...
Act I, Cavatina of *Aleko,* from the opera of the same name

Jules Massenet (1842-1912)
Je marche...Obéissons...Provitons bien de la jeunesse
ária *Manon Lescaut* z 3. dejstva opery *Manon* /1884/

Jules Massenet (1842-1912)
Je marche...Obéissons...Provitons bien de la jeunesse
Act III, aria of *Manon Lescaut* from the opera *Manon* /1884/

Charles Gounod (1818-1893)
Le veau d`or...
ária *Mefista* z 1. dejstva opery *Faust a Margaréta*

Charles Gounod (1818-1893)
Le veau d`or...
Act I, aria of *Méphistophélés* from the opera *Faust*

Je veux vivre dans la rêve
ária *Júlie* z 1. dejstva opery Rómeo a Júlia *Roméo et Juliette* /1867/

Je veux vivre dans la rêve
Act I, aria of *Julia* from the opera Romeo and Julia *Roméo et Juliette* /1867/

Hoci nás dejiny hudby presviedčajú o starobylom pôvode a rôznorodosti piesní, predsa sa ich dejiny najčastejšie spájajú s nemeckou hudbou a to najmä hudbou 19. storočia. Oneskorený rozkvet nemeckej lyrickej poézie bol nesmiernym impulzom a stimulom pre piesňovú tvorbu. Poézia Johanna Wolfganga Goetheho, Friedricha Schillera, bratov Schlegelovcov, Heinricha Heineho, ako aj početné preklady z truhlice svetových literárnych pokladov (Petrarca, Shakesperare, Walter Scott) sa stali živnou pôdou pre Franza Schuberta. V Schubertových výsostne umeleckých šľapajach kráčali Mendelssohn, Schumann i Brahms, dielo ktorého nesie pečať príznačnej severonemeckej hĺbavosti a výrazovej zdržanlivosti. Nie je možné opomenúť ani Huga Wolfa a Richarda Straussa, ktorí spomedzi členov tzv. tristanovskej generácie v nemeckej oblasti patria k najväčším tvorcom komornej piesne. **Richard Strauss**, *„posledný z veľkého rodu nemeckých plnokrvných skladateľov, ktorý od Händla cez Beethovena a Brahmsa dosiahol do našej doby"* (Stefan Zweig), nadviazal vo svojej ranej tvorbe na novoromantický odkaz svojich predchodcov. Začal ako stúpenec brahmsovskej orientácie, no priateľstvo s novoromanticky orientovaným nemeckým skladateľom Alexandrom Richterom a široké humanistické vzdelanie dali jeho umeniu čoskoro nový smer. Poznať to aj z toho, že po roku 1886 začala v jeho tvorbe prevažovať symfonická báseň, pieseň a opera. Žánre, v ktorých je dominujúcim spojenie básnickej myšlienky s hudbou. Hoci z týchto žánrov práve pieseň je v Straussovom hudobnom odkaze umelecky menej atraktívna, nie je bezvýznamná. Na rozdiel od Wolfa, ktorého piesňová tvorba je predchnutá skutočným vnútorným akcentom, Strauss v piesňach často zdôrazňoval technickú virtuozitu vokálnych partov. Dôkazom toho je i cyklus štyroch piesní **Mädchenblumen op. 22** (1886 – 1888), ktorý pre technickú náročnosť i spevácku vďačnosť dodnes ožíva na koncertných pódiách.
Ruský *romans,* ani francúzska *mélodie* sa v období *fin de siécle* nevyrovnali nemeckej piesni *(Lied).* Napriek tomu Čajkovskij, Rubinštejn i Rimskij Korsakov, ktorí neboli rodenými autormi piesní, vytvorili v tejto oblasti nejednu geniálnu skladbu. Skutočne ruské piesne tej doby však pramenili z okruhu tzv. Mocnej hŕstky – Balakirev, Dargomyžskij a pod jeho vplyvom najmä Modest Petrovič Musorgskij, ktorý už v raných lyrických piesňach preukázal značnú tvorivú silu. Imaginatívna empirická harmónia, dynamická a nesymetrická kantiléna, ktorá je viac alebo menej lyrická v závislosti od zhudobňovaného textu – to je charakteristika Musorgského piesní. V 60. rokoch 19. storočia vznikol rad Musorgského piesní, zväčša na jeho vlastný text: *Ozornik* (o nezbedníkovi, ktorý sa vysmieval starenke), *Svetik Savišna* (o kráske, ktorej dvoril dedinský blázon), *Seminarist* (o študentovi, ktorý pri učení sa latinských podstatných mien neustále sníva o krásnej dievčine) a i. Majstrovskými však nesporne sú jeho piesňové cykly *Detskaja* (V detskej izbe, 1872) *Bez solnca* (Bez slnka, 1874) a *Pesni i pľjaski smerti* (Piesne a tance smrti, 1875 – 1877). Kým prvý na slová samotného autora realisticky a sugestívne podáva reč dieťaťa, posledné dva sa nesú v duchu bolestnej až pesimistickej atmosféry poézie jeho priateľa básnika Arsenija Goleniščeva-Kutuzovova. Cyklus štyroch piesni *Pesni i pľjaski smerti,* v ktorých „smrť" spieva serenádu chorému dievčaťu, tancuje s opitým sedliakom v snehovej búrke či cvála bojovým poľom, pôvodne určený pre hlas a klavír, neskôr do orchestrálnej podoby upravil Nikolaj Rimskij Korsakov a Alexander Glazunov. Dnes sa najčastejšie hrajú v orchestrálnej verzii Dmitrija Šostakoviča, ktorý rešpektoval integritu Musorgského hudby.
Nemecký hudobný romantizmus výrazne ovplyvnil aj hudbu románskych národov, snáď i preto Berliozova *mélodie* bola ojedinelá v tvorbe francúzskych skladateľov. Na konci 19. storočia sa však k slovu hlási literárny symbolizmus, ktorý ústami geniálneho básnika Paula Verlaina v *Umení básnickom* priniesol predstavu hudobného verša. Majster slovnej inštrumentácie uviedol do života niektoré verše tak magického zvuku, že ich je ťažko preniesť do iného jazyka. Niet divu, že Verlainova poézia (ako aj poézia Stéphane Mallarmého, Charlesa Baudelairea či

Arthura Rimbauda) okúzlila mladého **Claudea Debussyho,** hlásajúceho tézu: *„Hudba sa začína tam, kde končí slovo."* Piesne prestupujú celú Debussyho tvorbu a sú odrazom vývoja jeho citového života i jeho umeleckého výrazu. Tento bystrý a pružný duch nikdy nezotrval dlho na jednej pozícii, ale kráčal vpred za novými cieľmi. Už lyricky ladená raná vokálna tvorba, do ktorej spadajú aj piesne *Clair de lune* (Verlaine, 1882), *Apparition* (Mallarmé, 1884), *Pantomime* (Verlaine, 1882) a *Pierrot* (Verlaine, 1881), prináša nové zaujímavé hudobné postupy, anticipujúce Debussyho umelecký štýl: sklon k modálnemu spôsobu myslenia a prekvapujúce harmonické postupy, ústiace do novej zvukovosti.

So sólovou piesňou sa súčasne vyvíjala i raná opera, no jej vývoj určovali iné faktory. Hudobnodramatická forma prešla zložitými premenami od raných prejavov v renesancii, keď bola určená predovšetkým na zábavu kniežat a bohatej aristokracie, cez francúzsku tragedie lyrique, nemecký singspiel až po novú epochu romantickej hudobnej drámy Richarda Wagnera. Na tejto ceste však bolo podstatne viac zastávok, križovatiek a odbočení, ktoré riešili zásadnú a najstaršiu dilemu hudobného divadla – má slovo prevládať nad hudbou alebo má naopak hudba prekročiť „významovú" hodnotu slova? Každý z nasledujúcich skladateľov prispel svojím dielom k metamorfózam hudobnodramatickej formy opery, každý z nich riešil zásadnú hudobnodramatickú dilemu v súlade so svojimi schopnosťami a historickým vývojom.

Wolfgang Amadeus Mozart od svojej opery séria *Idomeneo* (1781), ktorou dosiahol svoj prvý veľký úspech, k trom posledným talianskym operám skomponovaným vo Viedni – *Figarova svadba* (1786), *Don Giovanni* (1787) a *Cosi fan tutte* (1790) – prešiel radikálnou premenou operného štýlu. Zmena koncepcie bola zmenou predovšetkým dramatickej koncepcie pravdivosti, ku ktorej dospel čiastočne vlastnými úvahami a čiastočne poznaním talianskej opery vo Viedni (nie na svojich koncertných talianskych cestách). Keď sa v roku 1786 Mozart obrátil k Beaumarchaisovej hre, veľmi šikovne adaptovanej Lorenzom da Ponte, vytvoril vskutku plne humanizovanú *operu buffu.* Dostatok významných i rafinovaných postáv, ktorých zobrazenie sa začína už v recitatívoch, mu umožnilo zobraziť viacero príbehov súčasne: príbeh snúbencov Figara a slúžky Zuzanky, ktorí sa chcú zbaviť dotieravého dvorenia grófa; píbeh Cherubína, zamilovaného do všetkých žien na zámku; príbeh samotného domýšľavého grófa či príbeh Figara, ktorý v jednom okamihu stratí dôveru v Zuzanku a myslí si, že ho zradila. Charakterizácia sa vyvíja a dej sa posúva najmä v ansámbloch, pričom hudobnodramatické dianie veľmi dlhého finále 2. dejstva (zaberajúceho celé dve tretiny dejstva) nebolo dodnes prekonané. V poslednom jednaní sled vokálnych epizód načrtáva veľmi vzrušenú sériu meniacich sa duševných stavov a divadelných situácií, z ktorých vyniká predstieraná patetická ária **Zuzanky Deh vieni, non tardar** (Ach, príď a neváhaj).

V prvej polovici 19. storočia opernému nebu kraľovali v Taliansku dve mená Vincenzo Bellini a **Gaetano Donizetti,** ktorý po niekoľkých raných operách, napísaných v duchu Rossiniho, nasmeroval svoje opery k francúzskej grand opére a posilneniu dramatickej línie. Keď v roku 1838 do funkcie riaditeľa neapolského Konzervatória vymenovali Mercadanteho a neapolská cenzúra zakázala jeho operu *Poliuto,* odcestoval do Paríža. Aj napriek Donizettiho zhoršujúcim sa zdravotným problémom sa tu v roku 1843 zrodilo majstrovské komické dielo **Don Pasquale,** uchvacujúce podnes uvoľnenosťou a vtipom. Na libreto Ruffiniho vzniklo dielo, opisujúce príbeh starnúceho mládenca Dona Pasquala, ktorý sa chce oženiť len preto, aby jeho synovec Ernesto nezdedil majetok. Don Pasquale totiž nesúhlasí so sobášom Ernesta a mladej nemajetnej vdovy Noriny. Úskok mladej dvojice s pomocou lekára Malatesta nakoniec dopomôže k zmiereniu zúčastnených.

Francúzsku operu prvej polovice 19. storočia reprezentovali mená ako Auber, Halévy, Meyerbeer, no okolo roku 1850 sa už o slovo hlásil **Charles Gounod**, ktorý francúzsku vážnu operu čoskoro nasmeroval novým smerom. Po

rozkošnej komickej opere *Lekárom proti svojej vôli* skomponoval svoje majstrovské dielo – operu **Faust** (1859), ktorá bola síce technicky komického zamerania, no vo svojej podstate zostala tragická. Bývalý kanonik dobre poznal svár medzi duchovnou a telesnou láskou, preto sa sústredil na zobrazenie milostného príbehu Fausta a Margaréty a na jej spasenie. Citlivý prístup k postavám, pôvabné lyrické poňatie vokálnych partov a strhujúce melódie zabezpečili tomuto dielu obrovský úspech. Gounodov talent pre sviežu a originálnu hudbu potvrdila aj opera **Rómeo a Júlia** (1867), zaplnená milostnými melódiami, v ktorých jeho schopnosť vyjadriť zmyselnosť a nežné city dosiahla svoj vrchol.

Paríž si neustále udržiaval prestíž medzinárodného operného centra, čoraz silnejšie sem však vial duch opier Richarda Wagnera. **Jules Massenet**, priamy dedič Gounoda, zaznamenal úspechy viacerými dielami: *Le Roi de Lahore* (1877), *Hérodiade* (1881) a nesporne aj operou **Manon** (1884), v ktorej sa nespreneveril svojmu pôvabnému a ľúbivému štýlu, no ktorá si spôsobom inštrumentácie a čiastočným používaním *leit* motívu vyslúžila pomenovanie 'Mlle Wagner' ('Slečna Wágnerová'). Massenet si touto operou upevnil svoju pozíciu najúspešnejšieho francúzskeho operného skladateľa konca 19. storočia, hoci jeho majstrovstvo korunovala až opera *Werther* z roku 1892.

Pre Paríž vznikla i *grand opéra* **Don Carlos** (1867, rev. 1884) od talianskeho operného majstra **Giuseppe Verdiho**, ktorý v snahe prekonať Meyerbeera siahol po námete Friedricha Schillera. Sila dramatizácie libreta, no najmä symfonickejší štýl orchestrálneho sprievodu viedol Bizeta k vyhláseniu, že *„Verdi už nie je Talian, snaží sa byť Wagnerom"*. *Don Carlos* je vyvrcholením grand opéry a najmä revidovaná štvordejstvová verzia s talianskym textom z roku 1884 je doslova úžasná.

Vplyvu Wagnera vo svojich operných dielach podľahol aj český skladateľ **Antonín Dvořák**, ktorý vo svojich troch posledných operách *Čert a Káča* (1899), **Rusalka** (1901) a *Armida* (1904) je dokonca wagnerovskejší ako v raných dielach. Hoci Dvořákovi chýbala schopnosť vyjadriť dramatickou hudbou dej a charakterizovať postavy, bol majstrom vo vykreslení celkovej atmosféry a prepracovaní jednotlivých spevných čísiel. Voľne spracovaná trojdejstvová opera podľa Fouquého *Undiny* a Andersonovej *Malej morskej víly* predchnutá hudobnou osobnosťou skladateľa sa stala jedným z najobľúbenejších operných diel, aké zazneli na doskách Národního divadla v Prahe (premiéra 31. marec 1901).

Opernú exkurziu uzatvára opera **Aleko** (1893), ktorou ruský skladateľ **Sergej Rachmaninov** vyhral v študentskej súťaži. Tejto opernej prvotine, vykazujúcej silný vplyv Čajkovského, sa dostalo vľúdneho prijatia. Jednoaktová opera na libreto Vladimíra Nemiroviča Dančenka podľa Puškinovej poémy *Cigáni* rozpráva príbeh Aleka, ktorý zanechal pokojný usadlý život a začal kočovať so skupinou cigánov. Láska k mladej cigánke Zemfire, ktorá ho nakoniec zradí a rozhodne sa utiecť s mladým cigánom, ho privedie k vražde a v konečnom dôsledku k vyhnanstvu zo spoločenstva a k osamoteniu. Hoci lyrické pasáže svojou kvalitou ďaleko presahovali dramatické scény, predsa aj v tejto opere sa objavuje niekoľko pôsobivých žánrových úsekov.

HUDOBNÉ CENTRUM / MUSIC CENTRE SLOVAKIA

Michalská 10, 815 36 Bratislava 1
tel. +421 (2) 5920 4811, fax +421 (2) 5443 0379
hc@hc.sk, www.hc.sk

Hudobné centrum je pracovisko pre hudobnú kultúru s celoslovenskou pôsobnosťou, ktorého poslaním je podporovať slovenské hudobné umenie doma a v zahraničí.

The Music centre Slovakia is a working place for music culture with nationwide activities. Its task is to promote the Slovak musical culture at home and abroad.

Hudobné centrum je členom medzinárodných mimovládnych organizácií / The Music centre Slovakia is a member of these international NGOs:

- IAMIC (The International Association of Music Information Centres)
- IAML (The International Association of Music Libraries)
- ECPNM (European Conference of Promoters of New Music)
- EFA (European Festivals Association)

- spravuje a dopĺňa fonotéku, notový archív a videotéku slovenských a zahraničných skladateľov a buduje databázu informácií o súčasnej hudobnej kultúre
- manages and completes a sound library, a musical archive and video library of Slovak and foreign composers, and creates a database of contemporary musical culture

- záujemcom z radov odborníkov i hudbymilovnej verejnosti poskytuje prístup k archívom ako aj k periodickej a neperiodickej odbornej tlači v študovni pre verejnosť
- gives interested experts and the music-loving public access to the archives, and makes accessible the professional periodicals and non-periodical journals in the Public Music Study

- vydáva noty a knihy o hudbe a časopis HUDOBNÝ ŽIVOT, ktorý prináša informácie o hudobnom živote na Slovensku a v zahraničí
- publishes scores and books about music and the journal HUDOBNÝ ŽIVOT – with information about the music life in Slovakia and abroad

- organizuje vybrané medzinárodné hudobné festivaly, sprostredkováva koncerty slovenských a zahraničných umelcov doma a v zahraničí, propaguje slovenské hudobné umenie na Slovensku a v zahraničí
- organizes selected international music festivals, concerts of Slovak and foreign artists in Slovakia and abroad, promotes Slovak music art in Slovakia and abroad

- organizuje cyklus koncertov NEDEĽNÉ HUDOBNÉ MATINÉ v Mirbachovom paláci v Bratislave
- organizes the concert cycle SUNDAY MUSIC MATINEE in the Mirbach Palace in Bratislava

Adriana KUČEROVÁ (1976)
Slovenská sopranistka absolvovala vokálne štúdium na Vysokej škole múzických umení v Bratislave v triede Viery Stracenskej) a na *Conservatoire Supérieur de Musique et de Danse* vo francúzskom Lyone. Na svojom konte má viacero ocenení z medzinárodných súťaží, k najvýznamnejším patrí 1. cena, absolútne víťazstvo a zisk ďalších štyroch cien na prestížnej medzinárodnej súťaži *Hanns Gabor Belvedere* vo Viedni v roku 2005. Za mimoriadny umelecký výkon jej bola dvakrát udelená *Cena Literárneho fondu* a v roku 2005 získala nomináciu *Divadelné dosky Nitra* za postavu Morgany v Händlovej opere Alcina.
V Opere Slovenského národného divadla pôsobí od roku 2004, od roku 2005 ako jej sólistka. Účinkuje v inscenáciách Alcina (G. F. Händel), Rusalka (A. Dvořák), Nápoj lásky (G. Donizetti) a Peter Grimes (B. Britten).
Prvé zahraničné ponuky prišli pre mladú sopranistku zo Salzburgu, kde sa v rámci Mozartovho roku 2006 predstavila na festivale *Salzburger Festspiele* naštudovaním a predvedením roly Serpetty v inscenácii Mozartovej opery *La finta giardiniera*. Nasledovalo pozvanie z milánskej La Scaly na účinkovanie v opere Dido a Aeneas (H. Purcell) a z Mníchovskej štátnej opery v inscenácii Werther (J. Massenet).
Adriana Kučerová účinkovala pod taktovkou svetoznámych dirigentov R. Muttiho, I. Boltona, Ch. Hogwooda, D. Orena, J. Bělohlávka a S. Cambrelinga.
Jej jasný soprán znel aj na koncertoch v Salzburgu a Viedni (Rakúsko), Paríži (Francúzsko), Londýne (Veľká Británia), Ravenne (Taliansko), Mníchove (Nemecko), vo Varšave (Poľsko) a inde. Z najbližšieho účinkovania mladej umelkyne spomeňme najvýznamnejšie príležitosti ako sú Veľkonočný koncert v Janove (Taliansko), operné predstavenie Mozartovej *La Finta Semplice* vo Viedni, Operný festival v Glynde-

Adriana KUČEROVÁ (b. 1976)
Slovak soprano has graduated from Bratislava Academy of Music and Drama where she studied with Viera Stracenská and *Conservatoire National Supérieur de Musique et de Danse* in Lyon, France in singing. There are many various awards from international competitions on her home shelf, the First Prize and Absolute Winner as well as other four awards in the prestigious Viennese International Competition *Hanns Gabor Belvedere* 2005 belong to the most important of them. She was awarded the *Literary Fond Prizes* for the extraordinary achievement twice and in 2005, she was a nominee for the Theatre Award *Divadelné dosky Nitra* for the role of Morgana in Handel opera Alcina.
She made her debut in Slovak National Theatre Opera in 2004, and became its soloist in 2005. She has been engaged here for the stage productions of Alcina (G. F. Handel), Rusalka (A. Dvořák), *L'Elisir d'Amore* (G. Donizetti) and Peter Grimes (B. Britten).
Among the first invitations for this young talented soprano from abroad was the offer of the Austrian Salzburg in the frame of the Year of Mozart 2006 to study and sing in the *Salzburger Festspiele* event – the role of Serpetta in Mozart opera staging of *La Finta Giardiniera* (The Pretend Gardener). Famous Milan *Teatro alla Scala's* invitation to perform in Dido and Aeneas (H. Purcell) followed afterwards together with that of the Munich *Staatsoper* for the stage opera production of Werther (J. Massenet).
Adriana Kučerová featured under the baton of prominent world conductors such as R. Mutti, I. Bolton, Ch. Hogwood, D. Oren, J. Bělohlávek and S. Cambreling.
Her glittering soprano has been also heard in concerts in Salzburg and Vienna (Austria), Paris (France), London (Great Britain), Ravenna (Italy), Munich (Germany), Warsaw (Poland) et al.
From the next performances – the highlights will

bourne (Veľká Británia), kde stvárni postavu Gretel (Hänsel und Gretel, E. Humperdinck), predstavenie bude dirigovať Kazushi Ono. Pre rok 2008 má v kalendári aj novú produkciu opery *The Rake's Progress* (Život roztopašníka) Igora Stravinského, vedenú dirigentom Nikolausom Harnoncourtom v *Theater an der Wien*, Rakúsko.

be: the Easter Concert in Genoa (Italy), Mozart opera performance *La Finta Semplice* (The Pretended Simpleton) in Vienna, (Austria), Glyndebourne Opera Festival (Great Britain) appearance in the role of Gretel (Hänsel und Gretel, E. Humperdinck) conducted by Kazushi Ono. In 2008, she is also scheduled for the new production of The Rakes Progress (I. Stravinsky) led under the baton of Nikolaus Harnoncourt in the *Theater an der Wien*, Austria.

Jozef BENCI (1975)
Slovenský basista po ukončení štúdia spevu na bratislavskom Konzervatóriu v roku 1997 pokračoval v štúdiu na Vysokej škole múzických umení v Bratislave a na Janáčkovej akadémii múzických umení v Brne. Štúdium absolvoval v roku 2003 na VŠMU pod vedením svetovej osobnosti vokálneho umenia Sergeja Kopčáka.
Už počas štúdií sa s úspechom zúčastnil speváckych súťaží doma i v zahraničí. V roku 1997 získal 3. miesto na Medzinárodnej speváckej súťaži *Cavalera Carla Vendera* v Bratislave spojenú s možnosťou realizovať viaceré koncerty laureátov súťaže v Taliansku a o dva roky neskôr obsadil 2. miesto na Medzinárodnej súťaži Antonína Dvořáka v Karlových Varoch. V auguste 2001 sa stal laureátom a nositeľom osobitnej ceny udeľovanej Nadáciou *Darclée* na Medzinárodnej speváckej súťaži *Hariclea Darclée* v rumunskom meste Braila a následne v septembri 2001 zvíťazil na prestížnej súťaži George Enescua v Bukurešti. Vo februári 2006 zvíťazil v Medzinárodnej súťaži pre spevákov do 32 rokov v Berlíne, vypisovanej *Kammeroper Schloss Rheinsberg,* Nemecko a stvárnil postavu Zachariáša v opernom predstavení *Nabucca* od Giuseppe Verdiho.
V sezóne 1998/99 bol hosťujúcim sólistom Komornej opery SND v Bratislave. Od septembra 2002 účinkuje ako sólista Štátnej opery v Banskej

Jozef BENCI (b. 1975)
Slovak bass graduated from Bratislava Conservatoire in 1997 and went on with his study at the Bratislava Academy of Music and Drama, and the Janáček Academy of Music in Brno (Czech Republic). He finished his studies in the class of well-known Slovak bass Sergei Koptchak at the Bratislava Academy in 2003.
Jozef Benci drew attraction already as a student in international singing competitions at home and abroad. In 1997, he was awarded the 3rd Prize at the International *Cavaler Carl Vender's* Singing Competition in Bratislava together with the offer of the Laureates' concert series in Italy. Two years later, he became the 2nd Prize Holder of *Antonín Dvořák's* Competition in Karlovy Vary (Karlsbad, Czech Republic). In August 2001, he became the Laureate and holder of a Special Prize granted by Foundation Darclée in the *Concursului International de Canto Hariclea Darclée* in the Romanian city Braila, and afterwards, in September 2001 he became the Winner of the prestigious International Singing Competition of George Enescu in Bucharest. In February 2006, he became the Winner of the Berlin International Competition for singers up to 32 years, announced by *Kammeroper Schloss Rheinsberg*, Germany, appearing in the role of Zaccaria (G. Verdi – Nabucco).

Bystrici. Tu priťahuje pozornosť stvárňujúc veľké basové postavy, ako napr. G. Verdi – Attila (Attila), G. Verdi – Nabucco (Zachariáš), G. Bizet – Carmen (Zuniga), G. Puccini – Bohéma (Colline), B. Smetana – Prodaná nevěsta (Kecal), G. Rossini – Barbier zo Sevilly (Basilio) a ďalšie.
V januári 2004 si jeho debut na doskách Opery SND v Bratislave v opere Nabucco v postave Zachariáša získal tak kritiku, ako aj divákov a od januára 2007 sa tento spevák výnimočnej kvality stal sólistom SND v Bratislave, kde bol angažovaný aj do roly Collina (G. Puccini – Bohéma) a Vodníka (A. Dvořák – Rusalka). Jozef Benci je v súčasnosti zároveň stálym hosťujúcim sólistom Štátneho divadla Košice.
V máji 2003 interpretoval basový part 9. symfónie L. van Beethovena so Symfonickým orchestrom Slovenského rozhlasu vysielanej naživo spoločnosťou EBU, o rok neskôr, v máji 2004 tiež v Slovenskom národnom divadle so Slovenskou filharmóniou v slávnostnom koncerte venovanom vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie a predstavil sa aj s poprednými slovenskými opernými speváckmi v Gala koncerte na Medzinárodnom Festivale *Montmartre en Europe*, v Paríži, Francúzsko. Vystúpil aj na záverečnom koncerte Stredoeurópskeho festivalu koncertného umenia 2003 v Žiline ako sólista v Bachovom Veľkonočnom oratóriu pod taktovkou Olivera von Dohnányiho.
Jozef Benci účinkuje v operných predstaveniach a koncertne nielen doma, ale aj v zahraničí, predstavil sa na medzinárodných pódiách v Českej republike, Luxembursku, Francúzsku, Rumunsku, Taliansku, Rakúsku, Poľsku a v Nemecku.

In 1998/99 season, he was a guest soloist of the Slovak National Theatre Chamber Opera in Bratislava. Since September 2002, he has featured as a soloist of the State Opera Banská Bystrica. He captures the attention and soul with great bass characters, as e.g. G. Verdi – Attila (Attila) and Nabucco (Zaccaria), G. Bizet – Carmen (Zuniga), G. Puccini – La Bohème (Colline), B. Smetana – *Prodaná nevěsta* (The Bartered Bride – *Kecal),* G. Rossini – *Il barbiere di Siviglia* (Basilio) and others. In January 2004 his stage debut in the Slovak National Theatre Opera house in Bratislava in the role of Zaccaria (Nabucco) was highly acclaimed both with critics as well as with audience, and from January 2007 the singer of the extraordinary qualities became the soloist of the first Slovak opera scene – the Slovak National Theatre in Bratislava, engaged also in the roles of Colline (La Bohème) and *Vodník* (A. Dvořák - Watergnome, Rusalka) et al. Besides this engagement, Jozef Benci is a permanent guest soloist of the State Theatre Košice.
In May 2003, he interpreted the bass part of 9th Symphony by Ludwig van Beethoven with the Slovak Radio Symphony Orchestra broadcast live with EBU, a year later in May 2004, he featured in the event on the occasion of the Slovak Republic entry to the European Union in the Slovak National Theatre with the Slovak Philharmonic Orchestra and at the Gala Concert of the leading Slovak opera singers in the International Festival *Montmartre en Europe*, Paris, France. He appeared also in the closing concert of the Žilina Central European Music Festival in 2003 singing the bass solo in Bach Easter Oratorio under the baton of Oliver von Dohnányi. He has given opera and concert performances at home and abroad, showing his art in the Czech Republic, Luxembourg, France, Romania, Italy, Austria, Poland and Germany.

Jana NAGY-JUHÁSZ, (1971)
absolvovala hru na klavíri na Konzervatóriu v Temešvári (Rumunsko) v triede Márie Bodóvej a na Vysokej škole múzických umení v Bratislave u Idy Černeckej. Svoj talent rozvíjala aj na medzinárod-

Jana NAGY-JUHÁSZ (1971),
Slovak pianist, studied playing the piano at the Conservatory in Timisoara (Roumania) with Mária Bodová and at the Academy of Music and Drama in Bratislava with Ida Černecká. She perfected

ných interpretačných kurzoch u takých osobností akými sú Lazar Berman a Eugen Indjić. S úspechom sa zúčastnila viacerých klavírnych domácich a zahraničných súťaží. Stala sa laureátkou Medzinárodnej klavírnej súťaže Johanna Nepomuka Hummela v Bratislave (1991), semifinalistkou Klavírnej súťaže Roberta Schumanna v Zwickau (SRN, 1993), v roku 1994 bola účastníčkou dvoch prestížnych medzinárodných klavírnych súťaží *Ferruccia Busoniho* v talianskom Bolzane a *Hamamatsu* v Japonsku. V rámci medzinárodného festivalu Bratislavské hudobné slávnosti reprezentovala Slovensko aj na Interpódiu. Ako sólistka účinkovala s mnohými domácimi a zahraničnými orchestrami. Je vyhľadávanou komornou partnerkou vokálnych umelcov a inštrumentalistov, spolupracovala s renomovanými umelcami ako sú Peter Mikuláš, Jevgenij Nesterenko, Gustáv Beláček, Ida Kirilová, Hana Štolfová-Bandová, Alexander Jablokov, Peter Michalica a i. V januári 2003 reprezentovala Slovensko v rámci Dní kultúry Slovenskej republiky v kanadskom Montreale. Realizovala početné nahrávky pre rozhlas, televíziu i hudobné vydavateľstvá. Súčasne pôsobí pedagogicky na Konzervatóriu a Vysokej škole múzických umení v Bratislave.

her artistic skills attending international master courses under the guidance of such personalities as Lazar Berman and Eugen Indjic. She took part in several international piano competitions in Slovakia and abroad. She became a laureat of the *Johann Nepomuk Hummel* Piano Competition being held in Bratislava (Slovak Republik, 1991) and a semifinalist of the *Robert Schumann* Piano Contest in Zwickau (Germany, 1993). In 1994, she participated in two internationally recognised piano competitions, the *Ferruccio Busoni* in Bolzano and the *Hamamatsu* in Japan. In the framework of the Bratislava Music Festival she represented the Slovak Republic at Interpodium. As a soloists, she has performed with several home and foreign orchestras and chamber ensembles. She has been in a high demand as a chamber music partner. She has co-operated with many renowned singers and instrumentalists such as Peter Mikuláš, Jevgeni Nesterenko, Gustáv Beláček, Ida Kirilová, Hana Štolfová-Bandová, Alexander Jablokov, Peter Michalica and others. In January 2003, she gave performance in Canadian Montréal in the framework of the Days of Culture of the Slovak Republic in Canada. She has made recordings for radio, television and music publishing companies. Currently, she has also been active as a pedagogue at the Conservatory and the Academy of Music and Drama in Bratislava.

Róbert PECHANEC (1973, Žilina) študoval hru na klavíri na Konzervatóriu v Žiline v triedach Antona Kállaya a Dariny Švárnej a na Vysokej škole múzických umení v Bratislave v triede Daniela Buranovského. Už počas štúdia na konzervatóriu začal spolupracovať so speváckmi, zúčastnil sa majstrovských kurzov pre spev so sprievodom klavíra vo švajčiarskom Berne pod

Róbert PECHANEC (b. 1973, Žilina) studied playing the piano at the Conservatoire in Žilina with Anton Kállay and Darina Švárna and at the Academy of Music and Drama with Daniel Buranovský. He has already started to co-operate with singers at the time of his academic studies. He participated in master classes for singers' accompaniment in Bern, the Switzerland, where he wor-

vedením Brigitte Fassbänder a Wolfganga Riegera. Dôkazom tejto úspešnej spolupráce sú viaceré ocenenia z domácich aj zahraničných speváckych súťaží (súťaž Mikuláša Schneidra-Trnavského, 2. medzinárodná súťaž Lucie Poppovej, Medzinárodná spevácka súťaž Antonína Dvořáka v Karlových Varoch, súťaž *Hanns Gabor Belvedere* vo Viedni). Jeho bohatá koncertná činnosť zahrnuje vystúpenia v Rakúsku, Českej republike, Francúzsku, Nemecku, Maďarsku, Taliansku, Poľsku, Švajčiarsku Belgicku a i. Od roku 1996 pravidelne spolupracoval ako korepetítor na majstrovských kurzoch v Piešťanoch v triedach Evy Blahovej a Magdalény Hajóssyovej.

V rokoch 2000-2004 pôsobil na opernom festivale v írskom Wexforde ako hudobný riaditeľ v operných produkciách *Figarova svadba* (W. A. Mozart), *Hänsel und Gretel*, (E. Humperdinck), *Il barbiere di Seviglia* and *Il viaggio a Reims* (G. Rossini) a ako hlavný korepetítor v Čajkovského opere Panna orleánska, Dvořákovej opere Jakobín a *Manon Lescaut* F. E. Aubera. V rokoch 2002, 2003 and 2005 pôsobil na Opernwekstatt Laubach, kde sa stretol v spolupráci na majstrovských kurzoch a s nimi spojených operných produkciách s Veronou Keller. Táto spolupráca mu priniesla ďalšie účinkovanie v opere vo Frankfurte nad Mohanom v produkciách opier Káťa Kabanova, Jenůfa, Piková dáma a Chovanština.

Je vyhľadávaným partnerom popredných vokálnych umelcov zo Slovenska i zo zahraničia, realizuje s nimi početné koncertné vystúpenia. V posledných rokoch často účinkuje aj na Stredoeurópskom festivale koncertného umenia. Venuje sa aj pedagogickej činnosti, od roku 1999 pôsobí na Vysokej škole múzických umení v Bratislave

ked under the guidance of with Brigitte Fassbaender and Wolfgang Rieger. His excellent performances in singing coaching at many international singing competitions (e.g. *Mikuláš Schneider-Trnavský* Competition, the 2nd Lucia Popp International Vocal Competition, *Antonín Dvořák* International Singing Competition in Karlovy Vary, *Hanns Gabor Belvedere* Competition in Vienna) serve as an evidence of this fruitful co-operation. His concert activities include performances in Austria, the Czech Republic, France, Germany, Hungary, Italy, Poland, Switzerland, and Belgium. Since 1996, he regularly collaborated as a singing coach at master courses in Piešťany in the classes of Eva Blahová and Magdaléna Hajóssyová. In the years 2000-2004, he worked as a music director in the productions of Mozart's opera *Le nozze di Figaro, Hänsel und Gretel* (E. Humperdinck), *Il barbiere di Seviglia* and *Il viaggio a Reims* (G. Rossini) as well as the principal singing coach in Tchaikovsky's opera *The Maid of Orleans, Jakobín* (A. Dvořák), *Manon Lescaut* (F. E. Auber) and others at the Wexford opera festival in Ireland. In the years 2002, 2003 and 2005, he performed at *Opernwekstatt* Laubach in master classes and opera productions with Verona Keller. This collaboration brought him engagements in the Frankfurt's Opera in productions of *Káťa Kabanova, Jenůfa*, The Queen of Spades and Khovanshchina. He has been in a high demand as a partner of renowned singers from homeland and abroad, he has given with them many concert performances. In last years, he frequently appears as a piano accompanist also at the Central European Music Festival. Since 1999, he has also been active as a pedagogue at the Academy of Music and Drama in Bratislava.

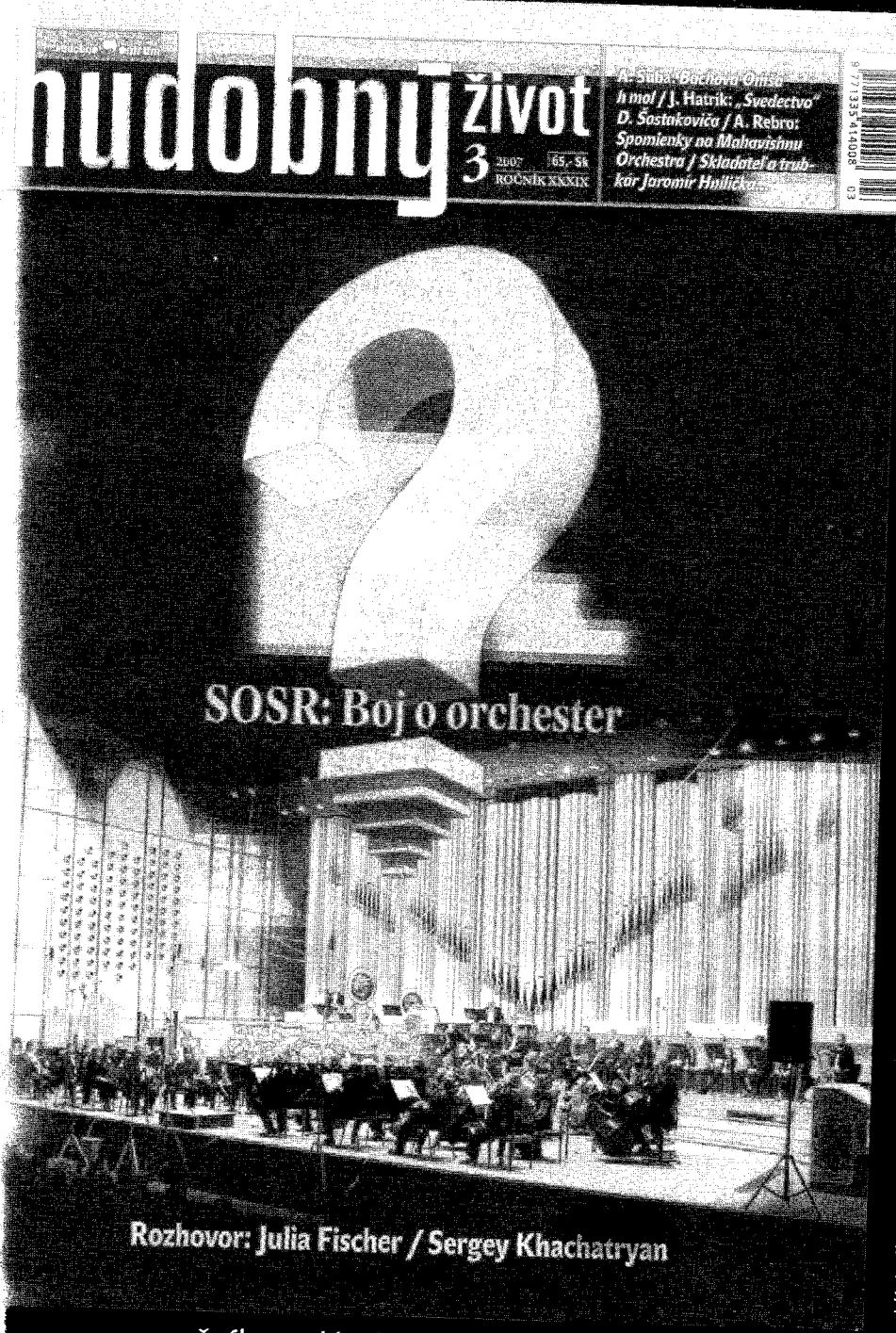

mesačník pre klasickú hudbu a jazz

www.hudobnyzivot.sk

• aktuálna publicistika o problémoch hudobných inštitúcií, médií, interpretov, telies... • odborné recenzie koncertov, hudobnodramatických predstavení, CD, kníh, nót... • rozhovory, glosy... • portréty významných osobností • seriály z hudobnej histórie • jazz očami publicistov a muzikológov

20. apríl * piatok * 19:00 h

Komorný koncert

PAVEL HAAS QUARTET
(Česká republika)
Veronika JARŮŠKOVÁ, 1. husle
Marie FUXOVÁ, 2. husle
Pavel NIKL, viola
Peter JARŮŠEK, violončelo

Pavel Haas (1899-1944)
Sláčikové kvarteto č. 3 op. 15
Allegro moderato
Lento ma non troppo e poco rubato
Con moto

Antonín Dvořák (1841-1904)
Sláčikové kvarteto č. 12 F dur op. 96 *Americké*
Allegro, ma non troppo
Lento
Molto vivace
Finale. Allegro ma non troppo

Sergej SALOV, klavír (Ukrajina)

Piotr Iljič Čajkovskij (1840-1893)
Téma a variácie č. 6 F dur
z cyklu klavírnych skladieb ***Morceaux* op. 19**

Ludwig van Beethoven (1770-1827)
Sonáta č. 29 B dur op. 106
Hammerklavier
Allegro
Scherzo. Assai vivace
Adagio sostenuto
Largo. Allegro risoluto

20th April * Friday * 7:00 p.m.

Chamber concert

PAVEL HAAS QUARTET
(Czech Republic)
Veronika JARŮŠKOVÁ, the 1st violin
Marie FUXOVÁ, 2nd violin
Pavel NIKL, viola
Peter JARŮŠEK, violoncello

Pavel Haas (1899-1944)
String Quartet No. 3, Op. 15
Allegro moderato
Lento ma non troppo e poco rubato
Con moto

Antonín Dvořák (1841-1904)
String Quartet No. 12 in F major, Op. 96 *American*
Allegro, ma non troppo
Lento
Molto vivace
Finale. Allegro ma non troppo

Serhiy SALOV, piano (Ukraine)

Pyotr Ilyitch Tchaikovsky (1840-1893)
Theme and Variations No. 6 in F major
from the cycle of piano works ***Morceaux*, Op. 19**

Ludwig van Beethoven (1770-1827)
Sonata No. 29 in B flat major, Op. 106
Hammerklavier
Allegro
Scherzo. Assai vivace
Adagio sostenuto
Largo. Allegro risoluto

Zovrieť umelecký talent a intelekt **Antonína Dvořáka** do vopred vykonštruovanej schémy vôbec nie je jednoduché, a ani možné. Hoci Dvořák nebol reformátorom či objaviteľom nových hudobných foriem a štýlov, nebol ani konzervatívcom úzko lipnúcim na vopred daných a známych vzorcoch. Do každého žánru, v ktorom zanechal podmanivé diela, vniesol osobitú českú nôtu a vtisol im pečať svojho talentu. Tak tomu bolo v dielach operných, kantátových, oratórnych, symfonických, koncertantných i komorných. Odchovaný európskou hudobnou tradíciou, reprezentovanou menami Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert i dielami svojich súčasníkov (Brahms, Wagner), orientoval sa na klasické hudobné formy, napĺňajúc ich nesmierne sviežou, osobitou a živelnou hudbou. Bohatá melodická invencia, podporená tým najživším rytmom a tiež invenčná, mimoriadne pestrá a farebná inštrumentácia tvorili základ „dvořákovského" štýlu, ktorý sa nadlho stal synonymom českej národnej hudby. Mal už viac ako tridsať rokov, keď sa jeho dielo v 70. rokoch 19. storočia začalo častejšie objavovať v pražskom koncertnom živote a na českej opernej scéne. Uplynulo len niekoľko málo ďalších rokov a Dvořák sa dočkal prvých zahraničných úspechov, ktoré otvorilo uvedenie *Slovanských tancov* v Drážďanoch v roku 1878. Po dosiahnutí finančnej nezávislosti si Dvořák splnil svoj sen – kúpil na vidieku domček, v ktorom pravidelne od roku 1888 trávil aj s rodinou letné mesiace. Pravidelný životný rytmus, rozdelený medzi prácu v Prahe a relaxáciu na Vysokej, prípadne cestovanie po zahraničí, narušil v roku 1891 telegram. Pani Jeanette Thurberová pozvala Dvořáka viesť Národné konzervatórium, ktoré spolu s Americkou opernou spoločnosťou založil jej manžel. A tak sa v septembri 1892 vydal na cestu do New Yorku. Počas trojročného pobytu za oceánom vzniklo sedem skladieb vrátane **Sláčikového kvarteta F dur op. 96** *(Americké)*. Kvarteto vzniklo v krátkom časovom rozpätí v českej krajanskej osade Spilville, kde Dvořák so seba otriasol prach veľkomesta a únavu z ďalekej cesty: 8. júna 1893 vznikla skica, 9. júna skomponoval druhú a nasledujúci deň tretiu a štvrtú časť a od 12. do 23. júna napísal partitúru. Premiéra kvarteta zaznela 1. januára 1894 v Bostone a o dvanásť dní neskôr v newyorskej Carnegie Hall. Kvarteto je koncepčne neobyčajne koncízne – charakterizuje ho nezvyčajná jednota tematického materiálu, podporená presnými proporciami v každej zo štyroch častí, aj v ich vzájomnom vzťahu. Súčasne z neho žiari pôvab *(Allegro ma non troppo)* i spevnosť a neha *(Lento)*, ktorú vzbudzujú spomienky na domov. Scherzo *(Molto vivace)*, do ktorého prenikol spev červeného vtáka s čiernymi krídlami, neústupčivo vkrádajúceho sa skladateľovi pri komponovaní do partitúry, prekypuje humorom a energiou. Bezstarostná štvrtá časť *(Allegro ma non troppo)* vo veselej rondovej forme nakoniec uzatvára toto intímne komorné dielo, prinášajúce dokonale zladené hlasy štyroch sláčikových nástrojov.

Brnenský skladateľ **Pavel Haas**, pochádzajúci z rodiny obchodníka, spolu s bratom už v detských rokoch prejavoval umelecké sklony. Mohlo to byť i dedičné (veď brat jeho matky ruského pôvodu bol vo Viedni hercom), ale tiež aj vplyvom rodinných pomerov. K dobrému vychovaniu stredných vrstiev patrilo nesporne hudobné vzdelanie a tak Pavel Haas už od detstva hral na klavíri. O prvú skladbičku sa pokúsil ako trinásťročný a o tri roky neskôr sa rozhodol hudbe venovať profesionálne. Medzi hrou na klavíri a vyučovaním hudobnej teórie pomáhal otcovi v obchode. K prvým, ešte neopusovaným kompozičným pokusom patrili drobné klavírne skladbičky, piesne, ale aj sláčikové kvarteto, symfonická báseň a symfónia so starozákonnou tematikou, ktorá ho v týchto rokoch pravdepodobne nesmierne zaujímala. Až v rokoch 1918 – 1919 dal svojím *Šiestim piesňam v ľudovom tóne* opusové číslo jeden. Práve ľudová pieseň, a to aj pod vplyvom jeho učiteľa Leoša Janáčka, sa stala druhým a charakteristickým znakom jeho nasledujúcej tvorby. Pavel Haas i jeho brat Hugo (ktorý sa stal známym divadelným a filmovým hercom), vstúpili v roku 1919 do novo založeného brnenského Konzervatória. V štvrtom ročníku, pred ukončením štúdia na konzervatóriu, prestúpil do Ja-

náčkovej majstrovskej školy. *„Dnes zničil hustými čiarami problematickú prácu mladého postrašeného mozgu a nabudúce sa vášnivo rozzúril nad vlastnými hieroglyfmi. [...] Majster takmer nikdy nechválil. Buď odsúdil, alebo mlčal"*, spomínal Pavel Haas. Byť Janáčkovým žiakom bolo určite nielen nesmierne inšpiratívne, ale často aj dramatické. Z tohto obdobia pochádza aj Haasovo *1. sláčikové kvarteto.* Nutnosť zabezpečiť si existenčné podmienky i láska k divadlu ho doviedli ku scénickým kompozíciám pre divadlo – *Vojcek* od Georga Büchnera, hudba *Čierny trubadúr* ku hre *Jazzový spevák,* ktorá bola divadelnou adaptáciou filmu o černošsko-židovskom speváko Al Jonsonovi. Skladateľský vývoj Pavla Haasa sa podobal väčšine jeho súputníkov – prechod od romantických základov cez okúzlenie secesiou a ľudovou piesňou k prechodnému záujmu o jazz a nové technické médiá (vrátane rozhlasu a filmu) k hľadaniu vlastnej umeleckej cesty. K vrcholom jeho tvorby sa radí nielen *Dychové kvinteto, Žalm 29,* či opera *Šarlatán,* ale i dve sláčikové kvartetá – *Sláčikové kvarteto č. 2 „Z opičích hôr"* (s jazzovými názvukmi, 1925) a **Sláčikové kvarteto č. 3** (1938). V roku 1939 Haasova tvorba zaznela rozhlasovom éteri naposledy. Hoci nemohol verejne pôsobiť, komponoval ďalej. Nasledovala terezínska kapitola, z ktorej sa zachovala *Štúdia pre sláčiky,* premiérovaná v septembri 1944 v rámci natáčania filmu Kurta Gerrona. Mesiac na to bol Pavel Haas prevezený do Osvienčimu, z ktorého sa už nevrátil. Dnes sa táto skladba, party ktorej zachránil Karel Ančerl, stala súčasťou koncertného repertoáru tak, ako aj jeho komorná tvorba.

Viac ako tristo rokov uplynulo od chvíle, keď košatú nástrojovú rodinu obohatil nový prišelec – klavír, ktorý v krátkom časovom období pochybností o zmysluplnosti a úspešnosti, zvíťazil nad vládnucim čembalom. Na začiatku 19. storočia už bolo jasné, že si svojím intímnym i brilantným charakterom podmanil skladateľov, interpretov, aj poslucháčov. Stal sa nástrojom par excellence, prostriedkom na vyjadrenie tých najosobnejších, ale aj najgrandióznejších a najmohutnejších pocitov tak na koncertných pódiách, ako aj v domácnostiach. Ilustráciou vývoja klavíra, v neposlednom rade aj rozšírenia rozsahu tónov, sú klavírne sonáty **Ludwiga van Beethovena**, skomponované v rozpätí rokov 1783 až 1822. Beethoven hľadal nástroj, ktorý by vyhovoval jeho požiadavkám i spôsobu hudobného myslenia. Nepotreboval nástroj s pôvabným zvukom, ale nástroj, ktorý by sa podriadil vôli interpreta a kde by sa každý detail podriadil myšlienke či významovému celku. Potreboval sa vyrovnať s novými technickými možnosťami vylepšeného nástroja a súčasne bol nespokojný aj so svojou ranou klavírnou tvorbou. Pre novú cestu Beethovena v klavírnej tvorbe je príznačné čo najdôslednejšie rešpektovanie dialektiky sonátovej formy. Tak ako bol kontrastný jeho osobný život, prinášajúci neustály dialóg medzi vnútorným citovým hnutím a okolitým svetom, rovnako silne vystupuje do popredia dialóg zápasu a uzmierenia v jeho sonátach a symfóniách. **Sonáta pre klavír č. 29 B dur op. 106** *Für das Hammerklavier,* ktorá vznikla v roku 1818 a je venovaná arcivojvodovi Rudolfovi (vydaná bola roku 1819), je dodnes považovaná za najvýznamnejšie dielo klavírnej literatúry. Je najrozsiahlejšou Beethovenovou sonátou a popri gigantických rozmeroch sa vyznačuje aj mimoriadnymi zvukovými účinkami. Napriek tomu je však potrebné za týmito rozmermi hľadať predovšetkým hĺbku obsahu a majstrovskú techniku kompozičnej práce. Už prvá časť *(Allegro)* prináša dve protikladné témy – mužnú, rozhodnú a smelú v opozícii voči téme jemnej, lyrickej. Druhá scherzová časť *(Scherzo. Allegro assai)* nie je v porovnaní s ostatnými tak rozsiahla, ale vnáša do hudobného toku nepokoj, nestálosť i neukojenú túžbu, prežiarenú láskavým humorom. Tretiu časť tvorí snáď najrozmernejšie *Adagio* aké bolo pre klavír skomponované, prinášajúce bolestnú modlitbu a smútok, i prosbu svetla a radosti, rozochvenú a posvätenú ľudskou vierou. Sonátu uzatvára veľká búrlivá a úporná trojhlasná fúga (ktorú predchádza *Largo* vo forme fantázie), predstavujúca vrchol Beethovenovho kontrapunktického umenia.

Hoci na prelome 18. a 19. storočia bola sonáta ešte stále najvýznamnejšou formou, prekoná-

vajúcou postupné zmeny od klasickej skostnatenosti k romantickej uvoľnenosti, do popredia sa začali dostávať aj menšie formy dovtedy určené len pre amatérskych interpretov. Cyklus variácií, rondo, fantázia či klavírna miniatúra (romantický kus, impromtu, nokturno) sa stávali čoraz významnejšími a zložitejšími, určenými ako pre amatérskych, tak aj profesionálnych interpretov. Klavírna miniatúra sa premenila na romantickú klavírnu báseň.

Klavírnej miniatúre venoval pozornosť aj **Piotr Iľjič Čajkovskij,** muž veľkého sveta a človek ušľachtilého zmýšľania, podliehajúci často lyrickým, melancholickým a patetickým vzruchom. Jeho hudba, tak ľahko plynúca, trblietavá i sladká, bola až po okraj naplnená citovým programom. Čajkovského životopis dáva možnosť bližšie nahliadnuť do súkromia tohto skladateľa. Odchovaný prostredím malého uralského mestečka Votkins žil od svojich dvanástich rokov v Sankt Peterburgu, kde panoval čulý hudobný život. Po právnických štúdiách a krátkej kariére v službách ministerstva spravodlivosti sa Čajkovskij definitívne rozhodol pre dráhu profesionálneho hudobníka a v dvadsiatich piatich rokoch vstúpil do kompozičnej triedy Antona Rubinštejna. Čajkovskij, vedomý si nutnosti profesionálneho vzdelania, bol horlivým študentom a jeho prirodzený talent pod tlakom náročných úloh veľmi rýchlo dozrieval. Po ukončení štúdií dostal Čajkovskij v roku 1866 ponuku vyučovať na novo konštituovanom Konzervatóriu v Moskve. Čajkovského hudobný odkaz je rozsiahly, nie však rovnako životný vo všetkých svojich prejavoch. Niektoré z kompozičných drobností príležitostného charakteru nie sú porovnateľné s dielami, v ktorých sa naplno prejavila neopakovateľná osobnosť. Tak je tomu i v jeho klavírnych skladbách, z ktorých väčšina vznikla na priamu objednávku a mala teda skôr príležitostný charakter. Cyklus šiestich skladbičiek **Morceaux op. 19** vznikol v roku 1873 v blízkosti Čajkovského hudby k Ostrovského hre *Jarná rozprávka*. Päť žánrovo rôznorodých skladieb *(Rêverie du soir, Scherzo Humoresque, Feuillet d'album, Nocturne, Capriccioso)* uzatvára výrazná šestnásťtaktová téma s dvanástimi variáciami. Jemná krása, spevná kantiléna, brilancia akordických pasáží v duchu Roberta Schumanna, hymnickosť i tanečnosť – to sú Čajkovského variácie vystupňované vo virtuóznej kóde.

PAVEL HAAS QUARTET bol založený v roku 2002 a nesie meno českého skladateľa prvej polovice 20. storočia. Pavel Haas bol žiakom Leoša Janáčka a jedným z najvýraznejších hudobných talentov svojej doby. V roku 1941 bol deportovaný do Terezína a o tri roky neskôr zahynul v koncentračnom tábore Osvienčim. Tri husľové kvartetá, ktoré predstavujú jeden z vrcholov jeho tvorivej práce, nám poskytujú predstavu, akú stratu znamenala jeho smrť pre svet hudby.

Súbor úzko spolupracuje s Milanom Škampom, violistom legendárneho Smetanovho kvarteta, študoval u významných osobností svetovej kvartetovej hry, akými sú Piero Farulli *(Quartet Italiano)*, Norbert Brainin *(Amadeus Quartet)*, Hatto Bayerle *(Alban Berg Quartet)*, Valentin Berlinski *(Borodin Quartet)*, Christophe Coin *(Quartet Mosaïques)* a i. V rámci študijného programu ProQuartet členovia kvarteta spolupracovali aj s Walterom Levinom *(LaSalle Quartet)*.

V roku 2004 Pavel Haas Quartet získal 1. cenu na súťaži *Vittoria E. Rimbottiho* vo Florencii, Taliansko, následne zvíťazil na Medzinárodnej hu-

PAVEL HAAS QUARTET was founded in 2002 and it is named after the Czech composer of the 1st half of the 20th century. *Pavel Haas* - a pupil of Leoš Janáček was one of the most extraordinary talents of his era. In 1941, he was deported to Terezín a three years later, he passed away in the blocks of Oświęcim. Three violin quartets representing the highlight of his creativity give us the idea of the loss that his premature death ment for the world of music.

The ensemble closely colaborates with Milan Škampa, violist of the legendary Smetana Quartet and passed studies under the guidance of the worldly prominent masters of quartet play as: Piero Farulli *(Q. Italiano)*, Norbert Brainin *(Amadeus Quartet)*, Hatto Bayerle *(Alban Berg Quartet)*, Valentin Berlinski *(Borodin Quartet)*, Christophe Coin *(Q. Mosaïques)* etc. Pavel Haas Quartet colaborated also with Walter Levin *(LaSalle Quartet)* in the frame of a study programme ProQuartet.

In 2004, Pavel Haas Quartet won the *Vittorio E. Rimbotti* Competition in Florence, Italy, a year later also the Prague Spring International Music

dobnej súťaži Pražská Jar 2005 a získal 1. cenu na prestížnej Medzinárodnej interpretačnej súťaži *Premio Paolo Borciani* v talianskom Reggio Emilia, čím sa mu otvorila cesta na svetové pódiá. Okrem toho bola kvartetu udelená Zvláštna cena za najlepšie prevedenie skladby Sira Petra Maxwella Daviesa, s ktorou bolo o. i. spojené účinkovanie na festivale *St. Magnus* v škótskom Orkney. V roku 2006 získal súbor Cenu Českého spolku pre komornú hudbu a možnosť realizovania debutového CD pre nahrávaciu spoločnosť Supraphon. Cenné úspechy zbiera na domácej i zahraničnej scéne.

Ako víťazi súťaže *Premio Paolo Borciani* v Taliansku, realizovali členovia kvarteta v sezóne 2005/06 turné zahrnujúce viac ako 40 koncertov po USA, Japonsku a Európe. Koncertovali v Bruseli, Viedni, Hamburgu, Ríme, Benátkach, Los Angeles, Tokiu, Paríži a v iných mestách.

V budúcej koncertnej sezóne čakajú kvarteto vystúpenia na najvýznamnejších svetových koncertných pódiách, medzi nimi: *Carnegie Hall* (New York, USA), *Wigmore Hall* (Londýn, Veľká Británia), *Konzerthaus* (Viedeň, Rakúsko), *Concertgebouw* (Amsterdam, Holandsko), *Palais des Beaux Arts* (Brusel, Belgicko), *Symphony Hall* (Birmingham, Veľká Británia), *Théatre des Champ-Elysées* (Paríž, Francúzsko).

Competition (Czech Republic), and *Premio Paolo Borciani* in Italian Reggio Emilia, and so the way to the world stages were opened for them. Besides that the Quartet is a Special Prize Holder for the best rendition of the work by Sir Peter Maxwell Davies, and thanks to that they featured in festival *St. Magnus* in Scottish Orkney. In 2006 they were awarded a Prize by the Czech Association for Chamber Music and realized a debut CD album for the Supraphon recording company. Their concerts have been given with a great success at home as well as abroad.

As the Winner of *Premio Paolo Borciani*, 2005 - in the season 2005/06 Pavel Haas Quartet toured with more than 40 concerts in the U.S.A., Japan and Europe. They gave concerts also in Brussels, Vienna, Hamburg, Rome, Venezia, Los Angeles, Tokyo, Paris et al.

The next season, the ensemble will be seen on prestigious world stages, to name some of them: *Carnegie Hall* (New York, USA), *Wigmore Hall* (London, Great Britain), *Konzerthaus* (Vienna, Austria), *Concertgebouw* (Amsterdam, Netherlands), *Palais des Beaux Arts* (Brussels, Belgium), *Symphony Hall* (Birmingham, Great Britain), *Théatre des Champ-Elysées* (Paris, France).

Sergej SALOV (1979) pochádza z Ukrajiny, kde aj získal hudobné vzdelanie na Špeciálnej hudobnej škole doneckého Konzervatória v hre na klavíri, kompozícii, teórii a dejínách hudby, ako aj v improvizácii. Ako jedenásťročný debutoval ako sólista v Griegovom *Koncerte pre klavír a orchester a mol s* Národným symfonickým orchestrom Ukrajiny. V roku 1994 odišiel do Nemecka študovať na *Musikhochschule Freiburg*, kde sa zdokonaľoval vo svojom majstrovstve pod vedením profesorov Tibora Szasza a Michela Beroffa. Štúdium absolvoval v roku 1999.

Ako mimoriadny talent už v detskom veku pútal pozornosť víťazstvami na mnohých medzinárodných súťažiach, v takomto trende pokračoval aj neskôr, vyhrávajúc všetky súťaže, ktorých sa

Serhiy SALOV (b. 1979) comes from the Ukraine where he received his early musical training at the Special Music School of Donetsk Conservatoire studying piano, composition, theory and history of music and improvisation. At the age of 11, he gave his debut as a soloist in Grieg's *Piano concerto* with the National Symphony Orchestra of the Ukraine. In 1994, he went to Germany to study at the *Musikhochschule Freiburg* under the guidance of Tibor Szasz and Michel Beroff, graduating in 1999.

A prizewinner many times throughout his childhood, Serhij went on to win the First Prizes at all of the competitions he participated in, and some them more than once! Among those of the greatest success and which are worth mentio-

zúčastnil, niektoré z nich aj viackrát! Medzi tými, na ktorých zožal najväčší úspech a sú najvyššie cenené je nutné spomenúť nasledovné: zvíťazil na Medzinárodnej klavírnej súťaži *Epinal,* vo Francúzsku v roku 2001, okrem 1. ceny mu udelili aj Špeciálnu cenu za najlepšiu interpretáciu diela sučasného autora, v tom istom roku sa stal laureátom ďalšej prestížnej medzinárodnej súťaže *Long-Thibaud* v Paríži (Tretia Grand Prix aj Zvláštna cena za najlepšiu interpretáciu diela písaného na objednávku, ktorú mu udelil monacký knieža Rainier), v roku 2003 získal 3. cenu na medzinárodnej klavírnej súťaži *Hamamatsu* International Piano Academy v Japonsku a jeho doteraz najväčším úspechom je získanie Grand-Prix, ako aj Ceny publika na Medzinárodnej súťaži v kanadskom Montreale v roku 2004 *(Montreal International Music Competition).*

Jeho koncertné vystúpenia vo Francúzsku sa stretli s vrelým prijatím v sálach *Salle Cortot, Salle Gaveau, Salle Messiaen, Salle Pleyel,* kde mladý umelec predviedol Čajkovského *Klavírny koncert č. 1 s Orchestre Philharmonique de la Radio France* pod dirigentskou taktovkou Lawrenca Fostera. Trojročné postgraduálne štúdium u Joan Havillovej na Guildhall School of Music and Drama v Londýne sponzorované Myrou Hess, štipendiom Leche and KPMG Martin Scholarship Trusts ukončil diplomovým recitálovým koncertom v roku 2004 *(Guildhall Premier Prix)* a titulom *M. Mus.*

Serhij Salov sa predstavil v klavírnych recitáloch v Nemecku, Francúzsku, Anglicku, Taliansku, Belgicku, na Ukrajine a v Japonsku, účinkoval s Doneckou filharmóniou a s *Philharmonia Orchestra* of London. Jeho budúce angažmán zahŕňa koncertné vystúpenia s *Halle Orchestra of Manchester* a s *Royal Liverpool Philharmonic.*

ning are: the First Prize together with the Special Prize for the best performance of the modern work at the *Epinal* International Piano Competition, France, the *Long-Thibaud* International Piano Competition in Paris (the Third Grand Prix as well as the Special Prize for the best rendition of the commisionned work given by S.A.S. Prince Rainier of Monaco) in 2001, the *Hamamatsu* International Piano Academy (the Third Grand Prize, in Japan in 2003), and the latest great success in Canada, the Grand-Prix Winner as well as the Audience Prize holder in the Montreal International Music Competition in 2004.

His concert performances were warmly received at the *Salle Cortot, Salle Gaveau, Salle Messiaen, Salle Pleyel,* where he performed Tchaikovsky's Concerto No. 1 with the *Orchestre Philharmonique de la Radio France* conducted by Lawrence Foster. His three years of postgraduate studies with Joan Havill at the Guildhall School of Music and Drama in London sponsored by Myra Hess, Leche and KPMG Martin Scholarship Trusts were finished in 2004 with the Concert Recital Diploma (Premier Prix) of the Guildhall and the *M. Mus.* in Performance Studies.

Serhiy has given recitals in Germany, France, England, Italy, Belgium, Ukraine and Japan, performed with Donetsk Philharmonic and the *Philharmonia Orchestra* of London. His future engagements include the concerto performances with the *Halle Orchestra of Manchester* and the *Royal Liverpool Philharmonic.*

21. apríl * sobota * 19:00 h

Záverečný koncert

PRAŽSKÁ KOMORNÍ FILHARMONIE
(Česká republika)
Martin LEBEL, dirigent (Francúzsko)
sólista: Barnabás KELEMEN, husle
(Maďarsko)

Maurice Ravel (1875-1937)
Pavana za mŕtvu infantku

Ludwig van Beethoven (1770-1827)
Koncert pre husle a orchester
D dur op. 61
Allegro ma non troppo
Larghetto
Rondo. Allegro

℘

Vyhlásenie držiteľa **Ceny hudobnej kritiky za rok 2007** a ďalších cien

Franz Schubert (1797-1828)
Symfónia č. 5 B dur D 485
Allegro
Andante con moto
Minuetto. Allegro molto
Allegro vivace

Koncert sa koná v spolupráci s Kultúrnym inštitútom Maďarskej republiky a Francúzskym inštitútom v Bratislave

21th April * Saturday * 7:00 p.m.

The Closing Concert of the Festival

PRAGUE CHAMBER PHILHARMONIC
(Czech Republic)
Martin LEBEL, conductor (France)
soloist: Barnabás KELEMEN, violin
(Hungary)

Maurice Ravel (1875-1937)
Pavane pour une Infante défunte

Ludwig van Beethoven (1770-1827)
Concerto for Violin and Orchestra
in D major, Op. 61
Allegro ma non troppo
Larghetto
Rondo. Allegro

℘

Announcement of the Holder of **the Music Critics` Prize 2007** and other prizes

Franz Schubert (1797-1828)
Symphony No. 5 in B flat major, D 485
Allegro
Andante con moto
Minuetto. Allegro molto
Allegro vivace

The concert organized in co-operation with the Cultural Institute of the Republic of Hungary and the Institute Français in Bratislava

Drobný a štíhly francúzsky skladateľ **Maurice Ravel,** ktorého ostré rysy tváre, tmavé vlasy a počerná pleť napovedali baskický pôvod, sa narodil v severozápadnej časti Pyrenejského polostrova blízko francúzskych hraníc. Keď dovŕšil tri mesiace, rodina sa definitívne usídlila v Paríži. Rodinné zázemie malému Mauriceovi poskytovalo dostatok podnetov pre rozvoj hudobného nadania – od šiestich rokov navštevoval hodiny hry na klavíri a v štrnástich rokoch úspešne zložil skúšku na parížske Konzervatórium, kde sa po dvojročnej prípravke stal žiakom profesora Charlesa de Bériota. V triede sa spriatelil s klaviristom Ricardom Vinesom, neskorším vynikajúcim interpretom jeho klavírnych skladieb, s ktorým spolu objavovali hudbu Emmanuela Chabriera. Bériot mladému Mauriceovi odkrýval nielen čaro klavírnej hry, ale aj hlbšie tajomstvá hudby. A tak, napriek matkinmu uplácaniu, Ravela viac ako niekoľkohodinový denný dril klavírnej techniky vábilo komponovanie. V roku 1893 pod vplyvom Chabrierovej hudby skomponoval svoju prvú skladbu – *Groteskný pochod,* ktorá sa však pre budúcnosť nezachovala. Ravel bol od počiatku na seba veľmi prísny a všetko, čo mu celkom nevyhovovalo, zrušil. Prvou kompozíciou, ktorá vyšla v tlači, bol *Antický menuet (Menuet antique)* z roku 1895 nesúci už niekoľko typicky ravelovských čŕt: tanečnú formu, zmysel pre archaizmus, nostalgickú melodiku a rafinovanú sadzbu. Na rozdiel od mnohých skladateľov, ktorí sa v začiatkoch tvorby napodobovaním opierali o skladateľské vzory, Ravel dosiahol dokonalosť priam zázračne rýchlo. Nové podnety v ňom vzbudzovali skôr technickú zvedavosť – menili jeho skladateľský rukopis, ale nie hudobný jazyk. *„Nikdy som sa neprestával pozerať na Ravela ako na najväčšieho umelca francúzskej hudby po boku Rameaua a Debussyho – ako na najväčšieho z hudobných umelcov všetkých čias [...] jeho prejav má neporovnateľnú istotu, jemnosť a lesk. Každá hudba sa vedľa jeho zdá nedokonalá. Je majstrom koloritu a kresby,"* napísal Romain Rolland. Napriek Ravelovej priamosti a cieľavedomosti, jeho prvé kompozície nevzbudili väčší záujem verejnosti či kritiky. Popularitu mu priniesla až **Pavana za mŕtvu infantku** *(Pavane pour une infante défunte)* pre klavír z roku 1899, skrývajúca v melancholickej melódii niečo dojemného a bolestného. Poetický názov diela vzbudzoval mnohé domnienky. Bola *Pavana* inšpirovaná pôvodne talianskym starodávnym pomalým a slávnostným tancom, ktorý sa neskôr rozšíril aj v Španielsku? Vznikla pod dojmom knihy Alberta Samaina *V infantkinej záhrade,* ktorej verše sa na konci storočia tak často ozývali v salónoch a vyjadrovali celkovú dobovú atmosféru „unavených duší" európskej inteligencie z konca storočia? Alebo boli popudom pre napísanie skladby staré rituálne tance pre väčší lesk smútočných ceremónií v sevillskej katedrále? Sám skladateľ nepotvrdil žiadnu z hypotéz hovoriac, že *„...názvu netreba pripisovať väčší význam než v skutočnosti má. Netreba dramatizovať. Nie je to smútočná lamentácia nad smrťou dieťaťa, ale skôr pavana, ktorú by mohla tancovať malá princezná, akú maľoval Velasquez na španielskom dvore."* Skladba, ktorá Ravelovi priniesla prvý výrazný poslucháčsky ohlas, na malej ploche v koncíznej forme zrkadlila typické črty skladateľovho prejavu: impresionistický zvukový kolorit, pôvabnú melodiku, jemnú rytmiku a štylizáciu starých foriem. Samotný Ravel sa však neskôr o nej vyjadroval s určitým kritickým nadhľadom tvrdiac, že je v nej *„príliš zrejmý Chabrierov vplyv"* a že má *„formu dosť jednoduchú".* Dielo, ktoré v roku 1912 Ravel sám famózne zinštrumentoval, však prišlo v pravý čas: skladateľa preslávilo a svoje pevné miesto si na koncertných pódiách uchováva dodnes.

„Pred sto rokmi naposledy zahrozil päsťou burácajúcim nebesiam mrzutý päťdesiatsedemročný starý mládenec, taký hluchý, že nepočul vlastné skladby z tutti orchestra, hoci ešte vždy počul hromobitie, a umrel, ako žil, vyzývajúc Boha a vzdorujúc vesmíru," napísal 18. marca 1927 Bernard Shaw, írsky dramatik a veľký obdivovateľ diela **Ludwiga van Beethovena.** Klbko nití z búrlivého života jedného z najväčších skladateľov, akého kedy poznal svet a ktorý vzdorujúc svetu a vžitým konvenciám boril posvätné pravidlá určujúc smer hudobného vývoja ďalším storočiam, sa začal odvíjať 17. decembra 1770. Jeho životný prí-

beh je príbehom osobného víťazstva nad tragédiou zachyteným v množstve majstrovských diel. Už roku 1801 Beethoven spozoroval príznaky hluchoty – vyhýbal sa spoločnosti a uzatváral sa do seba. Len výkrik zúfalstva v liste priateľovi Wegelerovi vypovedal o miere jeho utrpenia: *„Ako len môžem, ja hudobník, ľuďom povedať: 'Som hluchý!' Chcem, ak to vôbec bude možné, vzdorovať svojmu osudu, hoci sú chvíle, keď som najnešťastnejším božím stvorením"*. V roku 1802 odišiel do Heiligenstadtu s nádejou, že vidiecka idylická atmosféra upokojí jeho sluch. Na jeseň ho však psychická a fyzická vyčerpanosť prinútila napísať testament, odhaľujúci stav jeho mysle. Po návrate z Heiligenstadtu do Viedne nastalo skladateľovo najplodnejšie obdobie, prinášajúce so sebou tie najkrajšie symfónie či koncerty. V čom spočíva tajomstvo Beethovenovej hudby? V poznaní, že v obmedzení tkvie najväčšia sloboda. Konštruoval tie najdômyselnejšie šablóny a naplnil ich nepokojom, schopnosťou vzrušiť a prenášať na poslucháča gigantické duševné poryvy. **Koncert pre husle a orchester D dur op. 61** sa hĺbkou svojho výrazu, bohatstvom hudobného obsahu, dokonalosťou formálnej výstavby a veľkoleposťou husľového partu čnie ako gigant v koncertantnej husľovej literatúre. Vznikol v roku 1806, v období medzi jeho dvoma najväčšími klavírnymi koncertmi (č. 4 G dur a č. 5 Es dur), v ktorých sa naplno rozvinula výrazová sila vypovedaných myšlienok a vykryštalizovala sa nová koncertantná forma. Dokonalá rovnováha medzi koncertantným a symfonickým štýlom, výber skôr spevnej ako virtuóznej témy, ktorá zodpovedá charakteru sólového nástroja – rozriešili problém husľových koncertov. Na rozdiel od klavírnych koncertov, kde klavír a orchester medzi sebou neustále súperia, v tomto koncerte orchester so sólovými husľami skôr spolupracuje ako zápasí. Do toku široko koncipovaného orchestrálneho úvodu prvej časti *(Allegro ma non troppo)* sa nebadateľne zapája sólový nástroj, aby neskôr naplno rozospieval lyricko-heroický obraz sústredeného životného úsilia. Pomalé lyrické *Larghetto,* v ktorom panuje nevýslovný pokoj, rozvíja voľnú až éterickú fantáziu huslí. Záverečné *Rondo* je svojou tanečnou ľahkosťou, humorom a fantazijným vzletom najoslňujúcejšou a súčasne technicky vypätou časťou koncertu. Premiéra koncertu 23. decembra 1806 v podaní Franza Clementa, koncertného majstra viedenského Theater an der Wien, bola prijatá chladne. Dôvodom bola nesporne skutočnosť, že skladateľ do poslednej chvíle partitúru koncertu dopĺňal a tak sólista hral svoj part z listu, čo ovplyvnilo i chladné prijatie publikom. Dnes Beethovenov husľový koncert zaberá popredné miesto v koncertantnej husľovej literatúre.

V predvečer 19. storočia v rodine školského učiteľa na viedenskom predmestí Lichtenthal prišiel na svet **Franz Peter Schubert.** Domácnosť predmestského učiteľa neoplývala hmotným blahobytom, napriek tomu otec Franz Theodor podporoval synov záujem o hudbu i vzdelanie v nádeji, že sa stane učiteľom. Výučba hry na klavíri, husliach a organe, spev na chóre i základy harmónie a kontrapunktu už v detstve formovali jeho osobnosť. V jedenástich rokoch vstúpil Franz Schubert do konviktu, kde sa popri štúdiách gymnaziálneho typu venoval hre v žiackom orchestri i v komornom súbore. Tu získal prvé dirigentské skúsenosti a z tohto obdobia pochádzajú aj prvé skladateľské pokusy. Franz komponoval neustále (vďaka čomu sa dostával do konfliktu s otcom, ktorý sa bál, že zaujatie hudbou mu znemožní ďalšie štúdium) a jeho priateľ Josef Spaun nestačil zháňať notový papier. Študoval komornú i symfonickou tvorbu viedenského trojhviezdia a pod vedením Antonia Salieriho prenikal aj do opernej produkcie v tom čase módnych a obľúbených talianskych skladateľov. Mimoriadne nadanie, podporené štúdiom hudobnej teórie i praktickou hrou, sa však vydalo samostatnou cestou, odlišujúcou sa od viedenského klasicizmu i talianskeho hudobného štýlu. Boli to najmä piesne, v ktorých si brúsil techniku práce a získaval skladateľské skúsenosti. Ako predpokladal otec Franz Theodor, tvorivé zaujatie kompozíciou nakoniec Schubertovi nedovolilo naplno sa venovať štúdiu, ktoré pre neprospech musel predčasne ukončiť. V snahe vyhovieť otcovi sa mladý Schubert na dva roky stal učiteľským pomocníkom, aby bez väčších úspechov učil deti písať, čítať a počítať. Čoraz viac pozornosti však

venoval komponovaniu. V roku 1816 sa definitívne odmietol venovať spurným žiakom a vykročil na cestu slobodnej skladateľskej tvorby. V tomto roku (3. októbra) položil Schubert na papier už svoju piatu symfóniu. Napriek očividnej láske k drobným skladbám, ktoré podnecovali jeho fantáziu, zanechal Franz Schubert nepreberné hudobné bohatstvo i v tak náročnej forme, akou sú symfónie. Nebolo jednoduché komponovať symfónie v čase, keď sa touto formou vyjadroval Ludwig van Beethoven (ktorý hĺbkou myšlienky a hudobnou nezávislosťou prerástol rámec vtedajšej hudby). Nebolo ľahké nepodľahnúť jeho vplyvu. Akokoľvek však bol Schubert priam živelne priťahovaný k hudbe Beethovena, zostal v symfonickej tvorbe v hraniciach svojho života a svojej tvorby. Počas krátkeho času žitia, ktorý mu bol vymeraný, sa trinásťkrát tvorivo obrátil k symfónii (zachovalo sa ich len osem). **Symfónia č. 5 B dur D 485** patrí medzi mladícke symfónie, nesúce stopy vplyvu viedenských klasikov. Komponovaná je pre malé orchestrálne obsadenie bez klarinetov, trúbiek a tympanov, čo napovedá, že bola pravdepodobne určená pre skromné obsadenie amatérskeho komorného orchestra, hrávajúceho v dome jeho otca. Čoskoro po dokončení bola symfónia naozaj uvedená týmto orchestrom v dome hudobníka dvorného divadelného orchestra Hatwiga. Vtipný rozhovor tém prvej časti *(Allegro)*, rozložený medzi kontrastné skupiny nástrojov, je v druhej časti *(Andante con moto)* vystriedaný čarovnou a ľúbeznou melódiou, zdôraznenou typicky schubertovskými moduláciami. Hoci tretia časť je nadpísaná ako *Menuet*, jej rýchle tempo a celkový charakter napovedajú, že s tanečným charakterom menuetu nemá nič spoločné. Ide o nesmierne sviežu invenčnú časť, v ktorej sa skladateľ vyhol neprimerane zdĺhavým úsekom. Záverečné finále *(Allegro vivace)*, ktoré prekvapuje prudkými kontrastmi pôvabných, prívetivých hlavných myšlienok s vášnivou útočnosťou medziviet, je vyvrcholením celej skladby.

PRAŽSKÁ KOMORNÁ FILHARMÓNIA, založená v roku 1994 si udržiava zostavu klasického viedenského orchestra. Repertoár orchestra zahŕňa zrelé diela klasického aj romantického obdobia, hudbu 20. storočia vrátane prehliadaných autorov, ako aj zriedkavo na javisku uvádzané kompozície a najnovšie diela súčasných skladateľov. Profesor Jiří Bělohlávek, zakladateľ a šéfdirigent orchestra od jeho inaugurácie prenechal svoj post švajčiarskemu dirigentovi Kasparovi Zehnderovi od sezóny 2005–2006. Orchester bude pokračovať v spolupráci so svojím stálym dirigentom Jakubom Hrůšom.

Pražská komorná filharmónia sa pravidelne objavuje na festivalových pódiách, tak doma ako aj za hranicami: Festival Pražská jar, Janáčkov Máj, Concentus Moraviae, Smetanova Litomyšl, *BBC Proms-London, Festival Mitte Europa, Radiofestival Montpellier, La Roque d'Antheron Festival, Schleswig-Holstein, Harrogate, L'Epau Festival Le Mans*, a *Barbican Mostly Mozart* v Lon-

PRAGUE CHAMBER PHILHARMONIC founded in 1994 maintains the classical Viennese orchestra form. The Orchestra's repertoire covers mature works of the classical and romantic periods, music of the 20th century, including neglected authors, as well as compositions rarely performed on stage and the latest creations of contemporary composers.

Professor Jiří Bělohlávek, the founder and Chief conductor of the Orchestra since its inauguration, passed on his post to the Swiss conductor Kaspar Zehnder from the 2005–2006 season onwards. The Orchestra will continue in collaboration with its Permanent conductor Jakub Hrůša.

Prague Chamber Philharmonic has regularly appeared on festival stages, both at home in the Czech Republic, and abroad: the *Prague Spring Festival, Janáček May, Concentus Moraviae, Smetana's Litomyšl, the BBC Proms-London, the Festival Mitte Europa, the Radiofestival Montpe-*

dýne. Orchester vystupoval vo významných hudobných sálach a miestach, vrátane Konzerthausu v Berlíne, Nemecko, Auditorio – National v Madride, Španielsko, Suntory Hall a Opera-City Hall v Tokiu, Japonsko, Musikvereinu vo Viedni, Rakúsko, Auditorium v Dijone, alebo Cité de la Musique v Paríži, Francúzsko.
S Pražskou komornou filharmóniou účinkujú významní českí a zahraniční umelci. Medzi klaviristov, ktorí vynikli na jej vystúpeniach, patria: Ivan Moravec, Martha Argerich, Yefim Bronfman, András Shiff, Elizabeth Leonskaya, Duo Labeque, Mario-Joao Pires, Fazil Say; husľoví sólisti Sarah Chang, Shlomo Mintz, Isabelle Faust, Pavel Šporcl, Ivan Ženatý; violončelisti Mischa Maisky, Raphael Wallfish, David Geringas, Jiří Bárta, harfistky Jana Boušková a Kateřina Englichová a i.
Orchester pravidelne sprevádza už vo svete známe speváčky Magdalenu Koženú, Evu Urbanovú, Dagmar Peckovú, ako aj slávne operné hviezdy, ako sú José Cura, Ramon Vargas, Dmitrij Hvorostovsky a Natalie Dessay.
Významnou črtou Pražskej komornej filharmónie je spolupráca s poprednými zahraničnými dirigentami, ako Christopher Hogwood, Vjekoslav Šutej, Marco Zambelli, David Štern a českými dirigentami: Martin Turnovský, Libor Pešek, Tomáš Hanus a Zbyněk Müller.
V apríli 2005 Pražská komorná filharmónia sprevádzala svetoznámeho hviezdneho talianskeho tenoristu Luciana Pavarottiho v Pražskej Sazka Aréne. Na jar 2006 mali nadšený ohlas koncerty s mexickým tenorom Rolandom Villazonom v Gasteigu v Mníchove, Nemecko a s americkou mezzo-sopranistkou Jennifer Larmore v Smetanovej sieni pražského *Obecního domu*. Od svojho založenia orchester nahral vyše 60 titulov pre významné nahrávacie spoločnosti: Deutsche Grammophon, Harmonia Mundi, Decca, EMI, Naxos, a Supraphon.

Ilier, the La Roque d'Antheron Festival, Schleswig-Holstein, Harrogate, L'Epau Festival Le Mans, and *Mostly Mozart at the Barbican* in London.
The Orchestra has performed in major music venues and halls, including the *Konzerthaus* in Berlin, Germany, the *Auditorio – National* in Madrid, Spain, the Suntory Hall and Opera-City Hall in Tokyo, Japan the *Musikverein* in Vienna, Austria, the *Auditorium in Dijon*, or the *Cité de la Musique* in Paris, France.
Great Czech and foreign artists have performed with the Prague Chamber Philharmonic. The pianists featured in its performances include Ivan Moravec, Martha Argerich, Yefim Bronfman, András Shiff, Elizabeth Leonskaya, Duo Labeque, Mario-Joao Pires, Fazil Say; violin players Sarah Chang, Shlomo Mintz, Isabelle Faust, Pavel Šporcl, Ivan Ženatý; and the cellists Mischa Maisky, Raphael Wallfish, David Geringas, and Jiří Bárta, harpists Jana Boušková and Kateřina Englichová, et al.
The Orchestra regularly accompanies already world-renown singers Magdalena Kožená, Eva Urbanová, Dagmar Pecková, as well as the famous world opera stars José Cura, Ramon Vargas, Dmitrij Hvorostovsky and Natalie Dessay.
Colaboration with leading foreign conductors such as Christopher Hogwood, Vjekoslav Šutej, Marco Zambelli, David Štern, and Czech conductors Martin Turnovský, Libor Pešek, Tomáš Hanus, and Zbyněk Müller is also a prominent feature of Prague Chamber Philharmonic.
In April 2005, the Orchestra accompanied the worldly famous Italian tenor Luciano Pavarotti in Prague's *Sazka Arena*. In Spring 2006, concerts with the Mexican tenor Rolando Villazon in the *Gasteig* in Munich, Germany and American mezzo-soprano Jennifer Larmore in the Smetana Hall of Prague's Municipal House, received an enthusiastic acclaim.
Since its establishment the Orchestra has recorded over 60 titles for major recording labels: Deutsche Grammophon, Harmonia Mundi, Decca, EMI, Naxos, and Supraphon.

Martin LEBEL (1964)
Klavirista a violončelista, Martin Lebel študoval na *Conservatoire National Supérieur de Musique de Paris,* s vynikajúcim výsledkom vo fúge, kontrapunkte, orchestrácii a dirigovaní. V roku 1998 získal 3. cenu na Medzinárodnej dirigentskej súťaži *Dimitrija Mitropoula* v Aténach, Grécko. Víťaz v kategórii orchestrálne dirigovanie na Medzinárodnej súťaži S. Prokofieva, St. Peterburg, Rusko z roku 2003, sa stal prvým francúzskym dirigentom v histórii tejto súťaže, vďaka ktorej dostal pozvanie dirigovať niekoľko koncertov St. Peterburgského filharmonického orchestra.

Tomuto predchádzalo pozvanie z Boston *Symphony's Academy* v Tanglewoode (USA) na dvojmesačný seminár, kde si ho Séiji Ozawa vybral, aby dirigoval počas festivalu. V roku 2000 získal stále menovanie na post prvého hosťujúceho dirigenta Karlovarského symfonického Orchestra, Česká republika. Dirigoval mnoho koncertov (o.i. Beethovenovu 9. symfóniu, počas Dvořákovho festivalu, atď.) Od roku 2001 dirigent pravidelne vedie majstrovské kurzy na *Conservatoire National Supérieur de Musique de Paris,* kde ho prizývajú, aby viedol aj Orchester absolventov.
Svoju ruskú premiéru (2004) absolvoval *Koncertom pre husle, violu a orchester* od Benjamina Brittena. V podaní St-Peterburgskej filharmónie a pod jeho taktovkou zaznelo dielo v koncertnej sérii Nové mená. V premiére uviedol aj viaceré súčasné partitúry v Radio-France, v berlínskej *Akademie der Kunst,* na Festivale Ars Nova (Brusel) s *Itinéraire Ensemble.*
Okrem vystúpení so symfonickými orchestrálnymi dielami sa Martin Lebel podieľal na produkciách *Opéry Bastille,* Francúzsko ako asistent svetoznámeho Jamesa Conlona; dirigoval aj fragmenty z Debussyho opery *Pelléas et Mélisande,* Menottiho *The Medium,* Mozartovu *Le Nozze di Figaro* v *Théâtre de Paris.*

Martin LEBEL (b. 1964)
Pianist and cellist, Martin Lebel studied at the *Conservatoire National Supérieur de Musique de Paris,* where he was awarded First Prizes in Fugue, Counterpoint, Orchestration and Orchestral Conducting. In 1998, he won the *Third Prize* at the *Dimitri Mitropoulos* International Conduction Competition in Athens, Greece. The 1st Prize Winner in the Prokofiev International Orchestra Conducting Competition, St-Petersburg, Russia in 2003, Martin Lebel is the first French conductor to have received an award in the history of this competition, due to which he was invited to conduct several concerts of the St-Petersburg Philharmonic Orchestra.
Prior to that, he was invited to the Boston *Symphony's Academy* in Tanglewood (USA) for a two months' training seminar and selected by Séiji Ozawa he conducted during the festival there. In year 2000, Martin Lebel was given a permanent appointment as First Guest Conductor of the Karlovy Vary Symphony Orchestra (Karlsbad), Czech Republic. He conducted many concerts (e.g. Beethoven 9th Symphony, Dvořák Festival, etc.) Since 2001, he has been regularly invited to give master-classes at the *Conservatoire National Supérieur de Musique de Paris,* and to conduct the Graduate Orchestra.
Benjamin Britten's *Concerto for Violin and Viola had its Russian première* (2004) with St. Petersburg Philharmonic Orchestra under his baton in the New Names series. He has premièred various contemporary scores at Radio-France, at the Akademie der Kunst of Berlin, in Festival *Ars Nova* (Brussels), and with *Itinéraire Ensemble.*
Besides the symphonic orchestral pieces Martin Lebel appeared also in some productions at the *Opéra Bastille,* France as an assistant to famous James Conlon; he also conducted extracts of Debussy *Pelléas and Mélisande,* Menotti *The*

Od roku 2003 spolupracoval s viacerými francúzskymi orchestrami – v Nancy, v Avignone a v Savojsku, *Capitole National Orchestra* v Toulouse, *Saint-Etienne Symphony Orchestra*, od *Orchester Bretagne* dostal ponuku dirigovať sériu vyše 40 koncertov, v roku 2005 získal pozvanie tohto orchestra na 5 koncertov; ďalej so *Skopje Philharmonic Orchestra* Macedónia (2005), *Baku Philharmonic Orchestra* (2006), koncertoval s niektorými ďalšími českými telesami ako Pardubická filharmónia, Symfonický Orchester mesta Zlín, Pražská komorní filharmonie.
Od roku 2002 je dirigent pravidelne pozývaný na *Autumn Music Festival for Young Performers* (FMAJI). V máji 2005 exceloval na festivale *Piano/Passion* venovanom Rachmaninovi.
Spomedzi známych sólistov, ktorí hrali pod jeho taktovkou, spomeňme napr. klaviristov - Nicolai Lugansky, Kun Woo Paik, Alexandre Mogilevsky, Daniel Pollak, Cédric Tiebergin, Vanessa Wagner, Jean-Frédéric Neuburger, Alexej Nabiouline; huslistov - Benjamin Schmid, Stéphanie Degand; Daniel Raiskin (viola); čelistov - Emmanuelle Bertrand, Jiří Bárta, François Salque; harfistov - Isabelle Moretti, Francis Pierre.
Martin Lebel asistoval Jamesovi Conlonovi aj pri nahrávkach s *Gürtznich-Orchester* v Kolíne nad Rýnom, Nemecko.
Na rok 2007 prijal Martin Lebel opätovné pozvania St-Peterburgského filharmonického orchestra, Rusko, lisabonského orchestra *Métropolitana,* Portugalsko, Štetínskeho filharmonického orchestra, Poľsko, *Montevideo Philharmonic Orchestra,* Uruguaj (Mahlerova 5. sympfónia) a Karlovarského symfonického orchestra, Česká republika.

Medium, Mozart *Le Nozze di Figaro* at the *Théâtre de Paris.*
Since 2003, he has conducted various French orchestras - the Nancy, Avignon and Pays de Savoie orchestras, *Capitole National Orchestra* in Toulouse, *Saint-Etienne Symphony Orchestra.* He was appointed for a series of over 40 concerts with the *Orchestra of Bretagne* and was re-invited to lead 5 concerts in 2005; he collaborated with *Skopje Philharmonic Orchestra Macedonia* (2005) *Bakou Philharmonic Orchestra* (2006), some of the Czech orchestras: Pardubice Philharmonic, Zlin Symphony Orchestra, Prague Chamber Philharmonic.
Since 2002, he has been regularly invited to the *Autumn Music Festival for Young Performers* (FMAJI). In May 2005 he featured in Piano/-Passion festival dedicated to Rakhmaninov.
From the soloists featuring under his baton we name but a few: Pianists - Nicolai Lugansky, Kun Woo Paik, Alexandre Mogilevsky, Daniel Pollak, Cédric Tiebergin, Vanessa Wagner, Jean-Frédéric Neuburger, Alexej Nabiouline; Violonists - Benjamin Schmid, Stéphanie Degand; Violist - Daniel Raiskin; Cellists - Emmanuelle Bertrand, Jiri Barta, François Salque; Harpists - Isabelle Moretti, Francis Pierre.
Martin Lebel was James Conlon's assistant also for recordings with the *Gürtznich-Orchester* in Köln, Germany.
In 2007, Martin Lebel is re-invited to lead the concerts of St-Petersburg Philharmonic Orchestra, Russia, Lisbon *Métropolitana Orchestra,* Portugal, *Stettin Philharmonic Orchestra,* Poland, *Montevideo Philharmonic Orchestra,* Uruguay (Mahler's 5th Symphony) and Karlsbad Symphony Orchestra, Czech Republic.

Barnabás KELEMEN (1978) sa začal učiť hrať na husliach pod vedením známej pedagogičky Valerie Baranyai ako šesťročný. Keď mal jedenásť, prijali ho do triedy Esztery Perényi na *Hudobnú akadémiu Franza Liszta.* V roku 2001 získal diplom, ako aj *Cenu Sándora Végha* budapeštianskej *Nadácie Sándora Végha.* Neskôr sa zúčas-

Barnabás KELEMEN (b. 1978) started his violin studies under the guidance of Valeria Baranyai at the age of six. He entered Eszter Perényi's class at the *Franz Liszt Music Academy* at the age of eleven. In 2001 he received his diploma and was also awarded the *Sándor Végh Prize* by the *Sándor Végh Foundation* in Budapest, Hungary.

tňoval majstrovských kurzov, ktoré viedli Isaac Stern, Ferenc Rados, György Kurtág, Igor Ozim, Lorand Fenyves, Dénes Zsigmondy, György Pauk, Sergiu Luca a Thomas Zehetmair. Od septembra 2005 pôsobí tiež ako profesor husľovej hry na Hudobnej akadémii Franza Liszta v Budapešti a pravidelne vyučuje ako hosťujúci profesor na *Bloomington Indiana University*, USA. Okrem Zlatej medaily z Medzinárodnej husľovej súťaže v americkom Indianopolise a šiestich z ôsmych zvláštnych cien, vrátane zapožičania huslí Ex-Gingold Stradivari 1683 a sláčika zn. Tourte na štyri roky, Barnabás Kelemen získal ďalšie ocenenia na mnohých medzinárodných súťažiach, o. i. zvíťazil na Medzinárodnej súťaži W. A. Mozarta v Salzburgu v Rakúsku 1999, stal sa laureátom (získal 3. cenu) na Medzinárodnej súťaži *Queen Elisabeth*, 2001 v Bruseli, Belgicko a ako člen klavírneho tria zvíťazil aj na Medzinárodnej súťaži klavírnych trií vo fínskom meste Kuhmo 2001.

Jeho výnimočný talent a úspechy odmenila aj Maďarská vláda oceneniami *Rózsavölgyi, Jelenlét* a Cenou Franza Liszta. V roku 2003 mu časopis Gramophone magazine (Maďarsko) udelil titul *Klasický hudobník roka* a jeho nahrávka Brahmsových Sonát pre husle a klavír (Hungaroton) s klaviristom Tamásom Vásárym získala cenu francúzskeho časopisu *Diapaison d'Or*. Jeho dvoj - CD, kompletné diela pre husle a klavír Franza Liszta s klaviristom Gergelyom Bogányim, obdržalo *Grand Prix du Disque* Medzinárodnej Lisztovej spoločnosti 2001. Nedávno dostal štátne vyznamenanie Cenu Maďarského štátu ako uznanie jeho vynikajúcej profesionálnej práce od Prezidenta Maďarskej republiky. Barnabás Kelemen dostal aj ponuku od spoločnosti Hungaroton nahrať všetky sólové husľové skladby a husľové sóla z Divertimenta na súbornej CD nahrávke kompletnej tvorby Bélu Bartóka, ktoré vydá Hungaroton.

He has participated in master classes with Isaac Stern, Ferenc Rados, György Kurtág, Igor Ozim, Lorand Fenyves, Dénes Zsigmondy, György Pauk, Sergiu Luca and Thomas Zehetmair. In September 2005, he was appointed the Professor of Violin at the Franz Liszt Music Academy in Budapest and also regularly teaches as a guest professor at the *Bloomington Indiana University*, USA. Besides the Gold Medal from the 2002 International Violin Competition of Indianapolis and six of the eight special prizes, including the loan of the 1683 Ex-Gingold Stradivari violin and Tourte bow for four years, Barnabás Kelemen has won various other prizes in international competitions: First Prizes in the 1999 Mozart Competition in Salzburg, Austria and the International Piano Trio Competition in Kuhmo, Finland and 3rd Prize in the 2001 *Queen Elisabeth* Competition, Brussels, Belgium.

His extraordinary talent and achievements were awarded *Rózsavölgyi the Jelenlét* and the 'Franz Liszt' prizes by the Hungarian Government. In 2003 he was entitled *Classical Musician of the Year* by Gramophone magazine (Hungary) and his recording of the Brahms Sonatas for Violin and Piano (Hungaroton) with pianist Tamás Vásáry won *France's Diapaison d'Or*. His double CD, the Complete Works for Violin and Piano by Franz Liszt, with pianist Gergely Bogányi, won the International Liszt Society's 2001 *Grand Prix du Disque*. Recently he received the Award of the Hungarian State acknowledging his excellent professional work from the President of Hungary. Hungaroton addressed him to play each of the violin solos and also that of Divertimento for the Complete CD-recording of Béla Bartók complete works for their label.

The violinist's repertoire spans from early Baroque to contemporary music. He performed the Hungarian premières of Ligeti and Schnittke Violin Concertos and gave the Hungarian pre-

Repertoár huslistu siaha od diel raného baroka po súčasnú hudbu. V Maďarsku premiérovo uviedol husľové koncerty Ligetiho, Schnittkeho a Gubajduliny a v svetovej premiére aj Kurtágove husľové skladby. Ako komorný hráč spolupracuje s umelcami ako Steven Isserlis, Zoltán Kocsis a Dezső Ránki a i. Pravidelne vystupuje s Katalin Kokas (husle/viola), Miklósom Perényim (violončelo), Dénesom Várjonom, Péterom Nagyom a Gergely Bogányiom (klavír).

Kelemen sa stal jedným z popredných huslistov svojej generácie, pravidelne vystupujúc ako koncertný sólista, v recitáloch i ako komorný umelec v mnohých svetoznámych hudobných sálach, festivaloch a miestach. Časté sú jeho turné po celej Európe, Severnej a Južnej Amerike, Južnej Afrike, Japonsku a na Tchaj-wane.

Okrem všetkých orchestrálnych telies v Maďarsku, účinkoval s belgickým *National Orchestra, Liverpool Philharmonic, Holland's Radio Philharmonic Orchestra*, rozhlasovými symfonickými orchestrami Fínska a Nemecka, *Turku Philharmonic, Flemish Radio Orchestra, Stuttgart Chamber Orchestra, the Salzburg Mozarteum Orchestra, Indianapolis Symphony Orchestra* o. i. Festivalové účinkovania zahŕňajú Colmar, Cambridge, Delfy, Kapské Mesto, *IMS Prussia Cove*, Budapešť, Prahu, Salzburg a *Grand Teton*.

Spolupracoval s takými dirigentskými osobnosťami ako Lorin Maazel, Sir Neville Marriner, Denis Russel-Davies, Eiji Oue, Robert Spano, Zoltán Kocsis, Michael Stern, Péter Eötvös, Tamás Vásáry a Rumon Gamba. Umelec účinkoval v amsterdamskom *Concertgebouw*, Londýnskej *Wigmore Hall*, a newyorskej *Carnegie Hall*, kde jeho debut kritika označila ako oslňujúci výkon *(American Record Guide)*.

Umelec hrá na husliach Guarneri del Gesú Ex-Kovácsa Dénesa 1742, ktoré mu poskytla Maďarská republika. Vrcholmi tejto sezóny budú sólové angažmány so španielskym *Extremadura Orchestra*, Slovenskou filharmóniou, Maďarským národným symfonickým orchestrom, *North Netherlands Orchestra*, a *Berlin Radio Symphony Orchestra*. Vystúpi tiež s recitálom na Festivale *Schleswig-Holstein* v Nemecku a s Gergelyom Bogányiom v Lahti, Fínsko.

mière of Gubajdulina's and world première of Kurtág's violin pieces.

In chamber music renditions he has appeared with Steven Isserlis, Zoltán Kocsis and Dezső Ránki et al. and regularly performs with Katalin Kokas (violin/viola), Miklós Perényi (cello), Dénes Várjon, Péter Nagy and Gergely Bogányi (piano).

Kelemen has established himself as one of the leading violinists of his generation, appearing regularly as a concerto soloist, recitalist, and chamber musician in many of the world's major musical venues and festivals. He has extensively toured throughout Europe, North and South America, South Africa, Japan and Taiwan.

Besides all of the major orchestras in Hungary, he has also performed with the *Belgian National Orchestra, Liverpool Philharmonic, Holland's Radio Philharmonic Orchestra*, Finnish and German Radio symphonies, *Turku Philharmonic, Flemish Radio Orchestra, Stuttgart Chamber Orchestra, the Salzburg Mozarteum Orchestra* and the *Indianapolis Symphony Orchestra* among others. Festival appearances include Colmar, Cambridge, Delft, Capetown, *IMS Prussia Cove*, Budapest, Prague, Salzburg and *Grand Teton*.

He has collaborated with conductors such as Lorin Maazel, Sir Neville Marriner, Denis Russel-Davies, Eiji Oue, Robert Spano, Zoltán Kocsis, Michael Stern, Péter Eötvös, Tamás Vásáry and Rumon Gamba. The artist has performed in Amsterdam *Concertgebouw*, London *Wigmore Hall*, and New York *Carnegie Hall* where his debut was reviewed as "*a dazzling performance*" (American Record Guide).

He performs on the 1742 Ex-Kovács Dénes Guarneri del Gesú violin granted from the State of Hungary. Highlights of the season include solo engagements with the *Extremadura Orchestra*, Spain, the Slovak Philharmonic Orchestra, the Hungarian National Symhony Orchestra, the *North Netherlands Orchestra*, and the *Berlin Radio Symphony Orchestra*. He also performs recitals in *Schleswig-Holstein* Festival, Germany with Gergely Bogányi and playing chamber music in Lahti, Finland.

NALAĎTE SI NÁS NA NOVÝCH FREKVENCIÁCH

Slovensko
Slovenský rozhlas 1

informačné rádio

Rádio Slovensko je predovšetkým o aktuálnom spravodajstve a dôveryhodnej publicistike.

Lokalita	MHz
Banská Bystrica	90,1
Banská Štiavnica	99,0
Bardejov	93,5
Bratislava	96,6
Košice	96,6
Lučenec	103,6
Modrý Kameň	90,9
Námestovo	102,4
Nitra	91,2
Nové Mesto n/V	103,2
Poprad	92,2
Rožňava	97,3
Ružomberok	103,8
Snina	91,2
Stará Ľubovňa	89,1
Štúrovo	96,3
Trebišov	99,7
Trenčín	95,9
Žilina	103,5

Naladte si Rádio Slovensko na VKV (FM).

REGINA
Slovenský rozhlas 2

regionálne rádio

Rádio Regina podporuje a rozvíja najmä vzťah poslucháčov k svojej obci, mestu a regiónu.

Lokalita	MHz
Banská Bystrica	101,5
Bratislava	99,3
Košice	100,3
Lučenec	88,2
Modrý Kameň	88,5
Námestovo	100,4
Nitra	102,2
Nové Mesto n/V	100,7
Rimavská Sobota	95,0
Rožňava	88,6
Ružomberok	100,6
Stará Ľubovňa	102,3
Štúrovo	91,7
Trebišov	89,2
Žilina	100,1

Naladte si Rádio Regina na VKV (FM).

Devín
Slovenský rozhlas 3

kulturálne rádio

Rádio Devín prináša to najlepšie z pokladnice našej kultúry.

Lokalita	MHz
Banská Bystrica	102,0
Banská Štiavnica	102,6
Bardejov	88,8
Borský Mikuláš	95,6
Bratislava	104,4
Modrý Kameň	103,1
Námestovo	88,7
Nové Zámky	94,6
Poprad	96,9
Rožňava	90,0
Snina	102,2
Stará Ľubovňa	96,1
Štúrovo	106,2
Trebišov	106,7
Trenčín	97,8
Zvolen	99,8
Žilina	97,2

Naladte si Rádio Devín na VKV (FM).

_FM
Slovenský rozhlas 4

hudobné rádio

Rádio_FM je alternatívne hudobné rádio pre mladých. Ako prvé na Slovensku ponúka podcasting.

[redacted]	[redacted]
Banská Bystrica	105,4
Bardejov	101,7
Borský Mikuláš	102,8
Bratislava	89,3
Košice	101,3
Lučenec	98,0
Martin*	91,8
Modrý Kameň	98,3
Námestovo	91,9
Nové Zámky	102,8
Poprad	104,3
Rožňava	105,9
Ružomberok	102,1
Snina	107,6
Stará Ľubovňa	98,9
Štúrovo	103,7
Trebišov*	101,3
Trenčín	101,2
Zvolen*	92,6

Naladte si Rádio_FM na VKV (FM) a na www.radiofm.sk. * vysielače budú v prevádzke od júna 2007

Patria
Slovenský rozhlas 5

národnostné rádio

Rádio Patria vysiela pre národnostné menšiny a etnické skupiny v ich materinských jazykoch.

[redacted]	kHz
Banská Bystrica	1035,0
Bratislava	1017,0
Čadca	864,0
Košice	927,0
Nitra	1098,0
Orava	621,0
Prešov	702,0
Rimavská Sobota	567,0
Stakčín	864,0
Tatry	900,0
Žilina	567,0

Naladte si Rádio Patria na stredných vlnách (AM).

Slovenský rozhlas

Pre každého niečo, pre všetkých všetko

www.rozhlas.sk

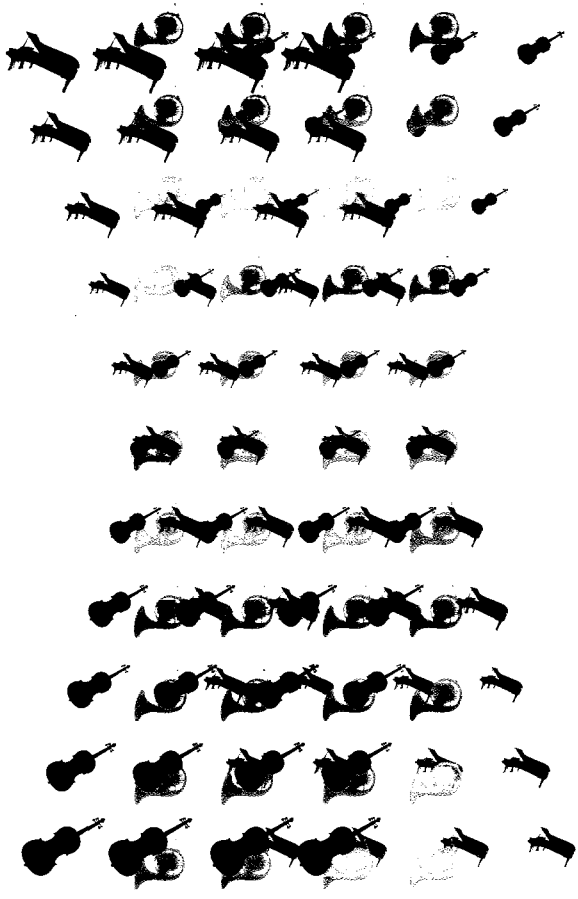

PREDPREDAJ VSTUPENIEK:
Informačná kancelária ŠKO Žilina, Dolný Val 47, tel.: 041-5620979
Po-Pi od 7:00 h do 19:00 h
alebo 1 h pred koncertom vo foyeri Domu umenia Fatra
Objednávky – fax: 041-5626972

BOOKING OFFICE:
Information Office of the State Chamber Orchestra Žilina,
Dolný Val 47, phone number: 00421-41-5620979
Mo-Fri from 7:00 a.m. to 7:00 p.m. or an hour
before the concert in the foyer of the Fatra House of Arts
Ticket reservations – fax: +421-41-5626972

e-mail: ssz@isternet.sk

www.hc.sk

hudobné centrum
MUSIC CENTRE SLOVAKIA

Hudobné centrum
Michalská 10, 815 36 Bratislava, hc@hc.sk
hlavný organizátor festivalu